

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 21.1.2003
COM(2003) 21 τελικό

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

σχετικά με την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Χάρτη για τις Μικρές Επιχειρήσεις

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

I.	ΑΚΟΥΕΙ ΚΑΝΕΙΣ ΤΙΣ ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ;	3
1.	Η διατήρηση του ζητήματος των μικρών επιχειρήσεων στην κορυφή των προτεραιοτήτων.....	3
2.	Προσεκτική ακρόαση των μικρών επιχειρήσεων	4
3.	Αμοιβαία μάθηση	4
4.	Η γεφύρωση του χάσματος των επιδόσεων	4
5.	Η επικέντρωση σε βασικούς τομείς	5
6.	Η κατανομή αρμοδιοτήτων	5
II.	ΣΕ ΠΟΙΟ ΣΗΜΕΙΟ ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ ΚΑΙ ΠΟΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ;	7
III.	ΤΙ ΕΧΟΥΜΕ ΠΕΤΥΧΕΙ ΜΕΧΡΙ ΤΩΡΑ;	14
Εισαγωγή		
1.	Εκπαίδευση και επιμόρφωση για το επιχειρηματικό πνεύμα.....	15
2.	Φθηνότερη και ταχύτερη εκκίνηση.....	20
3.	Καλύτερη νομοθεσία και ρυθμίσεις.....	22
4.	Διαθεσιμότητα των ικανοτήτων	27
5.	Βελτίωση της πρόσβασης σε απευθείας σύνδεση.....	30
6.	Περισσότερα οφέλη από την ενιαία αγορά	33
7.	Φορολογία και χρηματοοικονομικά ζητήματα.....	36
8.	Ενίσχυση των τεχνολογικών δυνατοτήτων των μικρών επιχειρήσεων.....	43
9.	Επιτυχημένα πρότυπα ηλεκτρονικών επιχειρήσεων και υποστήριξη κορυφαίων μικρών επιχειρήσεων.....	46
10.	Ανάπτυξη ισχυρότερης και αποτελεσματικότερης εκπροσώπησης των συμφερόντων των μικρών επιχειρήσεων σε επίπεδο της Ένωσης και σε εθνικό επίπεδο.....	50

I. ΑΚΟΥΕΙ ΚΑΝΕΙΣ ΤΙΣ ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ;

1. Η διατήρηση του ζητήματος των μικρών επιχειρήσεων στην κορυφή των προτεραιοτήτων

Δυόμισι χρόνια μετά την υπογραφή του Ευρωπαϊκού Χάρτη για τις Μικρές Επιχειρήσεις από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων στη Santa Maria da Feira τον Ιούνιο του 2000¹, η πρόοδος όσον αφορά την επίτευξη των συστάσεων της είναι ενθαρρυντική. Όμως, εξακολουθεί η ΕΕ να τηρεί τις δεσμεύσεις της που περιέχονται σε αυτόν το Χάρτη;

Οι δεσμεύσεις του Χάρτη περιλαμβάνουν την αρχή «*Προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις*» και αναγνωρίζουν ότι οι μικρές επιχειρήσεις αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ευρωπαϊκής οικονομίας και το καθοριστικό στοιχείο της ανταγωνιστικότητάς μας. Γι' αυτό το λόγο, ο Χάρτης έχει ζωτική σημασία για την επίτευξη του στόχου της Λισσαβώνας να καταστεί η Ευρώπη παγκοσμίως η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία που βασίζεται στη γνώση. Η διατήρηση της εγκυρότητας αυτών των δεσμεύσεων έχει θεμελιώδη σημασία.

Η Σύνοδος Υπουργών αρμόδιων για τις ΜΜΕ, που οργανώθηκε από την Ισπανική Προεδρία τον Φεβρουάριο του 2002 στο Añanjuez συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στη διατήρηση αυτής της δυναμικής. Το αίτημα της Συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Βαρκελώνης² να επιταχύνουν τα κράτη μέλη την εφαρμογή του Χάρτη έδωσε νέα ώθηση στη διαδικασία του Χάρτη.

Επεκτείνεται η επίδραση του Χάρτη. Μετά την υπογραφή του από τις υποψήφιες χώρες τον Απρίλιο του 2002 στο Maribor³, ο Χάρτης αποτελεί πλέον τον ακρογωνιαίο λίθο της πολιτικής για τις μικρές επιχειρήσεις στη μελλοντική διευρυνόμενη Ευρώπη. Εναπόκειται πλέον στα κράτη μέλη να αποτελέσουν το πρότυπο σε αυτή τη διαδικασία.

Τα περισσότερα μέτρα δεν παράγουν ορατά βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα και η πρόοδος σε όλους τους τομείς δεν είναι δυνατό να αξιολογείται πλήρως σε ετήσια βάση. Ούτε τα κράτη μέλη προσπαθούν να θέτουν σε εφαρμογή πολλά μέτρα κάθε έτος. Η σταθεροποίηση και βελτίωση των υφισταμένων μέτρων είναι εξίσου σημαντική. Οι κυβερνήσεις δεν μπορούν να κάνουν τα πάντα με μιας. Αυτό που μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη πραγματικής προόδου είναι οι προσπάθειες που επικεντρώνονται σε κάποιο στόχο. Είναι προτιμότερο να βασιζόμαστε σε αυτά που έχουμε επιτύχει και να επικεντρωνόμαστε σε λίγους τομείς κάθε φορά, παρά να διαχέονται οι προσπάθειες σε όλα τα μέτωπα με ελάχιστα αποτελέσματα.

Ο εκούσιος καθορισμός ποσοτικών στόχων στο πλαίσιο της πολιτικής επιχειρήσεων μπορεί να βοηθήσει τα κράτη μέλη να εστιάσουν την προσοχή τους σε βασικά θέματα και να μετρούν την πρόοδο. Οι διακηρυχθέντες από τα κράτη μέλη στόχοι το 2002 αποτελούν ενθαρρυντικό βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση⁴.

¹ Παράρτημα III των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Σάντα Μαρία ντα Φείρα της 19-20 Ιουνίου 2000. Ο Χάρτης ζητεί από την Επιτροπή να υποβάλει ετήσια έκθεση εφαρμογής στην εαρινή σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

² Συμπεράσματα της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Βαρκελώνης της 15-16 Μαρτίου 2002, σημείο 15.

³ Η πρόοδος που σημείωσαν οι υποψήφιες χώρες αναλύεται στην έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Χάρτη για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στις υποψήφιες για ένταξη στην ΕΕ χώρες, 21.1.2003, SEC (2003) 57.

⁴ «Ποσοτικοί στόχοι της πολιτικής επιχειρήσεων: Βήματα προς την επίτευξη των στόχων της Λισσαβώνας», SEC (2002) 1214 της 7.11.2002.

2. Προσεκτική ακρόαση των μικρών επιχειρήσεων

Η περυσινή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του Χάρτη⁵ έδωσε έμφαση στην ανάγκη να υπάρξει καλύτερη εκπροσώπηση των συμφερόντων των μικρών επιχειρήσεων. Τόνισε, επίσης, ότι αν οι κυβερνήσεις δεν μεριμνήσουν πρώτα για τις μικρές επιχειρήσεις, ενδέχεται να μην το πράξουν ποτέ.

Το ερώτημα είναι αν ακούει κανείς τη φωνή των μικρών επιχειρήσεων. Η απάντηση είναι ναι. Εφαρμόζονται ορισμένα εντυπωσιακά μέτρα σε κράτη μέλη όπως η Δανία, η Σουηδία, η Φινλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, τα οποία θα μπορούσαν να εμπνεύσουν και άλλες χώρες. Όμως, εξακολουθεί να υπάρχει διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στα κράτη μέλη τα οποία συμβουλευόμαστε συστηματικά τις μικρές επιχειρήσεις για τη διαμόρφωση της νομοθεσίας και της πολιτικής και σε εκείνα που δεν το πράττουν. Ορισμένα κράτη μέλη συνεχίζουν να μην δίνουν ευκαιρίες στις μικρές επιχειρήσεις να εκφράσουν τα συμφέροντά τους. Η πρόοδος που σημειώθηκε σύμφωνα με τις εκθέσεις σε αυτόν τον τομέα κατά το προηγούμενο έτος ήταν ελάχιστη. Πώς λοιπόν θα μεριμνήσουν τα κράτη μέλη για τις μικρές επιχειρήσεις, εάν δεν εισακούουν τη γνώμη τους;

Οι μικρές επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν την τεράστια πλειοψηφία των επιχειρήσεων στην Ευρώπη. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή οφείλουν να συνομιλήσουν πρώτα με τις μικρές επιχειρήσεις, ώστε να είναι σε θέση να μεριμνήσουν γι'αυτές. Διαφορετικά, δεν θα εισακούεται καθόλου η φωνή του μεγαλύτερου μέρους των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Η Επιτροπή έχει αναλάβει τη δέσμευση να προωθήσει την έγκαιρη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων στη διαμόρφωση νομοθεσίας και πολιτικής.

3. Αμοιβαία μάθηση

Τα κράτη μέλη ολοένα και περισσότερο αναζητούν λύσεις που έχουν δοθεί σε άλλες χώρες της Ευρώπης. Η παρούσα έκθεση δείχνει ότι τα κράτη μέλη αρχίζουν να μαθαίνουν το ένα από το άλλο και να ανταλλάσσουν ορθές πρακτικές μεταξύ τους. Ολοένα και περισσότερα κράτη μέλη επηρεάζονται από ιδέες άλλων χωρών κατά τη διαμόρφωση των μέτρων της εθνικής πολιτικής τους. Αυτό αποτελεί πραγματική πρόοδο.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η Σουηδία έχει δημιουργήσει ένα σύστημα εγγύησης δανείων για ΜΜΕ με βάση πρακτικές που αναπτύχθηκαν στις Κάτω Χώρες και τη Φινλανδία. Το Βέλγιο εμπνεύστηκε από την Δανία, τη Γαλλία, τις Κάτω Χώρες και την Αυστρία ως προς την πολιτική για τους ομίλους επιχειρήσεων. Η Δανία, εμπνεόμενη από τα αποτελέσματα του σχεδίου της διαδικασίας Best, δημιούργησε ιστότοπο για την ηλεκτρονική καταχώριση επιχειρήσεων.

Αυτή η εμφανιζόμενη τάση θα πρέπει να ενθαρρυνθεί περαιτέρω. Η Επιτροπή εξακολουθεί να προωθεί αυτή τη διαδικασία μάθησης από τις ορθές πρακτικές, η οποία έχει αρχίσει να αποδίδει καρπούς.

4. Η γεφύρωση του χάσματος των επιδόσεων

Η ανταλλαγή ορθών πρακτικών είναι ο καλύτερος τρόπος για την πρόληψη των μεγάλων διαφορών ως προς τις επιδόσεις στην Ευρώπη. Οι μικρές επιχειρήσεις πρέπει να επωφελούνται από ένα ευνοϊκό περιβάλλον σε ολόκληρη την ΕΕ. Τα κράτη μέλη αρχίζουν να αποκομίζουν γνώσεις το ένα από το άλλο, αλλά οι επιδόσεις εξακολουθούν να είναι άνισες

⁵ Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Χάρτη για τις Μικρές Επιχειρήσεις, COM (2002) 68 τελικό της 6.2.2002.

στην ΕΕ. Μήπως οι άριστοι τα πηγαίνουν καλύτερα και οι χειρότεροι δεν σημειώνουν πρόοδο;

Παραδείγματος χάρη, η ηλεκτρονική καταχώριση μιας εταιρείας είναι ήδη δυνατή σε ορισμένα κράτη μέλη, αλλά ορισμένα άλλα εξακολουθούν να ταλαιπωρούνται με χρονοβόρες και πολύπλοκες διαδικασίες την έναρξη δραστηριοτήτων. Ορισμένα κράτη μέλη παρέχουν στις μικρές επιχειρήσεις την ευκαιρία να εκπληρώνουν διάφορες υποχρεώσεις μέσω υπολογιστή, ενώ ορισμένα άλλα μόλις τώρα αρχίζουν την ηλεκτρονική εισαγωγή εντύπων.

5. Η επικέντρωση σε βασικούς τομείς

Η εκπαίδευση και η καλύτερη κανονιστική ρύθμιση αποτελούν σαφώς δύο τομείς στους οποίους οι κυβερνήσεις έχουν επιταχύνει σημαντικά τις προσπάθειές τους. Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει πολλά παραδείγματα προόδου.

Ο Χάρτης τονίζει ότι οι επιχειρηματικές δεξιότητες πρέπει να αναπτύσσονται από μικρή ηλικία. Πριν από ένα έτος, μόνο δύο κράτη μέλη ανέφεραν ότι αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για να στηρίξουν την ανάπτυξη επιχειρηματικών ικανοτήτων στα δημοτικά σχολεία. Σήμερα, τουλάχιστον πέντε χώρες εφαρμόζουν μέτρα σε δημοτικά σχολεία και περισσότερες χώρες προτίθενται να το πράξουν. Έχουν τεθεί σε εφαρμογή διάφορα νέα μέτρα που εστιάζονται στα σχολεία μέσης εκπαίδευσης. Η Ευρώπη αρχίζει επιτέλους να αποκτά επιχειρηματική αντίληψη.

Οι εθνικές κυβερνήσεις και η Επιτροπή έχουν αναλάβει δέσμευση να περιορίσουν τα βάρη των επιχειρήσεων. Τα κράτη μέλη αναφέρουν ότι λαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα νομοθετικών μέτρων, από την παγίωση και απλούστευση της νομοθεσίας μέχρι την ανάπτυξη κανονιστικών συστημάτων αξιολόγησης των επιπτώσεων. Επίσης, η Επιτροπή επικεντρώνεται σε αυτόν τον τομέα με το νέο σχέδιο δράσης για την απλούστευση και τη βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου.

6. Η κατανομή αρμοδιοτήτων

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ανέφερε ότι «*την ευθύνη για την εφαρμογή όλων σχεδόν των σημείων δράσης του Χάρτη την έχουν τα κράτη μέλη*»⁶. Το πλαίσιο λειτουργίας των μικρών επιχειρήσεων υπάγεται πράγματι κατά κύριο λόγο στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Για το λόγο αυτό, η έκθεση συνάγει κυρίως συμπεράσματα για την πρόοδο των κρατών μελών, ενώ παρουσιάζει και την πρόοδο που σημείωσε η Επιτροπή⁷.

Οι οργανώσεις επιχειρήσεων συμμετέχουν ολοένα και περισσότερο στη διαδικασία του Χάρτη. Η συμβολή τους στην επισημάνση των πραγματικών προβλημάτων θα είναι σημαντική όσον αφορά την αξιολόγηση του αντίκτυπου των μέτρων και τη διάδοση ορθών πρακτικών. Η συμμετοχή περισσότερων χωρών και ενδιαφερομένων στη διαδικασία του Χάρτη απαιτεί συστηματικοποίηση των προσπαθειών που καταβάλλονται και δημιουργία συνεργειών. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε να ανταποκριθεί σε αυτήν την πρόκληση.

Η δέσμευση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής να εξασφαλίσουν την πλήρη εφαρμογή του Χάρτη έχει συμβάλει

⁶ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 20ής Μαρτίου 2002 για τα αποτελέσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Βαρκελώνης.

⁷ Λεπτομερής περιγραφή των μέτρων της Επιτροπής περιέχεται στην έκθεση για τη «Δημιουργία μιας επιχειρηματικής Ευρώπης: Οι δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)», SEC(2003)58 που αποτελεί συνοδευτικό έγγραφο της παρούσας έκθεσης.

σημαντικά στο να διατηρηθεί το ζήτημα των μικρών επιχειρήσεων στη κορυφή των προτεραιοτήτων.

Η Επιτροπή έχει λάβει υπόψη δύο ψηφίσματα του Κοινοβουλίου τα οποία ζητούν από το Συμβούλιο να δώσει «νομικό κύρος» στο Χάρτη⁸. Εντούτοις, οι περισσότεροι τομείς που αποτελούν αντικείμενο του Χάρτη υπόκεινται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Ο ίδιος ο Χάρτης αποτελεί μέρος των πολιτικών των κρατών μελών για την «ανοικτή μέθοδο συντονισμού», η οποία ανταποκρίνεται στο αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβώνας.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή⁹ έχουν επίσης ζητήσει ένα νέο πολυετές σχέδιο δράσης για την εφαρμογή του Χάρτη. Η Επιτροπή αναλαμβάνει τη δέσμευση να εκπληρώσει τη σημαντικότερη αποστολή της βάσει του Χάρτη: να συνεργαστεί στενά με τα κράτη μέλη για να τα βοηθήσει να βελτιώσουν το πλαίσιο λειτουργίας των μικρών επιχειρήσεων. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή έχει ένα φάσμα διαφόρων μέτρων πολιτικής, περιλαμβανομένου του πολυετούς προγράμματος για τις επιχειρήσεις και την επιχειρηματικότητα και τα χρηματοδοτικά μέσα του, τα οποία συνδέονται στενά με τους στόχους του Χάρτη. Επιπλέον, η Επιτροπή κάνει χρήση των εξουσιών που της παρέχει η Συνθήκη για να βελτιώσει τη νομοθεσία της ΕΕ.

Με βάση τα αποτελέσματα αυτών των προσπαθειών και την καθιερωθείσα διαδικασία του Χάρτη, αρχίζει ένας ευρύτερος διάλογος με αφορμή την Πράσινη Βίβλο της Επιτροπής για την επιχειρηματικότητα, ο οποίος θέτει ζητήματα για το πώς θα «παράγονται» περισσότεροι επιχειρηματίες και πώς θα αναπτύσσονται οι επιχειρήσεις στην Ευρώπη. Η συνέχεια που θα δοθεί στην Πράσινη Βίβλο εκτιμάται ότι θα συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων του Ευρωπαϊκού Χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις.

Το παρόν έγγραφο έχει στόχο να παρουσιάσει μια σύντομη επισκόπηση των βασικών μέτρων που έλαβαν τα κράτη μέλη, η Νορβηγία και η Επιτροπή για την εφαρμογή του Χάρτη κατά το προηγούμενο έτος. Έτσι, προσπαθεί να εντοπίσει τα ισχυρά στοιχεία και τις αδυναμίες σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, να παρουσιάσει ενθαρρυντικά εθνικά μέτρα και να διατυπώσει συστάσεις για μελλοντική δράση.

Η παρούσα έκθεση έχει στόχο να διατηρηθεί η δυναμική και να ενθαρρυνθούν οι ανταλλαγές εμπειριών και ορθών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών.

⁸ Ψήφισμα του ΕΚ για την ανακοίνωση της Επιτροπής «Ανάληψη των δεσμεύσεων, επιτάχυνση του ρυθμού» της 13.6.2002 και Ψήφισμα του ΕΚ για την έκθεση της Επιτροπής «Πρωτοβουλία για την ανάπτυξη και την απασχόληση» της 10.10.2002.

⁹ Δεύτερη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για τον Ευρωπαϊκό Χάρτη για τις Μικρές Επιχειρήσεις, 28 Νοεμβρίου 2001.

II. ΣΕ ΠΟΙΟ ΣΗΜΕΙΟ ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ ΚΑΙ ΠΟΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ;

Η πρόοδος που σημειώθηκε από την περυσινή έκθεση είναι ενθαρρυντική. Η ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών συνιστά από μόνη της επιτυχία. Παρόλα αυτά, πρέπει να επιταχυνθεί ο ρυθμός των μεταρρυθμίσεων. Για το λόγο αυτό, καλούνται τα κράτη μέλη να εστιάσουν τις προσπάθειές τους στην παγίωση και τη βελτίωση των υφισταμένων μέτρων, αντί να αναλαμβάνουν μεγάλο αριθμό πρωτοβουλιών κάθε έτος. Αν και είναι δύσκολο να αξιολογείται η πρόοδος σε όλους τους τομείς σε ετήσια βάση, στη συνέχεια του παρόντος εγγράφου παρουσιάζονται οι βασικές τάσεις. Η τρέχουσα επισκόπηση, όπως και η λεπτομερής περιγραφή στο μέρος III, δείχνουν πώς αντιλαμβάνεται η Επιτροπή την κατάσταση με βάση τις πληροφορίες που κοινοποιούνται από τα κράτη μέλη.

1. Εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση για την επιχειρηματικότητα

Τα κράτη μέλη συνειδητοποιούν όλο και περισσότερο την ανάγκη προώθησης του επιχειρηματικού πνεύματος στην εκπαίδευση και έχουν λάβει σημαντικό αριθμό πρωτοβουλιών σε αυτόν τον τομέα. **Η Ιρλανδία, η Φινλανδία, η Σουηδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Νορβηγία** έχουν αναπτύξει νέες πρωτοβουλίες, σύμφωνα με τις συστάσεις της περυσινής έκθεσης, για να αναπτυχθούν επιχειρηματικές δεξιότητες στα δημοτικά σχολεία. Χώρες όπως **το Βέλγιο, η Δανία, η Ελλάδα, η Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο** επιτάχυναν τις προσπάθειές τους στα σχολεία της μέσης εκπαίδευσης. Όμως, είναι δύσκολο να αξιολογηθεί η πραγματική επίπτωση αυτών των μέτρων.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να αναλάβουν περαιτέρω δράση για να προωθήσουν τις επιχειρηματικές δεξιότητες στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τα παρουσιαζόμενα στην παρούσα έκθεση μέτρα και εκείνα που αναλύονται στο σχέδιο της διαδικασίας Best σχετικά με την εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση για την ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος πρέπει να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης. Επειδή θα χρειαστεί καιρός για να υπάρξουν ορατά αποτελέσματα, απαιτείται επείγουσα δράση.

Υπάρχει πρόοδος στον τομέα της κατάρτισης για την ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος, αλλά αυτός είναι ένας τομέας στον οποίο όλα τα κράτη μέλη πρέπει να βελτιωθούν. Οι περισσότερες πρότυπες πρωτοβουλίες έχουν περιορισμένο πεδίο εφαρμογής, εφόσον αντιμετωπίζουν την επαγγελματική κατάρτιση σε ένα πολύ ειδικό τομέα ή γεωγραφική περιοχή. Είναι ιδιαίτερα ευπρόσδεκτες πρωτοβουλίες που απευθύνονται σε επιχειρηματίες μικροεπιχειρήσεων ή μικρών επιχειρήσεων, όπως οι πρωτοβουλίες που αναπτύσσονται **στην Ελλάδα και την Πορτογαλία**.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να παγιώσουν περαιτέρω και να επεκτείνουν τις στρατηγικές τους στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης για διευθυντές μικρών επιχειρήσεων.

Η Επιτροπή δεσμεύεται να εξακολουθήσει να στηρίζει τις προσπάθειες των κρατών μελών για την προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος.

2. Φθηνότερη και ταχύτερη εκκίνηση

Μετά την αξιοσημείωτη πρόοδο που σημειώθηκε πέρυσι ως προς τη μείωση του απαιτούμενου χρόνου και κόστους για τη δημιουργία μιας εταιρείας, πολλά κράτη μέλη βασίζονται τώρα στα επιτεύγματά τους. Η ηλεκτρονική καταχώριση αποτελεί πλέον

πραγματικότητα **στη Δανία, τη Σουηδία, τη Νορβηγία και την Αυστρία**. Επίσης **η Ισπανία και η Γαλλία** εργάζονται για να επιτύχουν αυτό το στόχο. Όμως, το χάσμα των επιδόσεων διευρύνεται στην ΕΕ. Τη στιγμή που σε ορισμένα κράτη μέλη υπάρχει δυνατότητα ηλεκτρονικής καταχώρισης σε, ορισμένα άλλα εξακολουθούν ακόμα να αγωνίζονται για να μειώσουν τις χρονοβόρες διαδικασίες έναρξης της λειτουργίας.

Τα κράτη μέλη καλούνται να σημειώσουν πρόοδο στον τομέα της ηλεκτρονικής καταχώρισης των επιχειρήσεων, αξιοποιώντας την εμπειρία των προαναφερθέντων κρατών μελών. Υπάρχει μεγάλο περιθώριο ανταλλαγής ορθών πρακτικών σε αυτόν τον τομέα.

Τα κράτη μέλη με υψηλό κόστος καταχώρισης καλούνται να το περιορίσουν επειγόντως.

Τα κράτη μέλη πρέπει να απλουστεύσουν περαιτέρω και να επιταχύνουν τις διαδικασίες για να περιοριστεί στο ελάχιστο απαιτούμενο ο μέσος όρος για την έναρξη λειτουργίας μιας επιχείρησης.

3. Καλύτερη νομοθεσία και ρυθμίσεις

Όλες οι κυβερνήσεις έχουν αναλάβει τη δέσμευση να βελτιώσουν και να απλουστεύσουν τις κανονιστικές ρυθμίσεις και η πρόοδος που έχει επιτευχθεί από την περυσινή έκθεση είναι ενθαρρυντική. Συνειδητοποιείται όλο και περισσότερο η ανάγκη να μειωθούν οι διοικητικές επιβαρύνσεις στις επιχειρήσεις. Επιπλέον, ορισμένα κράτη μέλη έχουν κινήσει διαδικασία αναθεώρησης των νομοθεσιών τους περί πτωχεύσεων.

Τα κράτη μέλη καλούνται να εκδώσουν διατάξεις που να διευκολύνουν ένα δεύτερο ξεκίνημα μετά την πτώχευση. Τα κράτη μέλη, και ιδίως αυτά που βρίσκονται στο στάδιο αναθεώρησης της νομοθεσίας τους περί της αφερεγγυότητας των επιχειρήσεων, ενθαρρύνονται να ανταλλάξουν εμπειρίες και ορθές πρακτικές στο πλαίσιο του προγράμματος της διαδικασίας Best για τις πτωχεύσεις και για ένα νέο ξεκίνημα.

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει εγκαίρως ορισμένα ευπρόσδεκτα μέτρα για την εισαγωγή συστημάτων αξιολόγησης του αντίκτυπου των κανονιστικών ρυθμίσεων (ΑΑΚΡ). Εντούτοις, ενώ ορισμένα κράτη μέλη όπως **η Δανία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο** αναθεωρούν τα συστήματα ΑΑΚΡ τα οποία εφαρμόζουν επί ορισμένα έτη, άλλα κράτη μέλη δεν χρησιμοποιούν αξιολογήσεις του αντίκτυπου των κανονιστικών ρυθμίσεων πριν να εκδώσουν νομοθεσία.

Ζητείται από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν συστήματα συστηματικής αξιολόγησης του αντίκτυπου των κανονιστικών ρυθμίσεων και να ενθαρρύνουν την έγκαιρη συμμετοχή μικρών επιχειρήσεων στη διαμόρφωση της νομοθεσίας. Πρέπει να δημιουργηθούν συστήματα τακτικής διαβούλευσης με τις μικρές επιχειρήσεις πριν από την έκδοση της σχετικής νομοθεσίας.

Πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για την κατάργηση της περιττής νομοθεσίας και για την ενοποίηση της νομοθεσίας.

Η Επιτροπή δίνει μεγάλη έμφαση στη βελτίωση της ποιότητας της νομοθεσίας και της μέτρησης του δυνητικού αντίκτυπου της νομοθεσίας στις μικρές επιχειρήσεις. Το σχέδιο δράσης για την απλούστευση και βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου αποτελεί ένα φιλόδοξο πρόγραμμα γι' αυτόν το σκοπό.

4. Διαθεσιμότητα δεξιοτήτων

Οι μικρές και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις θεωρούν ολοένα και περισσότερο ότι η έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού αποτελεί σοβαρό εμπόδιο. Ποσοστό άνω του 20% των πολύ μικρών επιχειρήσεων και σχεδόν το 30% των μικρών επιχειρήσεων θεωρούν ότι το πρόβλημα αυτό αποτελεί το υπ' αριθμόν ένα εμπόδιό τους¹⁰. Ενώ η Ευρώπη εξακολουθεί να μην ασχολείται με το πρόβλημα του χάσματος των επαγγελματικών δεξιοτήτων μετά την περυσινή έκθεση, από ορισμένες πρωτοβουλίες συνάγεται ότι κράτη μέλη όπως **η Γερμανία, η Ιρλανδία και η Ιταλία** αντιλαμβάνονται περισσότερο αυτό το χάσμα και την ανάγκη να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα.

Καλούνται όλα τα κράτη μέλη να επιταχύνουν τις προσπάθειές τους για τον συστηματικό εντοπισμό και την αντιμετώπιση του χάσματος των δεξιοτήτων.

Οι νέες πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη συνδέσεων μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων είναι ευπρόσδεκτες και πρέπει να συνεχιστούν.

Η Επιτροπή ανέλαβε τη δέσμευση να στηρίζει τις προσπάθειες των κρατών μελών να γεφυρωθεί το χάσμα των δεξιοτήτων στην Ευρώπη, μέσω της εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση και του Σχεδίου Δράσης για τις δεξιότητες και την κινητικότητα.

5. Βελτίωση της ηλεκτρονικής πρόσβασης

Έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στον τομέα της eGovernment (ηλεκτρονικής διακυβέρνησης) και όλα τα κράτη μέλη καταβάλλουν προσπάθειες να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους. Όμως, φαίνεται ότι το χάσμα επιδόσεων σε αυτόν τον τομέα διευρύνεται. Σε μία περίοδο κατά την οποία σε ορισμένα κράτη μέλη αρκετές διαδικασίες είναι δυνατόν να ολοκληρωθούν μέσω Διαδικτύου, ορισμένα άλλα κράτη μέλη πραγματοποιούν τα πρώτα βήματα για να παρουσιάσουν βασικές πληροφορίες και έντυπα στο Διαδίκτυο. Ακόμα και στα κράτη μέλη τα οποία είναι περισσότερο φιλικά προς τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες, η χρησιμοποίηση ορισμένων δυνατοτήτων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι κατώτερη των προσδοκιών, γεγονός που ενδεχομένως σημαίνει ότι πρέπει να προβληθούν περισσότερο οι δυνατότητες αυτές και να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων σε αυτές.

Τα κράτη μέλη που πραγματοποιούν τα πρώτα βήματά τους στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης έχουν περιθώριο να εμπνευστούν από τις υπηρεσίες τις οποίες παρέχουν διάφορα κράτη μέλη, όπως η Ιρλανδία και η Σουηδία. Πρέπει να δοθεί προσοχή στον τρόπο κατανομής των πληροφοριών στις πύλες εισόδου στο Διαδίκτυο που να παρέχει ένα ενιαίο σημείο πρόσβασης στις διάφορες υπηρεσίες.

Η eGovernment πρέπει να διευκολύνει τη δραστηριότητα των μικρών επιχειρήσεων. Η παροχή πληροφοριών και διοικητικών εγγράφων μέσω υπολογιστή αποτελεί ευκαιρία για την περαιτέρω απλούστευση των διαδικασιών. Εξακολουθούν να υπάρχουν μεγάλα περιθώρια προόδου σε αυτόν τον τομέα.

Η Επιτροπή έχει αναλάβει τη δέσμευση να χρησιμοποιεί περισσότερο το Διαδίκτυο ως μέσο διαδραστικής και αποτελεσματικής επικοινωνίας με τους ενδιαφερομένους. Οι

¹⁰ Ο αριθμός πολύ μικρών επιχειρήσεων που θεωρούν ότι η έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού αποτελεί σοβαρό εμπόδιο αυξήθηκε κατά 150% από το 1999 έως το 2001. Πηγή: Παρατηρητήριο Ευρωπαϊκών ΜΜΕ 2002/1 «Τα σημαντικότερα στοιχεία της έρευνας του 2001».

νεοδημιουργηθέντες μηχανισμοί ηλεκτρονικής διαβούλευσης αποτελούν βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση.

6. Περισσότερα οφέλη από την ενιαία αγορά

Η εσωτερική αγορά είναι πλέον ηλικίας άνω των 10 ετών και έχει βοηθήσει τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να λειτουργούν σε μια όλο και πιο ανοικτή και διαφανή ευρωπαϊκή αγορά. Η εσωτερική αγορά, στην οποία υπάρχει ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, υπηρεσιών και κεφαλαίων, αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της ΕΕ και παρέχει το νομοθετικό πλαίσιο που επιτρέπει την ελεύθερη, απαλλαγμένη από εμπόδια, εγκατάσταση επιχειρήσεων πέρα από τα εθνικά σύνορα. Όμως, σε ορισμένους τομείς όπως οι υπηρεσίες, η πραγματική εσωτερική αγορά απέχει πολύ από την πραγμάτωσή της. Οι προσπάθειες για να διασφαλιστεί μια αποτελεσματική ενσωμάτωση της νομοθεσίας για την εσωτερική αγορά πρέπει να συνεχιστούν. Τα δύο τρίτα των κρατών μελών – όλες οι χώρες πλην **της Δανίας, των Κάτω Χωρών, της Φινλανδίας, της Σουηδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου** – δεν έχουν εκπληρώσει ακόμη το στόχο ενσωμάτωσης του 1,5%. Επιπλέον, η ενσωμάτωση επιβραδύνθηκε περισσότερο το 2002. Μόνο **η Φινλανδία** έχει συμμορφωθεί πλήρως με το νέο στόχο ο οποίος καθορίστηκε στη Βαρκελώνη.

Τα μισά κράτη μέλη θα πρέπει να ενσωματώσουν στη νομοθεσία τους περισσότερες από 50 νομοθετικές πράξεις για να συμμορφωθούν με το στόχο του 1,5% μέχρι την άνοιξη του 2003. Αυτό απαιτεί αποφασιστική δράση, ιδίως για τα κράτη μέλη που απέχουν περισσότερο από την ικανοποίηση αυτού του στόχου.

Υπενθυμίζεται στα κράτη μέλη ο νέος στόχος που καθορίστηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης να έχουν τεθεί πλήρως σε εφαρμογή μέχρι την άνοιξη του 2003 όλες οι οδηγίες η εφαρμογή των οποίων έχει καθυστερήσει για διάστημα άνω των δύο ετών.

Ζητείται από τα κράτη μέλη να άρουν τα εμπόδια για την εσωτερική αγορά και να εξασφαλίσουν ότι δεν θα δημιουργηθούν νέα εμπόδια μέσω της θέσπισης εθνικών νομικών και διοικητικών μέτρων.

Η Επιτροπή, με την ιδιότητα του θεματοφύλακα των συνθηκών, οφείλει να διασφαλίζει την ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, υπηρεσιών, κεφαλαίων και προσώπων και να προσπαθεί να βελτιώσει τον έλεγχο της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου.

7. Φορολογία και χρηματοοικονομικά ζητήματα

Τα μέτρα για την ελάφρυνση των φορολογικών επιβαρύνσεων για τις μικρές επιχειρήσεις σε ορισμένες χώρες όπως **το Βέλγιο, η Δανία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο** είναι ευπρόσδεκτα και θα μπορούσαν να αποτελέσουν παράδειγμα ορθής πρακτικής.

Καλούνται τα κράτη μέλη να εξετάσουν παραδείγματα ορθής πρακτικής ως προς την ελάφρυνση των φορολογικών επιβαρύνσεων για τις μικρές επιχειρήσεις, έτσι ώστε να ενθαρρύνουν περαιτέρω τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων, να βοηθήσουν τις μικρές επιχειρήσεις να αναπτυχθούν και να διευκολύνουν τη μεταβίβαση επιχειρήσεων.

Η πρόσβαση στη χρηματοδότηση εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για τις επιχειρήσεις στην ΕΕ. Η δημιουργία ευέλικτων μηχανισμών μικροδανείων από **τη Γερμανία, την Ισπανία και τη Σουηδία** είναι ενθαρρυντική. Τα δάνεια αυτά αποτελούν μεγάλη βοήθεια για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων και παρέχουν στις μικρότερες επιχειρήσεις την ευκαιρία να αναπτυχθούν.

Καλούνται τα κράτη μέλη να στηρίζουν περαιτέρω τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να βελτιώσουν την πρόσβαση των μικρών επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση, ιδίως σε μικροδάνεια, σύμφωνα με το ισχύον εθνικό κανονιστικό πλαίσιο.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να εφαρμόσουν τις απαραίτητες φορολογικές και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την προώθηση των επενδύσεων σε εταιρείες κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών όπως προτείνεται στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

Οι ιδιώτες επενδυτές («Business angels») αποτελούν ολοένα και σημαντικότερη πηγή χρηματοδότησης για μικρές επιχειρήσεις.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με τους ιδιώτες επενδυτές, να προωθήσουν ένα ευνοϊκό φορολογικό περιβάλλον για επενδύσεις υψηλού κινδύνου σε μικρές επιχειρήσεις και να στηρίζουν τοπικά και περιφερειακά δίκτυα ιδιωτών επενδυτών.

Ελάχιστα στοιχεία έχουν αναφερθεί σχετικά με τα κίνητρα ατομικών επιδόσεων σε μικρές επιχειρήσεις (π.χ. δικαιώματα προαίρεσης των εργαζομένων σε μετοχές ή πρόσθετες αμοιβές), γεγονός που θέτει το ερώτημα αν έχει ή δεν έχει σημειωθεί πρόοδος σε αυτόν τον τομέα. Τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να βοηθήσουν τις μικρές επιχειρήσεις να προσελκύσουν ειδικευμένο προσωπικό.

Τα κράτη μέλη καλούνται να εξετάσουν διεξοδικότερα το θέμα της ανταμοιβής ατομικών επιδόσεων.

Η Επιτροπή συμμετέχει σε πολλές διαφορετικές πρωτοβουλίες σχετικά με χρηματοπιστωτικά θέματα, που κυμαίνονται από μελέτες μέχρι σχέδια δράσης, χρηματοδοτικά μέσα και σχέδια ανταλλαγής ορθών πρακτικών. Αυτό ισχύει και με τα κράτη μέλη. Οι προσπάθειες σ' αυτόν τον τομέα αρχίζουν πλέον να αποφέρουν καρπούς.

8. Ενίσχυση των τεχνολογικών δυνατοτήτων των μικρών επιχειρήσεων

Οι πρόσφατες εξελίξεις στην προώθηση ομάδων επιχειρήσεων και δικτύων τεχνολογίας με τη συμμετοχή μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι ενθαρρυντικές: έχουν αναληφθεί διάφορες φιλόδοξες πρωτοβουλίες, ιδίως **στη Δανία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ιρλανδία και την Αυστρία**. Τα κράτη μέλη έχουν δεσμευθεί να προωθήσουν τη διάδοση της τεχνολογίας και την εμπορική της αξιοποίηση. Υπάρχει ευρύ πεδίο ανταλλαγής ορθών πρακτικών σε τομείς όπως η προώθηση μεταφοράς τεχνολογίας από πανεπιστήμια σε μικρές επιχειρήσεις και η στήριξη της καινοτομίας τόσο σε μικρές επιχειρήσεις που βασίζονται στην τεχνολογία, αλλά και σε περισσότερο παραδοσιακούς τομείς.

Τα κράτη μέλη καλούνται να συμβάλουν ενεργά στο πρόγραμμα της διαδικασίας Best για τη βελτίωση των ιδρυμάτων μεταφοράς τεχνολογίας.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να αναπτύξουν περαιτέρω ομάδες επιχειρήσεων τεχνολογίας και δίκτυα επιχειρήσεων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να εφαρμοστούν με μακροπρόθεσμη προοπτική για να εξασφαλιστούν πραγματικά αποτελέσματα.

9. Επιτυχημένα πρότυπα ηλεκτρονικών επιχειρήσεων και υποστήριξη κορυφαίων μικρών επιχειρήσεων

Ενώ αυξάνεται το ποσοστό μικρών εταιρειών που χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο, οι επιχειρήσεις αυτές εξακολουθούν να διστάζουν να πραγματοποιούν εμπορικές συναλλαγές μέσω του Διαδικτύου και να ανταλλάσσουν τις επιχειρηματικές μεθόδους τους για να αποκομίσουν το μέγιστο όφελος από τις νέες τεχνολογίες. Είναι ευπρόσδεκτα τα ειδικά μέτρα που έχουν στόχο να βοηθήσουν τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τις μικρές επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν το ηλεκτρονικό εμπόριο, όπως τα μέτρα που εφαρμόζονται στην Ιρλανδία, την Ισπανία, τις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο. Υπάρχει κίνδυνος να διευρυνθεί το χάσμα των επιδόσεων στην ΕΕ και ευρύ πεδίο για περαιτέρω ανταλλαγή ορθών πρακτικών.

Ζητείται από τα κράτη μέλη να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για να βοηθήσουν τις μικρές επιχειρήσεις να κάνουν επαρκή χρήση των μεθόδων ηλεκτρονικών επιχειρηματικών συναλλαγών και να αξιοποιήσουν τις ορθές πρακτικές οι οποίες αναλύονται στο πλαίσιο της διαδικασίας Best σχετικά με τις πολιτικές στήριξης των ηλεκτρονικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων για τις ΜΜΕ.

Παρατηρείται αυξανόμενη κατανόηση της ανάγκης για παροχή επαγγελματικών, φιλικών προς τις επιχειρήσεις και ειδικά προσαρμοσμένων στις ανάγκες των επιχειρήσεων υπηρεσιών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Ορισμένα κράτη μέλη αναπτύσσουν υπηρεσίες ειδικά προσαρμοσμένες στις ανάγκες επιχειρήσεων ορισμένων περιοχών.

Τα κράτη μέλη καλούνται να επεξεργαστούν περισσότερο τις υπηρεσίες στήριξης, να τις διαφημίσουν στις μικρές επιχειρήσεις και να αξιολογούν σε τακτά διαστήματα την αποτελεσματικότητά τους. Πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για να καταστούν αυτές οι υπηρεσίες στήριξης φιλικότερες προς τον πελάτη.

Παράλληλα με τον αυξανόμενο αριθμό «συμβουλευτικών» υπηρεσιών οι οποίες παρέχονται σε άμεση σύνδεση, θα πρέπει να συνεχιστεί η παροχή υπηρεσιών στήριξης με αποδέκτες τις μικρότερες επιχειρήσεις, μέσω παραδοσιακότερων διαύλων, όπως τα «guichets» (θυρίδες).

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ανάπτυξη ηλεκτρονικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων αποτελεί σημαντική πολιτική προτεραιότητα. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή έχει θέσει σε λειτουργία ένα «ευρωπαϊκό δίκτυο στήριξης ηλεκτρονικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων για ΜΜΕ», με στόχο την ενίσχυση των ενεργειών στήριξης των ΜΜΕ σε αυτόν τον τομέα.

10. Ανάπτυξη ισχυρότερης και αποτελεσματικότερης εκπροσώπησης των συμφερόντων των μικρών επιχειρήσεων σε επίπεδο της Ένωσης και σε εθνικό επίπεδο

Η παρούσα έκθεση επαναλαμβάνει και τονίζει το συμπέρασμα της περυσινής έκθεσης ότι είναι ανεπαρκής ο ρυθμός τακτικής διαβούλευσης με τις μικρές υπηρεσίες για τη διαμόρφωση νομοθεσίας και πολιτικής στην ΕΕ. Ελάχιστα κράτη μέλη παρουσίασαν εξελίξεις σε αυτόν τον τομέα. Και σ' αυτήν την περίπτωση, οι επιδόσεις εξακολουθούν να είναι μάλλον άνιστες. Ενώ, παραδείγματος χάρη **στη Φινλανδία**, οργανώσεις επιχειρήσεων συμμετέχουν σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, σε άλλα κράτη μέλη δεν πραγματοποιείται συστηματική διαβούλευση με τις επιχειρήσεις πριν από την έκδοση νομοθετικών πράξεων. **Η Δανία, η Φινλανδία, η Σουηδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Νορβηγία** είναι πρωτοπόροι όσον αφορά τη συστηματική διαβούλευση με τις μικρές επιχειρήσεις. Επίσης, **η Γερμανία, η Ισπανία, το Λουξεμβούργο και η Αυστρία** ζητούν τη γνώμη οργανώσεων επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων των εμπορικών επιμελητηρίων, πριν από την έκδοση νομοθεσίας.

Συνιστάται επειγόντως στα κράτη μέλη να δώσουν τη δυνατότητα στις μικρές επιχειρήσεις να εκφράζουν τα συμφέροντά τους κατά τη διαδικασία εκπόνησης νομοθεσίας και χάραξης πολιτικής. Αυτό πρέπει να πραγματοποιείται με συστηματικό τρόπο.

Η Επιτροπή δεσμεύεται να βελτιώσει το διάλογο με τις μικρές επιχειρήσεις. Μέτρα όπως ο διορισμός του ηλεκτρονικού απεσταλμένου για τις ΜΜΕ, συστήματα ηλεκτρονικής διαβούλευσης και η αύξηση του αριθμού των συνεδριάσεων με τους ενδιαφερομένους δείχνουν ότι υπάρχει πρόοδος προς αυτήν την κατεύθυνση.

III. ΤΙ ΕΧΟΥΜΕ ΠΕΤΥΧΕΙ ΜΕΧΡΙ ΤΩΡΑ;

Εισαγωγή

Το μέρος III της παρούσας έκθεσης έχει στόχο να παρουσιάσει μια σύντομη επισκόπηση των βασικών μέτρων τα οποία έλαβαν τα κράτη μέλη, η Νορβηγία και η Επιτροπή για την εφαρμογή του χάρτη κατά το προηγούμενο έτος. Η Νορβηγία αποδέχθηκε πρόσκληση της Επιτροπής να συμμετάσχει στη διαδικασία του Χάρτη. Τα άλλα μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, η Ισλανδία και το Λιχτενστάιν δεν εκδήλωσαν επιθυμία να συμμετάσχουν. Μετά την έγκριση του Χάρτη από όλες τις υποψήφιες χώρες τον Απρίλιο του 2002, η πρόοδος που σημείωσαν αναλύεται σε χωριστή έκθεση¹¹.

Η παρούσα έκθεση καλύπτει κυρίως την περίοδο από το φθινόπωρο του 2001 μέχρι το φθινόπωρο του 2002, όμως, λόγω του μακροπρόθεσμου χαρακτήρα των περισσότερων μέτρων, είναι αναπόφευκτο να υπάρξει σχετική επικάλυψη μεταξύ των ετήσιων εκθέσεων.

Λόγω του σκοπού και του μεγέθους του, το μέρος III δεν παρουσιάζει πλήρη ή αναλυτικό κατάλογο μέτρων. Λεπτομερείς περιγραφές εθνικών μέτρων παρουσιάζονται στις εθνικές εκθέσεις που δημοσιεύονται στον ιστότοπο της Επιτροπής¹², και σε Κατάλογο Μέτρων στο Διαδίκτυο¹³. Λεπτομερής περιγραφή των μέτρων της Επιτροπής παρουσιάζεται στην «Έκθεση δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις»¹⁴, που αποτελεί ενισχυτικό έγγραφο της παρούσας έκθεσης.

Με βάση τη δέσμευση του Χάρτη για τη χρησιμοποίηση «αποτελεσματικών δεικτών αξιολόγησης της προόδου σε βάθος χρόνου», το μέρος III δίνει έμφαση στους σχετικά φιλόδοξους ποσοτικούς στόχους της πολιτικής επιχειρήσεων, τους οποίους διακήρυξαν τα κράτη μέλη το 2002¹⁵. Οι στόχοι αυτοί πηγάζουν από τη συμφωνία των κρατών μελών για τους δείκτες της πολιτικής επιχειρήσεων οι οποίοι συνδέονται στενά με τις συστάσεις του Χάρτη.

Η ανάλυση της προόδου στα κράτη μέλη και τη Νορβηγία βασίζεται σε λεπτομερείς εθνικές εκθέσεις και στις διμερείς συνεδριάσεις μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών αρχών, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο Ιουνίου – Σεπτεμβρίου 2002. Για πρώτη φορά, εθνικές οργανώσεις επιχειρήσεων έλαβαν μέρος ενεργά και εξέφρασαν τις απόψεις τους σε όλες τις διμερείς συνεδριάσεις. Σε διαδικασία διαβούλευσης μέσω του Διαδικτύου για τις εθνικές εκθέσεις, η οποία ανακοινώθηκε σε συνεδρίαση με ευρωπαϊκές οργανώσεις επιχειρήσεων το Σεπτέμβριο¹⁶, έλαβαν ελεύθερα μέρος όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Σε

¹¹ Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Χάρτη για τις Μικρές Επιχειρήσεις στις υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες, 21.1. 2003.

¹² Μπορείτε να βρείτε τις πλήρεις εκθέσεις στη διεύθυνση:
http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/charter/charter2003.htm

¹³ Για τον κατάλογο των μέτρων υπέρ του επιχειρηματικού πνεύματος και της ανταγωνιστικότητας μπορείτε να ανατρέξετε στη διεύθυνση
http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/charter_directory/index.htm

¹⁴ «Η δημιουργία μιας επιχειρηματικής Ευρώπης: Οι δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)», SEC (2003)58, 21.1.2003

¹⁵ «Ποσοτικοί στόχοι της πολιτικής επιχειρήσεων: Βήματα προς την υλοποίηση των στόχων της Λισσαβώνας», SEC (2002) 1214 της 7.11.2002.

¹⁶ Βλέπε: http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/charter/charter2003.htm. Οι ακόλουθες οργανώσεις επιχειρήσεων διατύπωσαν παρατηρήσεις που δημοσιεύτηκαν επίσης σε αυτόν τον ιστότοπο: Fédération Française des Centres de Gestion et d'Economie de l'Artisanat, Confcommercio, Confederazione Nazionale dell'Artigianato e della piccola e Media Impresa (CNA), Chambre de

επίπεδο Επιτροπής, μια διυπηρεσιακή ομάδα στην οποία συμμετέχουν όλες οι υπηρεσίες που ασχολούνται με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις επεξεργάστηκε την ανάλυση της προόδου που σημείωσε η Επιτροπή.

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει λεπτομερέστερα τους δύο τομείς «εκπαίδευση και επιμόρφωση για το επιχειρηματικό πνεύμα» και «καλύτερες κανονιστικές ρυθμίσεις» στους οποίους τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν επιταχύνει σημαντικά τις προσπάθειές τους. Ο ρόλος της Επιτροπής ήταν ιδιαίτερα ενεργός στο δεύτερο τομέα. Τα περισσότερα κράτη μέλη εστιάζουν τις εθνικές εκθέσεις τους σε αυτούς τους τομείς, οι οποίοι συζητήθηκαν επίσης διεξοδικά σε διμερείς συνεδριάσεις.

Αν και η παρούσα έκθεση παρουσιάζει τα μέτρα που αφορούν ειδικά τις πολύ μικρές επιχειρήσεις ή τις μικρές επιχειρήσεις, πολλές από τις αναλυόμενες πρωτοβουλίες έχουν σχεδιαστεί για να στηρίζουν τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Η Επιτροπή έχει την άποψη ότι, ακόμη και αν τα μέτρα αυτά δεν απευθύνονται αποκλειστικά στις επιχειρήσεις με λιγότερους από 50 εργαζομένους, αυτό δεν μειώνει την αξία τους ή τον αντίκτυπό τους στις μικρές επιχειρήσεις. Τόσο η Επιτροπή όσο και τα κράτη μέλη υιοθέτησαν την προσέγγιση του να περιληφθούν στην παρούσα έκθεση όλες οι πρωτοβουλίες που έχουν επίπτωση στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, ενώ επιλέγουν να παρουσιάσουν τα μέτρα εκείνα που θεωρείται ότι έχουν την μεγαλύτερη δυνατή επίπτωση τις μικρές επιχειρήσεις.

Τέλος, η παρούσα έκθεση επιδιώκει να ενθαρρύνει την ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών στην Ευρώπη¹⁷.

1. Εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση για την επιχειρηματικότητα

«Η Ευρώπη θα συμβάλει στην ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος και νέων δεξιοτήτων από τη μικρή ηλικία. Οι γενικές γνώσεις για την επιχειρηματική δραστηριότητα και το επιχειρηματικό πνεύμα πρέπει να διδάσκονται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Ειδικά προγράμματα σπουδών που να αφορούν τις επιχειρήσεις θα πρέπει να αποτελούν βασικό συστατικό των εκπαιδευτικών συστημάτων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στα κολέγια και στα πανεπιστήμια.

Θα ενθαρρύνουμε και θα προωθήσουμε τις επιχειρηματικές προσπάθειες των νέων και θα αναπτύξουμε τα κατάλληλα συστήματα κατάρτισης διευθυντικών στελεχών μικρών επιχειρήσεων».

Κράτη μέλη

Τα κράτη μέλη δίνουν όλο και μεγαλύτερη προτεραιότητα στην προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος. Έχουν τεθεί σε εφαρμογή διάφορα νέα μέτρα από την προηγούμενη έκθεση, ενώ οι προηγούμενες πρωτοβουλίες αρχίζουν να αποδίδουν καρπούς. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν αναπτύξει πρωτοβουλίες για την ενθάρρυνση του επιχειρηματικού πνεύματος και των δεξιοτήτων στα **δημοτικά σχολεία**, σύμφωνα με το συμπέρασμα της προηγούμενης έκθεσης ότι πρέπει να

Métiers APCM, European Association of Public Banks και Confédération générale des petites et moyennes entreprises.

¹⁷ Μια εθνική πρωτοβουλία είναι δυνατόν να θεωρηθεί ως πραγματική «ορθή πρακτική», εάν είναι απολύτως σύμφωνη με τη σχετική κοινοτική νομοθεσία, περιλαμβανομένης της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων. Η αναφορά σε μεμονωμένες πρωτοβουλίες στην παρούσα έκθεση δεν σημαίνει καθαυτή ότι τα αναφερόμενα μέτρα είναι σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της Συνθήκης.

καταβληθούν μεγαλύτερες προσπάθειες για να αναπτύσσονται οι δεξιότητες αυτές από μικρή ηλικία.

Στην **Ιρλανδία**, η πρωτοβουλία “*Bi Gnóthach*” για παιδιά ηλικίας 10-12 ετών ενσωματώνει στο πρόγραμμα σπουδών την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την προοπτική δημιουργίας επιχειρήσεων, ενώ το πρόγραμμα «*Junior Achievement*» για νέους ηλικίας 5-18 ετών βοηθά τους σπουδαστές να κατανοήσουν τον κόσμο της εργασίας.

Στη **Φινλανδία**, το θέμα «πολίτες που συμμετέχουν στα κοινά και επιχειρηματικό πνεύμα» εντάσσεται στα προγράμματα σπουδών της βασικής εκπαίδευσης και μια νέα εποπτική επιτροπή έχει στόχο να συμβάλλει στην περαιτέρω ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος μέσω της εκπαίδευσης.

Η **Σουηδία** προετοιμάζει τα «*Δημοτικά Κέντρα Επιχειρηματικότητας και Τεχνολογίας*» (που θα αρχίσουν να λειτουργούν το πρώτο τρίμηνο του 2003) με στόχο να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη μελλοντικών μηχανικών και εφευρετών μέσα από ευχάριστες δραστηριότητες που συνδέονται με την τεχνολογία και απευθύνονται σε παιδιά ηλικίας άνω των 10 ετών (κυρίως κορίτσια).

Το “*Schools Enterprise Programme*” της Σκωτίας στο Ηνωμένο Βασίλειο¹⁸ βοηθάει περισσότερους από 400 000 μαθητές δημοτικών σχολείων σε περισσότερα από 2 000 σχολεία να αναπτύξουν δεξιότητες που σχετίζονται με την εργασία. Τέλος, η Νορβηγία έχει αναπτύξει διδακτικό υλικό για την ενθάρρυνση της δημιουργικότητας στα δημοτικά σχολεία.

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν επιταχύνει το ρυθμό εφαρμογής μέτρων που απευθύνονται στα **σχολεία μέσης εκπαίδευσης** και έχουν αναφέρει ένα ευρύ φάσμα μέτρων που έχουν ληφθεί πρόσφατα ή σχεδιάζονται.

Στην **Ιρλανδία**, το νέο “*Enterprise Encounter programme*”, που τέθηκε σε εφαρμογή το Δεκέμβριο του 2001, παρέχει στους σπουδαστές την ευκαιρία να συνδιαλέγονται με επιχειρηματίες. Το πρόγραμμα συνδέεται με το “*Leaving certificate vocational programme*” σε σχολεία μέσης εκπαίδευσης, το οποίο περιλαμβάνει θέματα όπως η «επαγγελματική εκπαίδευση» και η «προετοιμασία για τον κόσμο της εργασίας». Επίσης το ετήσιο “*Transition Year Programme*” και το διετές “*Leaving Certificate Applied*” προσπαθούν να διδάξουν επιχειρηματικές δεξιότητες και να βοηθήσουν τους σπουδαστές να διαχειρίζονται πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Το **Βέλγιο** σχεδιάζει να δημοσιεύσει ένα «μυθιστόρημα» που θα διδάσκει παιδιά 12 έως 14 ετών να ιδρύουν μία εταιρεία στο πλαίσιο του προγράμματος “*4X4 pour entreprendre*”.

Το **Λουξεμβούργο** ανέπτυξε την πρωτοβουλία “*girls’ day*” για να προσελκύσει μαθήτριες στον κόσμο της εργασίας και σε δραστηριότητες που συνδέονται με την τεχνολογία, ιδίως μέσω οργανωμένων επισκέψεων σε επιχειρήσεις.

Η Ουαλία στο **Ηνωμένο Βασίλειο** ανέπτυξε το σχέδιο “*Enterprise insight Cymru*”, που περιλαμβάνει επισκέψεις εκπροσώπων επιχειρήσεων σε σχολεία για να διδάξουν τους μαθητές σχετικά με την επιχειρηματική δραστηριότητα στον πραγματικό κόσμο.

Επιπλέον, η Δανία οργανώνει εκστρατείες ευαισθητοποίησης που απευθύνονται ειδικά στα λύκεια την περίοδο 2002-04 και η Ελλάδα παρήγαγε διδακτικό υλικό για μαθήματα που

¹⁸ Το μέτρο αυτό είχε ήδη αναφερθεί στην έκθεση του HB του 2001.

αφορούν την επιχειρηματικότητα και το πρόγραμμα “Επιχειρηματικότητα για τους νέους”. Τέλος, η Σουηδία έθεσε σε εφαρμογή έργο για την ανάπτυξη επιχειρηματικού τρόπου σκέψης στα λύκεια. Εφαρμόζονται σήμερα προγράμματα που βοηθούν τους σπουδαστές να δημιουργήσουν μια μικροεταιρεία σε διάφορες χώρες όπως το Βέλγιο¹⁹, η Γερμανία²⁰, η Ισπανία²¹, η Ιταλία²², το Λουξεμβούργο²³, οι Κάτω Χώρες²⁴, η Αυστρία²⁵, καθώς και η Νορβηγία²⁶.

Η βελτίωση των γνώσεων των διδασκόντων σε θέματα επιχειρηματικής δραστηριότητας είναι το πνεύμα που χαρακτηρίζει τα μέτρα τα οποία εφαρμόζονται στη Δανία, τη Γαλλία, τη Φινλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Νορβηγία. Η Φινλανδία προώθησε σχέδιο για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των καθηγητών και για την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικού προσωπικού και επιχειρηματιών.

Παρέχεται ένα ευρύ φάσμα πανεπιστημιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων σε **πανεπιστήμια** και σε ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα στην Ελλάδα, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιρλανδία, την Αυστρία, την Πορτογαλία, τη Φινλανδία, τη Σουηδία²⁷ και τη Νορβηγία. Στη Γαλλία, το Σεπτέμβριο του 2002, πραγματοποιήθηκε σειρά θερινών ευρωπαϊκών πανεπιστημιακών μαθημάτων για την επιχειρηματικότητα.

Μέτρα για την ανάπτυξη **στενότερων σχέσεων ανάμεσα σε ερευνητικά κέντρα και επιχειρήσεις** αναπτύσσονται μεταξύ άλλων στη Δανία και τη Γερμανία. Για να αυξηθεί το ενδιαφέρον για μια επιχειρηματική σταδιοδρομία και για να βοηθηθούν οι σπουδαστές να δημιουργήσουν μια επιχείρηση, η Ελλάδα επεκτείνει τα «κέντρα επιχειρηματικότητας» και η Αυστρία ανέπτυξε το πρόγραμμα “UNIUN 2002-4”²⁸.

Στα μέτρα που αφορούν όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης περιλαμβάνεται το ολλανδικό πρόγραμμα «Επιχειρηματικότητα και Εκπαίδευση» που έχει στόχο την ανάπτυξη μεθόδων διδασκαλίας από τα δημοτικά μέχρι το πανεπιστήμιο.

Η Αυστρία θέσπισε δύο μέτρα για να προωθήσει το επιχειρηματικό πνεύμα από τα δημοτικά σχολεία μέχρι το πανεπιστήμιο: την εκπαιδευτική πρωτοβουλία για ομάδες επιχειρήσεων (“Initiative Bildungscluster”) που αφορά τη δημιουργία περιφερειακών γραφείων εταιρικών σχέσεων, στις οποίες συμμετέχουν επιχειρήσεις και εκπαιδευτικά ιδρύματα, και την πρωτοβουλία που αφορά την κατάρτιση για την επιχειρηματικότητα (“Unternehmen-Bildung Initiative”), η οποία περιλαμβάνει παρουσιάσεις σε σχολεία από διευθυντές επιχειρήσεων.

¹⁹ Βέλγιο: “Small business projects” στη Φλάνδρα. Πηγή: Εθνική έκθεση του Βελγίου για το Χάρτη. Όλες οι εθνικές εκθέσεις είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/charter/charter2003.htm

²⁰ Γερμανία: 200 πολύ μικρές επιχειρήσεις συστάθηκαν από 2 500 σπουδαστές το 2002 στο πλαίσιο του “Junior project”. Πηγή: Εθνική έκθεση της Γερμανίας για το Χάρτη.

²¹ Ισπανία: Πρόγραμμα SEFED. Πηγή: Εθνική έκθεση της Ισπανίας για το Χάρτη.

²² Ιταλία: Δίκτυο εικονικών επιχειρήσεων. Πηγή: Εθνική έκθεση της Ιταλίας για το Χάρτη.

²³ Λουξεμβούργο: μέτρο “Esprit d’entreprise” για νέους ηλικίας 16-25 ετών. Πηγή: Εθνική έκθεση του Λουξεμβούργου για το Χάρτη

²⁴ Πρόγραμμα εταιρείας για νέους επιχειρηματίες των Κάτω Χωρών. Πηγή: Εθνική έκθεση των Κάτω Χωρών για το Χάρτη.

²⁵ Αυστρία: Έργο “JUNIOR - Pupils create businesses” Πηγή: Εθνική έκθεση της Αυστρίας για το Χάρτη.

²⁶ Νορβηγία: “Company programme”, 6 000 σπουδαστές συνέστησαν 850 επιχειρήσεις το 2002. Πηγή: εθνική έκθεση της Νορβηγίας για το Χάρτη.

²⁷ Η Σουηδία έχει ειδικό μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών στην Πολυτεχνική Σχολή με θέμα “SME Entrepreneurship”. Πηγή: Εθνική έκθεση της Σουηδίας για το Χάρτη.

²⁸ Η Αυστρία ανέπτυξε το πρόγραμμα αυτό βάσει του προηγούμενου προγράμματος UNIUN 1999-2001. Πηγή: Εθνική έκθεση της Αυστρίας για το Χάρτη.

Ορισμένα κράτη μέλη πραγματοποίησαν διαγωνισμούς απονομής βραβείου στα καλύτερα επιχειρηματικά σχέδια. Σε αυτά περιλαμβάνονται ο διαγωνισμός επιχειρηματικού σχεδίου (“*Ondernemersplanwedstrijd*”) στο Βέλγιο, το “*1,2,3 Go*” στο Βέλγιο και το Λουξεμβούργο, το “*Venture 2002*” στην Ελλάδα, το “*Venture Cup*” στη Σουηδία και το “*Europrise*” στη Νορβηγία. Επιπλέον, η Γαλλία θέσπισε το βραβείο “*jeunes créateurs de demain*” (νέοι δημιουργοί του αύριο) για να βοηθήσει νέους ηλικίας 15 έως 25 ετών να αναπτύξουν επιχειρηματικές ιδέες, ενώ οι υποτροφίες για νέους επιχειρηματίες “*New Entrepreneur Scholarships*”²⁹ του Ηνωμένου Βασιλείου χρηματοδότησαν 200 νέους εν δυνάμει επιχειρηματίες από μειονεκτικές περιοχές, από το Σεπτέμβριο του 2001 έως το Μάρτιο του 2002.

Από την περυσινή έκθεση υπήρξαν θετικές εξελίξεις στον τομέα της **κατάρτισης** για επιχειρηματίες. Στα μέτρα επαγγελματικής κατάρτισης που απευθύνονται ειδικά στις μικρές επιχειρήσεις περιλαμβάνονται τα ακόλουθα.

Η **Ελλάδα** άρχισε να εφαρμόζει μαθήματα κατάρτισης που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), όπου περιλαμβάνονται συστήματα κατάρτισης με αποδέκτες 11 000 πολύ μικρές επιχειρήσεις και αυτοαπασχολούμενους, τα οποία παρέχονται από Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης («ΚΕΚ»).

Η **Πορτογαλία** ξεκίνησε την εφαρμογή του προγράμματος “*GERIR*” 2002-2004 για την παροχή κατάρτισης σε 300 περίπου πολύ μικρές επιχειρήσεις και μικρές επιχειρήσεις στους τομείς του εμπορίου, της βιομηχανίας, των υπηρεσιών και των κατασκευών.

Το **ΗΒ** δημιούργησε το “*Small Firms Development Account*” για τη χρηματοδότηση ενεργειών κατάρτισης σε μικρές επιχειρήσεις.

Στα μέτρα για τη **στήριξη της κατάρτισης σχετικά με τους τρόπους ίδρυσης μιας επιχείρησης** περιλαμβάνονται το «*Chèque formation à la création d’entreprise*» στην περιοχή της Βαλονίας και το εκπαιδευτικό κονδύλιο της Άνω Αυστρίας (“*Bildungskonto für Jungunternehmer*”). Επιπλέον, η Γερμανία έχει αρχίσει εκστρατεία για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και η Ισπανία ανέπτυξε το πρόγραμμα “*CRECE*” 2001-2006, το οποίο συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ για την κατάρτιση περισσότερων από 10 000 επιχειρηματιών σε παραδοσιακούς τομείς. Η Ιρλανδία έθεσε σε εφαρμογή το πρόγραμμα “*Excellerator*” 2002 για την κατάρτιση διευθυντικών στελεχών εταιρειών που είναι προσανατολισμένες προς τις εξαγωγές, στο οποίο έλαβαν μέρος περισσότερα από 15 άτομα, και η Φινλανδία επεξεργάστηκε το πρόγραμμα “*well-being at work*” για την προώθηση της εμπειρικής μάθησης. Σχέδια για τη στήριξη **του επιχειρηματικού πνεύματος των γυναικών** αναπτύχθηκαν στη Γερμανία³⁰, την Ελλάδα, την Ιρλανδία και την Ουαλία στο ΗΒ.

Για την περαιτέρω προώθηση και στήριξη της επιχειρηματικότητας, ορισμένα κράτη μέλη έχουν εγκρίνει προγράμματα γενικής πολιτικής.

Αυτό αφορά το πρόγραμμα “*4x4 pour entreprendre*” του **Βελγίου**, στην περιοχή της Βαλονίας, το οποίο στηρίζει την επιχειρηματική πρωτοβουλία και τη θετική στάση απέναντι στην επιχειρηματικότητα.

²⁹ Το μέτρο αυτό είχε ήδη αναφερθεί στην έκθεση του ΗΒ του 2001.

³⁰ Πρόγραμμα της Γερμανίας για να αυξηθούν οι επιχειρηματικές δραστηριότητες των γυναικών από το 25% στο 40% το 2005. Πηγή: Εθνική έκθεση της Γερμανίας για το Χάρτη.

Το νομοσχέδιο “*Initiative Economique*” της Γαλλίας εντάσσει στις προτεραιότητές της την προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος. Καταρτίζεται σχέδιο δράσης για την έναρξη λειτουργίας επιχειρήσεων που προωθεί το επιχειρηματικό πνεύμα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Η Δανία καταρτίζει επίσης σχέδιο δράσης για την επιχειρηματικότητα το οποίο εστιάζεται στην επιχειρηματική αντίληψη και την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών. Στην Ισπανία, νόμος του Ιουνίου του 2002 εισάγει διατάξεις για την κατάρτιση επιχειρηματιών. Στη Σουηδία, ένα νέο πρόγραμμα έχει στόχο να βελτιώσει το περιβάλλον των επιχειρήσεων και να προωθήσει τη θετική αντιμετώπιση των επιχειρηματιών. Τέλος, η πρόσφατη επισκόπηση “*Review of enterprise and the economy in schools*” υπογραμμίζει την ανάγκη να ενθαρρυνθεί η επιχειρηματική αντίληψη στα σχολεία και να ευαισθητοποιηθούν οι διδάσκοντες στη σημασία του επιχειρηματικού πνεύματος.

Επιτροπή

Το πρόγραμμα διαδικασίας Best σχετικά με την εκπαίδευση και κατάρτιση για την επιχειρηματικότητα, που εγκρίθηκε το Νοέμβριο του 2002, έχει στόχο τον εντοπισμό και τη σύγκριση πρωτοβουλιών που προωθούν τη διδασκαλία της επιχειρηματικότητας στα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα, από το δημοτικό σχολείο μέχρι το πανεπιστήμιο. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το επιχειρηματικό πνεύμα είναι πλέον ευρέως αναγνωρισμένο ως σημαντικό θέμα που πρέπει να διδάσκεται και, αν και έχουν αναληφθεί πολλές πρωτοβουλίες, υπάρχει περιθώριο να γίνουν ακόμη πολλά.

Στο τέλος του 2001, επίσης εντός του πλαισίου της διαδικασίας Best, τέθηκε σε εφαρμογή το έργο «**Προώθηση της επιχειρηματικότητας μεταξύ των γυναικών**». Αφορά τη δημιουργία βάσης δεδομένων που περιλαμβάνει 132 μέτρα τα οποία ελήφθησαν από τις εθνικές διοικήσεις και καλύπτουν τις νεοϊδρυόμενες επιχειρήσεις, την παροχή πληροφοριών και συμβουλών, τη χρηματοδότηση, την κατάρτιση, την εποπτεία και τη δημιουργία δικτύων στην ΕΕ και στις χώρες ΕΖΕΣ/ΕΟΧ. Τα μέτρα αυτά θα αξιολογηθούν για να εντοπιστούν οι ορθές πρακτικές³¹.

Στο πλαίσιο των προγραμμάτων του **Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ)** της περιόδου 2000-2006, τα περισσότερα κράτη μέλη αναπτύσσουν δραστηριότητες που αφορούν τις ΜΜΕ και έχουν στόχο να ενισχύσουν το επιχειρηματικό πνεύμα. Ένα μέσο για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι η δημιουργία δικτύων ΜΜΕ.

Η ανακοίνωση για τη δια βίου κατάρτιση και το «λεπτομερές πρόγραμμα εργασίας για την επίτευξη των στόχων των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρώπη» (βλέπε σημείο 4) ορίζουν το επιχειρηματικό πνεύμα ως βασική δεξιότητα. Τα προγράμματα Leonardo da Vinci και Socrates χρηματοδοτούν διάφορα έργα που αφορούν την επιχειρηματικότητα, από την προώθηση επιχειρηματικού πνεύματος στα σχολεία μέχρι τη στήριξη προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών στον τομέα της επιχειρηματικότητας. Επιπλέον, το 2002, η Επιτροπή δημοσίευσε τα αποτελέσματα του έργου για την «**Κατάρτιση και εφαρμογή ευρωπαϊκών προγραμμάτων κατάρτισης στον τομέα της επιχειρηματικότητας**»³².

³¹ Θα καταγραφούν οι συναφείς ορθές πρακτικές που έχουν υιοθετηθεί από τις ΗΠΑ, τον Καναδά, την Ιαπωνία, την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία.

³² EUR 17047, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έγγραφο καινοτομίας αριθ. 24, 2002.

Τον Ιούνιο του 2002, η Επιτροπή οργάνωσε συνάντηση εμπειρογνομόνων με αντικείμενο την **επίπτωση της μετανάστευσης στην επιχειρηματική δραστηριότητα**, τόσο για να εντοπιστούν τα σημαντικότερα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι επιχειρηματίες εθνικών μειονοτήτων όταν ιδρύουν και αναπτύσσουν την επιχείρησή τους όσο και για να συζητηθούν τα δυνητικά μέτρα στήριξης.

Το Μάρτιο του 2002, η Επιτροπή έθεσε σε εφαρμογή έργο για τη **δημιουργία ικανοτήτων διαχείρισης**. Το έργο αυτό, που υλοποιείται σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις υποψήφιες χώρες, έχει στόχο να καταγράψει τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες πρωτοβουλιών που αποσκοπούν στην αύξηση των διαχειριστικών ικανοτήτων των ΜΜΕ ή στην παροχή κατάρτισης για την επιχειρηματικότητα. Για το σκοπό αυτό, ομάδα εμπειρογνομόνων θα υποβάλει έκθεση για την ακολουθητέα πολιτική μέχρι το Μάρτιο του 2003.

Τέλος, με τη στήριξη της πρωτοβουλίας Gate2Growth της Επιτροπής (βλέπε σημείο 7), το 2002, η Ευρωπαϊκή Ένωση Ιδιωτικών Μετοχικών Κεφαλαίων και Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (EVCA) επεξεργάστηκε το πρόγραμμα **“Entrepreneurship Education Toolkit”** (Φάσμα εκπαιδευτικών μέτρων για την επιχειρηματικότητα) σχετικά με τις δυνατότητες χρηματοδότησης επιχειρηματικού κεφαλαίου για επιχειρηματικές δραστηριότητες. Αυτό το φάσμα μέτρων διατέθηκε σε 150 ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

2. Φθηνότερη και ταχύτερη εκκίνηση

«Το κόστος της εκκίνησης των επιχειρήσεων πρέπει να συγκαταλέγεται μεταξύ των ανταγωνιστικότερων στον κόσμο. Οι χώρες με τις μεγαλύτερες καθυστερήσεις και τις πιο πολύπλοκες διαδικασίες για την έγκριση νέων εταιρειών πρέπει να ενθαρρυνθούν να συμβαδίσουν με τις ταχύτερες. Πρέπει να αυξηθεί η πρόσβαση στην ηλεκτρονική καταχώριση».

Κράτη μέλη

Από τότε που δημοσιεύτηκε η προηγούμενη έκθεση για το Χάρτη, ορισμένα κράτη μέλη ενέτειναν τις προσπάθειές τους για να απλουστεύσουν περισσότερο τις διαδικασίες έναρξης της λειτουργίας επιχειρήσεων. Τέσσερα κράτη μέλη έχουν θέσει στόχους σε αυτόν τον τομέα. Η Ισπανία και η Πορτογαλία για να μειώσουν το χρόνο έναρξης της λειτουργίας των επιχειρήσεων κατά 50% μέχρι το 2006 και το 2003 αντίστοιχα³³. Η Γαλλία έχει στόχο τη δημιουργία 220 000 νέων επιχειρήσεων ετησίως το 2007, ενώ η Σουηδία στοχεύει τη δημιουργία 150 000 νέων επιχειρήσεων κατά την περίοδο 2003-2006. Επιπλέον, η Ιρλανδία επιθυμεί να δημιουργήσει 520 «νέες επιχειρήσεις ταχείας ανάπτυξης» μέχρι το 2006.

Το 2003, η έναρξη της λειτουργίας μιας επιχείρησης με άμεση σύνδεση θα αποτελεί πραγματικότητα στη Δανία, τη Σουηδία και τη Νορβηγία. Αυτό είναι ήδη δυνατό, με περιορισμούς, στη Δανία και την Αυστρία. Επίσης, η Ισπανία και η Γαλλία επεξεργάζονται μέτρα σε αυτόν τον τομέα.

Στη **Δανία** είναι ήδη δυνατή η ηλεκτρονική καταχώριση μιας εταιρείας περιορισμένης ευθύνης μέσω του κόμβου “Webreg”³⁴, η οποία επεκτείνεται και σε όλους τους τύπους

³³ Ισπανία, μείωση 50% έως το 2006· Πορτογαλία μείωση 50% έως το 2004. Πηγή: Ανακοίνωση για την «Βελτίωση του περιβάλλοντος των επιχειρήσεων» COM (2002) 610 τελικό της 07.11.2002.

³⁴ www.webreg.dk

εταιρειών. Η εξέλιξη αυτή βασίστηκε στο **πρόγραμμα διαδικασίας Best για την ίδρυση επιχειρήσεων**.

Στη **Σουηδία**, ο ιστότοπος “Kontakt-N”³⁵ εκτιμάται ότι θα διευκολύνει την ηλεκτρονική καταχώριση το 2003.

Στη **Νορβηγία**, εκτιμάται ότι θα πραγματοποιείται την άνοιξη του 2003 ηλεκτρονική καταγραφή επτά διαφορετικών τύπων εταιρειών³⁶.

Η **Ισπανία** προτίθεται να διευκολύνει την καταχώριση στο Διαδίκτυο εταιρειών περιορισμένης ευθύνης με λιγότερους από πέντε εταίρους, με τη βοήθεια του σχεδίου “*nueva empresa*”, που βρίσκεται στο στάδιο της έγκρισης και θα τεθεί σε πειραματική εφαρμογή το πρώτο εξάμηνο του 2003³⁷.

Στη **Γαλλία** το νομοσχέδιο “*Initiative Economique*” έχει στόχο να διευκολύνει την ίδρυση εταιρειών στο Διαδίκτυο (μέσω ενός εικονικού κέντρου διεκπεραίωσης διατυπώσεων για επιχειρήσεις) εντός μίας ημέρας, με κεφάλαιο ενός ευρώ και την καταβολή μειωμένων τελών. Καταρτίζεται σχέδιο δράσης για την προώθηση της δημιουργίας εταιρειών.

Στην **Αυστρία**, έχουν πραγματοποιηθεί περίπου 100 ηλεκτρονικές καταχωρίσεις στη Βιέννη το 2001 και το 2002. Η τροποποίηση της εμπορικής νομοθεσίας θέτει τις βάσεις για την ηλεκτρονική καταγραφή σε εθνικό επίπεδο.

Το Βέλγο καταρτίζει **σχέδιο δράσης** για τη δημιουργία υπηρεσιών άμεσης εξυπηρέτησης, για ένα ενιαίο ηλεκτρονικό έντυπο ίδρυσης επιχειρήσεων και για μια κεντρική βάση δεδομένων των επιχειρήσεων. Τα αποτελέσματα θα αξιολογηθούν βάσει δεικτών που έχουν καθοριστεί στο **πρόγραμμα διαδικασίας Best για την ίδρυση επιχειρήσεων**. Το Ηνωμένο Βασίλειο επεξεργάζεται επίσης σχέδιο δράσης για την άρση των εμποδίων που αποθαρρύνουν άτομα από υποεκπροσωπούμενες ομάδες και μειονεκτικές περιοχές να δημιουργήσουν μια επιχείρηση. Σε περιφερειακό επίπεδο, το πρόγραμμα “*Potentia*” στην Ουαλία έχει τους ίδιους στόχους. Τέλος, η βελγική περιφέρεια της Βαλονίας, όπως και η Γερμανία και η Ιταλία, θέτουν σε λειτουργία **ιστότοπους** που παρέχουν συμβουλές για τον τρόπο έναρξης λειτουργίας μιας εταιρείας. Άλλες εξελίξεις αφορούν την επέκταση των υφιστάμενων δικτύων υπηρεσιών άμεσης εξυπηρέτησης στην Ελλάδα, την Ισπανία και την Πορτογαλία³⁸, καθώς και την απλούστευση των συμβολαιογραφικών διαδικασιών στην Πορτογαλία.

Σε πέντε κράτη μέλη (Γερμανία, Ιρλανδία, Κάτω Χώρες, Αυστρία και Ηνωμένο Βασίλειο), είναι σήμερα δυνατή η καταχώριση μιας ατομικής επιχείρησης σε μία ημέρα, σε εννέα κράτη μέλη είναι δυνατή σε δύο ημέρες και σε έντεκα κράτη μέλη είναι δυνατή σε τρεις ημέρες. Όμως, υπάρχει πολύ μεγάλη διαφορά ανάμεσα στον ελάχιστο απαιτούμενο χρόνο και στον πραγματικό χρόνο που αναλώνεται για την καταχώριση μιας εταιρείας. Παραδείγματος χάρη, τόσο στην Ισπανία όσο και στην Ιταλία ο ελάχιστος χρόνος καταχώρισης είναι δύο ημέρες, αλλά ο μέσος χρόνος που δαπανάται είναι αντίστοιχα 24 και 35 ημέρες.

³⁵ www.kontakt-n.nu

³⁶ www.brreg.no

³⁷ Το “*Nueva empresa*” εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Υπουργών και επρόκειτο να συζητηθεί στο Κοινοβούλιο τον Οκτώβριο του 2002. Πηγή: Εθνική έκθεση της Ισπανίας για το Χάρτη.

³⁸ Πρόκειται για τα ακόλουθα δίκτυα: “ΚΥΕ” στην Ελλάδα, “*Ventanillas unicas*” στην Ισπανία και τα “*Centros de Formalidades de Empresas*” στην Πορτογαλία.

Ο χρόνος καταχώρισης μιας εταιρείας περιορισμένης ευθύνης ποικίλλει από 2 έως 15 ημέρες. Σε 10 κράτη μέλη η καταγραφή μιας τέτοιας εταιρείας είναι δυνατή σε οκτώ ημέρες και σε όλα τα κράτη μέλη πλην τεσσάρων (Βέλγιο, Ισπανία, Λουξεμβούργο και Πορτογαλία) ο απαιτούμενος ελάχιστος χρόνος δεν υπερβαίνει τις 2 εβδομάδες. Το ελάχιστο κόστος καταχώρισης εξακολουθεί να κυμαίνεται από μηδέν στη Δανία μέχρι ποσό άνω των 1700 € στην Ελλάδα. Σε επτά κράτη μέλη το κόστος δεν υπερβαίνει τα 500 €³⁹. Στη Νορβηγία, ο χρόνος καταχώρισης είναι πέντε ημέρες και το ελάχιστο κόστος κυμαίνεται σε 700 € περίπου⁴⁰.

Επιτροπή

Από την ολοκλήρωση του **προγράμματος διαδικασίας Best για τη συγκριτική αξιολόγηση των υπηρεσιών που είναι υπεύθυνες για τις νεοϊδρύνμενες επιχειρήσεις**, τον Ιανουάριο του 2002⁴¹, τα συμπεράσματα του προγράμματος αυτού έχουν μελετηθεί διεξοδικά στα κατάλληλα διεθνή φόρα.

3. Καλύτερη νομοθεσία και ρυθμίσεις

«Οι εθνικές νομοθεσίες περί πτωχεύσεων θα πρέπει να αξιολογούνται βάσει της ορθής πρακτικής. Η γνώση που αποκομίζεται από τις διαδικασίες συγκριτικής αξιολόγησης θα πρέπει να συμβάλει στη βελτίωση των τρεχουσών πρακτικών στην ΕΕ.

Θα πρέπει να εξετασθούν προσεκτικά οι νέες κανονιστικές ρυθμίσεις σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο, ώστε να αξιολογηθεί ο αντίκτυπός τους στις μικρές επιχειρήσεις και τους επιχειρηματίες. Στο βαθμό που είναι δυνατό, θα πρέπει να απλουστευθούν οι εθνικές διατάξεις και οι κοινοτικές διατάξεις. Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να χρησιμοποιούν φιλικά προς τους χρήστες διοικητικά έγγραφα.

Οι μικρές επιχειρήσεις θα μπορούσαν να απαλλαγούν από ορισμένες υποχρεώσεις κανονιστικού χαρακτήρα. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή θα μπορούσε να απλουστεύσει τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού για να μειώσει το κόστος συμμόρφωσης για τις μικρές επιχειρήσεις».

Κράτη μέλη

Η τεράστια πλειοψηφία των κρατών μελών δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα σε αυτόν τον τομέα. Όλα τα κράτη μέλη αναφέρουν ένα φάσμα διαφορετικών μέτρων. Εντούτοις, το 13% των ΜΜΕ εξακολουθεί να δηλώνει ότι οι περίπλοκες διοικητικές διαδικασίες αποτελούν σοβαρή δυσκολία γι' αυτές⁴².

Στον τομέα της **νομοθεσίας περί πτωχεύσεων**, η τελευταία έκθεση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι ήταν απαραίτητο να εξευρεθούν περισσότερες κανονιστικές λύσεις για αφερέγγυες αλλά βιώσιμες επιχειρήσεις καθώς και για την ελάφρυνση των χρηματικών

³⁹ Πηγή των στοιχείων στις δύο παραγράφους: Συγκριτική αξιολόγηση της πολιτικής επιχειρήσεων: Αποτελέσματα από τον πίνακα επιδόσεων του 2002, SEC (2002) 1213 της 7.11.2002.

⁴⁰ Πηγή: Εθνική έκθεση της Νορβηγίας για το Χάρτη.

⁴¹ Περισσότερες πληροφορίες για τη συγκριτική αξιολόγηση της διοίκησης των νεοϊδρύνμενων επιχειρήσεων μπορείτε να βρείτε στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/support_measures/start-ups/bench_admin_business_start-up_final_2002.pdf.

⁴² «Τα σημαντικά στοιχεία της έρευνας του 2001», Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο ΜΜΕ, Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2001/1.

ποινών για μια «έντιμη πτώχευση». Από τότε, ορισμένα κράτη μέλη έχουν επιταχύνει τις προσπάθειές τους σε αυτόν τον τομέα.

Το **Ηνωμένο Βασίλειο** έχει υποβάλει προτάσεις για να διευκολύνει τη διάσωση βιώσιμων εταιρειών και να ενθαρρύνει την επανέναρξη της λειτουργίας εταιρειών μετά από πτώχευση (νομοσχέδιο για τις επιχειρήσεις του Μαρτίου 2002). Επιπλέον, το “*Company rescue pilot project*”, του ΗΒ, που ολοκληρώθηκε το Σεπτέμβριο του 2002, προσδιόρισε τα κριτήρια βάσει των οποίων καθορίζεται αν μια μικρή εταιρεία είναι κατάλληλη για διάσωση και παρουσίασε διάφορες λύσεις ανάκαμψης των επιχειρήσεων.

Το 2002, το Βέλγιο υπέβαλε νομοσχέδιο περί πτωχεύσεων που τροποποιεί τους «κανόνες επιείκειας», επιτρέποντας τη διαγραφή εκκρεμών χρεών σε ορισμένες περιπτώσεις. Οι Κάτω Χώρες πρόκειται να αναθεωρήσουν το 2003-2004 τη νομοθεσία για να διευκολύνουν τη διάσωση και επανέναρξη της λειτουργίας επιχειρήσεων. Η Αυστρία κατάργησε την πτώχευση ως αιτία αποκλεισμού επιχειρήσεων και αναθεώρησε τη νομοθεσία της περί αφερεγγυότητας για να αποτρέψει την κατάχρηση της πτώχευσης σε βάρος των πιστωτών. Η Φινλανδία συντάσσει ένα νέο νόμο περί πτωχεύσεων που ορίζει τα δικαιώματα των πτωχευσάντων επιχειρηματιών και προβλέπει αναδιάρθρωση του χρέους.

Ορισμένα κράτη μέλη, περιλαμβανομένων της Δανίας, της Ισπανίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας, του Λουξεμβούργου και της Πορτογαλίας, έχουν κινήσει διαδικασίες αναθεώρησης των πτωχευτικών νομοθεσιών τους. Η Δανία επιδιώκει κυρίως την αναθεώρηση διατάξεων περί αναδιάρθρωσης χρεών, για να διευκολύνει ένα δεύτερο ξεκίνημα, ενώ η Ισπανία και η Πορτογαλία εστιάζονται στην προστασία των απασχολούμενων διαλυόμενων εταιρειών και στη διευκόλυνση της διάσωσης των βιώσιμων εταιρειών, όπως προέτρεπε η περυσινή έκθεση για το Χάρτη. Επιπλέον, ο νόμος της Γαλλίας “*Initiative Economique*” παρέχει μερική προστασία στα περιουσιακά στοιχεία ενός «πτωχεύσαντος» επιχειρηματία.

Τα συστήματα **αξιολόγησης του αντίκτυπου των κανονιστικών ρυθμίσεων** (ΑΑΚΡ) έχουν ενισχυθεί σε ορισμένα κράτη μέλη και εισάγονται και σε άλλα. Επιπλέον, ορισμένα κράτη μέλη έχουν εγκρίνει σχέδια δράσης για τη μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων. Η Ιρλανδία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν διακηρύξει το στόχο να εφαρμόζουν αξιολόγηση του αντίκτυπου των κανονιστικών ρυθμίσεων σε όλους τους προτεινόμενους νόμους⁴³. Η Δανία, οι Κάτω Χώρες, η Φινλανδία, η Σουηδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Νορβηγία ενισχύουν τα συστήματα αξιολόγησης του αντίκτυπου των κανονιστικών ρυθμίσεων μέσω των ειδικών μονάδων συντονισμού ΑΑΚΡ.

Η **Δανία**, όπου ο συντονισμός των ΑΑΚΡ ασκείται από τη μονάδα για την καλύτερη κανονιστική ρύθμιση για τις επιχειρήσεις, ομάδες ελέγχου επιχειρήσεων αξιολογούν τη διοικητική επιβάρυνση που συνεπάγονται για τις επιχειρήσεις οι υπό επεξεργασία νομοθετικές πράξεις. Τον Αύγουστο του 2002, η Δανία παρουσίασε σχέδιο δράσης για τη μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων. Επιπλέον, νέες «πρότυπες ομάδες» από εκπροσώπους επιχειρήσεων παρέχουν συμβουλές στην κυβέρνηση σχετικά με την επίπτωση της νομοθεσίας και με εναλλακτικές διατυπώσεις σύνθετων νομοθετικών πράξεων. Από ετήσιες συνεντεύξεις με 1 000 «πειραματικές ομάδες» συνάγεται ότι τα διοικητικά βάρη πλήττουν περισσότερο τις μικρές εταιρείες.

⁴³ Η Ιρλανδία από 0% το 2001 σε 100% για όλη την πρωτογενή νομοθεσία μέχρι το 2006· η Σουηδία 100% χωρίς προσδιορισμό ημερομηνίας· το Ηνωμένο Βασίλειο 100% μέχρι το 2005. Πηγή: Ανακοίνωση σχετικά με τη «Βελτίωση του περιβάλλοντος των επιχειρήσεων», COM (2002) 610 τελικό της 7.11.2002.

Η **Σουηδία** αναπτύσσει μέθοδο μέτρησης των διοικητικών επιβαρύνσεων που επιφέρουν οι νομοθετικές πράξεις στις μικρές επιχειρήσεις, βάσει απόφασης του Ιουνίου του 2002. Οι πρώτες μετρήσεις θα πραγματοποιηθούν το 2003. Το 2001, μετά από τη διενέργεια 80 ΑΑΚΡ καταργήθηκαν ή τροποποιήθηκαν ουσιαστικά 24 προτάσεις. Όλα τα νομοσχέδια περιλαμβάνουν ανάλυση κόστους – συμμόρφωσης μιας μικρής επιχείρησης που εγκρίνεται από τη μονάδα Simplex.

Το **Ηνωμένο Βασίλειο** έχει εκδώσει νέες οδηγίες για την ΑΑΚΡ για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, οι οποίες ενισχύουν τον έλεγχο του αντίκτυπου στις μικρές εταιρείες και την ανάλυση εναλλακτικών δυνατοτήτων προς την κανονιστική ρύθμιση. Έχει επίσης συσταθεί «ομάδα κανονιστικής ρύθμισης για τις επιχειρήσεις» και έχουν πραγματοποιηθεί αποσπάσεις από τον ιδιωτικό τομέα για να εντοπιστούν οι περιττές κανονιστικές επιβαρύνσεις για τις επιχειρήσεις. Η Σκοτία έχει αναπτύξει ένα «σύστημα δοκιμής πολύ μικρών επιχειρήσεων» και οι προτεινόμενοι νόμοι περιέχουν αξιολόγηση του δυνητικού αντίκτυπού τους στις επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν μέχρι πέντε άτομα.

Στις Κάτω Χώρες, το Κέντρο Κοινής Στήριξης για προταθείσες νομοθετικές πράξεις συνέβαλε σε 48 ΑΑΚΡ το 2001. Η Φινλανδία σχεδιάζει να ενισχύσει περαιτέρω την ΑΑΚΡ στις επικείμενες αναθεωρημένες οδηγίες της σχετικά με την νομοπαρασκευαστική διαδικασία. Τέλος, η Νορβηγία έχει συστήσει μια «ομάδα εργασίας» που θα συνεπικουρεί όλα τα υπουργεία για την ΑΑΚΡ και για τις διαβουλεύσεις με τις πειραματικές ομάδες εκπροσώπησης επιχειρήσεων.

Το Βέλγιο, η Ιρλανδία και η Ιταλία εισάγουν συστήματα αξιολόγησης του αντίκτυπου των κανονιστικών ρυθμίσεων. Το 2002, το Βέλγιο κατέστησε υποχρεωτικό το να περιλαμβάνουν τα νομοσχέδια εκτίμηση του αντίκτυπού τους στις επιχειρήσεις και χρησιμοποιείται δοκιμαστικά ένα έντυπο για την ΑΑΚΡ. Η Ιρλανδία εφαρμόζει πειραματικά ένα νέο σύστημα ΑΑΚΡ και η Ιταλία, της οποίας η νεοσυσταθείσα διοικητική μονάδα απλούστευσης έχει εφαρμόσει πειραματικά το σύστημα ΑΑΚΡ σε πέντε πρότυπα νομοθετικά κείμενα, εξέδωσε διάταγμα για τη σταδιακή εφαρμογή ΑΑΚΡ σε όλους τους νόμους.

Όλο και περισσότερα κράτη μέλη εντάσσουν την **απλούστευση της νομοθεσίας** στις προτεραιότητές τους. Το Βέλγιο, η Δανία και οι Κάτω Χώρες έχουν θέσει το στόχο να μειωθούν οι διοικητικές επιβαρύνσεις στις επιχειρήσεις κατά 25%⁴⁴.

Η **Γερμανία** συνέστησε μια διοικητική μονάδα περιορισμού της γραφειοκρατίας (*“Projektgruppe Bürokratieabbau”*) για να αναλύει τις καταγγελίες των ενδιαφερομένων και να προτείνει τρόπους άρσης των νομοθετικών εμποδίων. Η πρόσφατη εργασία εστιάζεται στη βελτίωση της επικοινωνίας ανάμεσα στις δημόσιες υπηρεσίες και τις επιχειρήσεις.

Το **Ηνωμένο Βασίλειο** θέσπισε ένα «σχέδιο δράσης μεταρρύθμισης των κανονιστικών ρυθμίσεων» που καλύπτει ένα ευρύ φάσμα τομέων, το Φεβρουάριο του 2002, το οποίο περιλαμβάνει περισσότερες από 260 προτάσεις νομοθετικών τροποποιήσεων.

Η **Νορβηγία** έθεσε σε εφαρμογή ένα νέο πρόγραμμα για τη μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων μέσω της απλούστευσης της νομοθεσίας, της αξιολόγησης του αντίκτυπου των κανονιστικών ρυθμίσεων, της μείωσης των γραφειοκρατικών διατυπώσεων και της καλύτερης κανονιστικής ρύθμισης.

⁴⁴ Πηγή: Ανακοίνωση σχετικά με «Βελτίωση του περιβάλλοντος των επιχειρήσεων», COM (2002) 610 τελικό της 7.11.2002.

Το 2002, το Βέλγιο δημιούργησε διευθύνσεις για την απλούστευση των διοικητικών και κανονιστικών ρυθμίσεων στις περιφέρειες της Βαλονίας και της Φλάνδρας και δημοσίευσε μελέτη από την οποία συνάγεται ότι το 2000 οι πολύ μικρές επιχειρήσεις κατέβαλαν το 69% του συνόλου των διοικητικών επιβαρύνσεων. Η Ελλάδα εφαρμόζει το πρόγραμμα «ΠΟΛΙΤΕΙΑ» για την απλούστευση 700 διαδικασιών και η Ισπανία ενέκρινε ένα δεύτερο σχέδιο δράσης για την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών. Η Γαλλία έχει απλουστεύσει διάφορες διαδικασίες βάσει του προγράμματός της για την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών και οι Κάτω Χώρες έχουν θέσει σε εφαρμογή διάφορα σχέδια για τη βελτίωση της ποιότητας της νομοθεσίας. Επίσης ο νόμος της Αυστρίας του 2001 για τη διοικητική μεταρρύθμιση και η τροποποίηση της εμπορικής νομοθεσίας του 2002 απλούστευσαν μεγάλο φάσμα διαδικασιών.

Επιπλέον, η Ιρλανδία και η Φινλανδία απλουστεύουν την εταιρική νομοθεσία τους και οι Κάτω Χώρες πραγματοποιούν έρευνα γι' αυτό το σκοπό. Η Πορτογαλία αναθεωρεί τον κώδικα αδειοδότησης επιχειρήσεων για να μειωθεί κατά το ήμισυ ο απαιτούμενος χρόνος για την έκδοση άδειας⁴⁵. Ορισμένες χώρες έχουν επίσης δεσμευθεί να **ενοποιήσουν τη νομοθεσία τους** και να καταργήσουν τους ανεπίκαιρους νόμους.

Η **Ιρλανδία** εργάζεται εντατικά για την ενοποίηση της νομοθεσίας ανταγωνισμού, της νομοθεσίας περί φορολογίας εισοδήματος και της νομοθεσίας για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης.

Η **Νορβηγία**, βάσει πρότασης των ενδιαφερομένων, προσπαθεί να κωδικοποιήσει 250 κανονισμούς για την υγεία σε 6 κανονισμούς και κατάργησε 420 νόμους από το 2000.

Επιτροπή

Το καλοκαίρι του 2002, η Επιτροπή, με βάση τα συμπεράσματα σεμιναρίου για την πτώχευση επιχειρήσεων, που πραγματοποιήθηκε στο Noordwijk το Μάιο του 2001, ολοκλήρωσε μελέτη για τις νομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της αφερεγγυότητας επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο της διαδικασίας Best, η Επιτροπή συνέστησε ομάδα εργασίας στην οποία συμμετέχουν εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη με στόχο τον καθορισμό στοιχείων συγκριτικής αξιολόγησης και κατευθυντήριων γραμμών για την «**Αναδιάρθρωση, πτώχευση και νέο ξεκίνημα**». Επιπλέον, για να γίνει περισσότερο κατανοητή η ανάγκη λήψης μέτρων για την αποτροπή της αφερεγγυότητας, η Επιτροπή δημοσίευσε τον οδηγό «Παροχή βοήθειας στις επιχειρήσεις για να υπερβούν τις δυσκολίες χρηματοδότησης».

Η **δέσμη μέτρων για τη βελτίωση των κανονιστικών ρυθμίσεων**, που εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 5 Ιουνίου 2020, έχει στόχο να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο νομοθετούν τα όργανα, μεμονωμένα ή από κοινού, σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθώς και τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη ενσωματώνουν και εφαρμόζουν αυτή τη νομοθεσία σε εθνικό επίπεδο.

Αυτή η φιλόδοξη δέσμη μέτρων ανταποκρίνεται στο αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβώνας και αποσκοπεί στην απλούστευση και βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου. Επιπλέον, απαντά στις επικρίσεις που διατυπώνονται συχνά από ορισμένες εθνικές αρχές και ενδιαφερομένους σε βάρος μιας υποτιθέμενης υπερβολικής και ογκώδους κοινοτικής νομοθεσίας.

⁴⁵ Η Πορτογαλία ανέλαβε τη δέσμευση να μειώσει από 150 σε 75 ημέρες τον απαιτούμενο χρόνο για την έκδοση άδειας λειτουργίας βιομηχανίας. Πηγή: Ανακοίνωση για «Βελτίωση του περιβάλλοντος των επιχειρήσεων», COM (2002) 610 τελικό της 7.11.2002.

Έτσι, η Επιτροπή ενέκρινε σχέδιο δράσης⁴⁶ που περιλαμβάνει, αφενός, σειρά μέτρων τα οποία δεσμεύεται να εφαρμόσει σύντομα για να βελτιώσει την ποιότητα των νομοθετικών της προτάσεων και, αφετέρου, μέτρα που θα συζητηθούν με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη (που είναι συνυπεύθυνα για την ποιότητα της νομοθεσίας).

Η Επιτροπή αποφάσισε να δώσει το παράδειγμα αναπτύσσοντας στο εσωτερικό των υπηρεσιών της μια νέα αντίληψη περί «ποιότητας της νομοθεσίας» και θεσπίζοντας ορισμένα μέτρα. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Σεβίλλης, ορισμένα από τα μέτρα που προτείνονται στο σχέδιο δράσης προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποτελούν αντικείμενο συνομιλιών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με στόχο να υπάρξει συμφωνία το νωρίτερο δυνατό εντός του 2002. Η συμφωνία αυτή θα αφορά κυρίως τον τρόπο χρησιμοποίησης των οδηγιών πλαισίων, της από κοινού ρύθμισης, της αυτορρύθμισης και ενός φιλόδοξου προγράμματος για την απλούστευση και τη μείωση του όγκου του *κοινοτικού κεκτημένου*.

Η Επιτροπή θέτει σε λειτουργία, ως μέρος του σχεδίου δράσης, μια νέα **διαδικασία αξιολόγησης του αντίκτυπου** η οποία θα ενσωματώσει σε ένα μόνο σύστημα όλους τους υφιστάμενους μηχανισμούς αξιολόγησης του αντίκτυπου. Ο στόχος της νέας διαδικασίας είναι να βελτιωθεί η ποιότητα των προτάσεων της Επιτροπής. Η νέα διαδικασία λαμβάνει υπόψη τις συστάσεις του πρότυπου σχεδίου αξιολόγησης του αντίκτυπου στις επιχειρήσεις⁴⁷ σχετικά με τον τρόπο ανάλυσης του αντίκτυπου στις ΜΜΕ και τον τρόπο εξασφάλισης μιας σωστής ανάλυσης του αντίκτυπου στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου συστήματος. Συνδυάζοντας στοιχεία τόσο της αξιολόγησης του αντίκτυπου για τη βιώσιμη ανάπτυξη όσο και της αξιολόγησης του αντίκτυπου των κανονιστικών ρυθμίσεων, η νέα διαδικασία θα συμβάλει στη δημιουργία ενός αποτελεσματικού κανονιστικού πλαισίου για τη συνεπέστερη εφαρμογή της ευρωπαϊκής πολιτικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Η Επιτροπή εκσυγχρονίζει την **ελεγκτική ομάδα επιχειρήσεων**, αναπόσπαστο μέρος της οποίας θα αποτελεί η πρωτοβουλία διαλογικής χάραξης πολιτικής (ΔΧΠ) (βλέπε σημείο 5). Η ελεγκτική ομάδα επιχειρήσεων θα επεκταθεί για να καλύψει μέχρι 4000 επιχειρήσεις από ένα ευρύ φάσμα τομέων και από όλα τα κράτη μέλη. Από την άνοιξη του 2003 θα υπάρχει ηλεκτρονική διαβούλευση με τις επιχειρήσεις μέσω της ελεγκτικής ομάδας επιχειρήσεων.

Στις 17 Ιουλίου του 2002, η Επιτροπή εξέδωσε το νέο **κανονισμό απαλλαγής ανά κατηγορία** για τις κάθετες συμφωνίες στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας⁴⁸. Ο κανονισμός αυτός βελτιώνει τις ευκαιρίες των ΜΜΕ να ανταγωνιστούν στις αγορές για τη διανομή των νέων αυτοκινήτων. Οι νέοι κανόνες διευκολύνουν την πώληση αυτοκινήτων διαφορετικών εταιρειών από τον ίδιο εμπορικό αντιπρόσωπο και ανοίγουν την αγορά για την παροχή υπηρεσιών μετά την πώληση, επιτρέποντας σε ειδικευμένες ΜΜΕ να ενταχθούν σε ένα εγκεκριμένο δίκτυο εργασιών συντήρησης ενός κατασκευαστή αυτοκινήτων. Επιπλέον, οι ανεξάρτητες επιχειρήσεις υπηρεσιών επισκευής, που είναι κυρίως ΜΜΕ, θα αποκτήσουν

⁴⁶ «Σχέδιο δράσης 'Απλούστευση και βελτίωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος'», COM (2002) 278 τελικό, 5.6.2002.

⁴⁷ Μπορείτε να βρείτε την τελική έκθεση του πρότυπου έργου για την αξιολόγηση επιπτώσεων στις επιχειρήσεις (ΑΕΕ) σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ στη διεύθυνση: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/library/enterprise-papers/paper9.htm>. Ένα πρόγραμμα διαδικασίας Best για την ΑΕΕ υλοποιήθηκε ως μέρος του πρότυπου έργου.

⁴⁸ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1400/2002 της Επιτροπής, της 31^{ης} Ιουλίου 2002, για την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 της Συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες κάθετων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας, ΕΕ L 203, 1.8.2002, σ. 30.

πρόσβαση στην πληροφόρηση και την κατάρτιση για να είναι σε θέση να ανταγωνιστούν με τους εξουσιοδοτημένους επισκευαστές σε ένα δίκτυο κατασκευαστών.

4. Διαθεσιμότητα δεξιοτήτων

«Θα προσπαθήσουμε να εξασφαλίσουμε ότι τα ιδρύματα επαγγελματικής κατάρτισης, τα οποία θα συμπληρώνονται από προγράμματα κατάρτισης στο χώρο εργασίας, θα παρέχουν κατάλληλες δεξιότητες προσαρμοσμένες στις ανάγκες των μικρών επιχειρήσεων και θα προσφέρουν δια βίου κατάρτιση και παροχή συμβουλών».

Κράτη μέλη

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν αναπτύξει προγράμματα **επικέντρωσης της κατάρτισης σε μικρές ή μεσαίες επιχειρήσεις**.

Η **Γερμανία** έθεσε σε εφαρμογή το πρόγραμμα «πνεύμα μάθησης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων» (*“Lernkultur Kompetenzentwicklung”*) για την παροχή μαθημάτων κατάρτισης και τη μάθηση στο χώρο εργασίας για μικρές επιχειρήσεις στους τομείς της βιοτεχνίας, των υπηρεσιών και της βιομηχανίας.

Η **Ιταλία** έχει δημιουργήσει ταμεία επαγγελματικής κατάρτισης για τη στήριξη MME: το Ταμείο Βιοτεχνιών, το Ταμείο Συνεταιρισμών και το Ταμείο MME (*“Fondo Artigiani, Fondo della Cooperazione, Fondo delle PMI”*).

Η Σουηδία έχει θέσει σε εφαρμογή το πρόγραμμα *“On the job-training”* (κατάρτιση στο χώρο εργασίας) για τη στήριξη της βελτίωσης των επαγγελματικών δεξιοτήτων στις MME. Η Αυστρία χρηματοδοτεί επιχειρήσεις με λιγότερους από 50 απασχολούμενους για να εντοπίσουν μέτρα ανάπτυξης του προσωπικού μέσω της *«υπηρεσίας της αγοράς εργασίας»* (*“Arbeitsmarktservice”*). Η Βόρεια Ιρλανδία στο HB ανέπτυξε το *«Πρόγραμμα Ανάπτυξης Εταιρειών»* για τις MME,

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν επίσης θέσει σε εφαρμογή μέτρα για να αντιμετωπίσουν τις **ελλείψεις δεξιοτήτων στους τομείς της τεχνολογίας και των τεχνικών εφαρμογών**. Παραδείγματος χάρι, η Σουηδία έχει αναλάβει τη δέσμευση να αυξήσει τον αριθμό των σπουδαστών μηχανολογίας, τον αριθμό των πτυχιούχων ερευνητών και τον αριθμό των καθηγητών μαθηματικών, επιστημών και τεχνολογίας.

Η **Ιρλανδία** έθεσε σε εφαρμογή το πρόγραμμα *“STEPS”* για να γίνουν ευρύτερα γνωστά τα οφέλη μιας σταδιοδρομίας στους τομείς των επιστημών, της τεχνολογίας και της μηχανολογίας, δημιούργησε το Ταμείο Ανάπτυξης Δεξιοτήτων στον τομέα των τεχνολογιών της πληροφόρησης (σε μεταπτυχιακό επίπεδο) και εξέδωσε μελέτη για τη μείωση του αριθμού των σπουδαστών φυσικών επιστημών.

Επιπλέον, η Ιταλία εισήγαγε πρόγραμμα κατάρτισης στον τομέα της E&TA, το πρόγραμμα *“PIA Innovazione”*. Το Βέλγιο, η Ελλάδα, η Ισπανία, η Γαλλία, η Φινλανδία, η Σουηδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Νορβηγία⁴⁹ εφαρμόζουν προγράμματα για τη στήριξη της χρησιμοποίησης των ΤΠΕ είτε από ιδιώτες είτε από επιχειρήσεις. Τέλος, το πρότυπο έργο *“τηλεξάσκηση”* στη Φλάνδρα του Βελγίου αναπτύσσει μεθόδους επιμόρφωσης διευθυντικών στελεχών MME στη χρησιμοποίηση των εργαλείων των ΤΠΕ.

⁴⁹ Το νορβηγικό πρόγραμμα εστιάζεται στους καθηγητές: *“Η ΤΠΕ στην κατάρτιση διδασκόντων”*. Πηγή: Εθνική έκθεση της Νορβηγίας για το Χάρτη.

Στις πρωτοβουλίες για την προώθηση της **γενικής κατάρτισης** περιλαμβάνονται το πρόγραμμα κουπονιών του Βελγίου “*Opleidingscheques*” στη Φλάνδρα, με στόχο να ενθαρρυνθούν οι επιχειρήσεις να επενδύουν στην κατάρτιση, και το πρότυπο έργο “*BRAWO*” στη γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου για τη χρηματοδότηση ενεργειών κατάρτισης εργοδοτών και εργαζομένων. Επιπλέον, η Ιρλανδία εκπόνησε το πρόγραμμα “*Skillnets*” για τη βελτίωση των δεξιοτήτων των απασχολούμενων. Η Ιταλία έθεσε σε εφαρμογή το πρόγραμμα “*PIA Formazione*” για τη στήριξη της κατάρτισης στις επιχειρήσεις και το ΗΒ δημιούργησε το δίκτυο “*Sector Skills Council*” (Συμβούλιο Δεξιοτήτων ανά Τομέα) για την εκτίμηση των αναγκών σε δεξιότητες.

Άλλες γενικές πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν τη συγχώνευση των εκπαιδευτικών κέντρων για την αγορά εργασίας και των σχολών επαγγελματικής κατάρτισης στη Δανία, τη δημιουργία συμβουλευτικών επιτροπών για την επαγγελματική κατάρτιση στη Φινλανδία και τη σύσταση επιτροπής για την ανάλυση των σχολικών προγραμμάτων σπουδών από την σκοπιά της διαβίου κατάρτισης στη Νορβηγία. **Φορολογικά κίνητρα** για την προώθηση της κατάρτισης έχουν θεσπιστεί μεταξύ άλλων στην Ιταλία, τις Κάτω Χώρες, την Αυστρία και τη Σουηδία. Επιπλέον, η Αυστρία επεξεργάστηκε σύστημα (“*Begabtenförderung*”) για τη χρηματοδότηση συστημάτων μαθητείας, θέσπισε τις επιδοτήσεις κατάρτισης στα πλαίσια μαθητείας και βραβείο για επιχειρήσεις που παρέχουν καινοτόμες υπηρεσίες πρακτικής εξάσκησης.

Επιτροπή

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, το Μάρτιο του 2002, καθόρισε το στόχο να καταστούν τα συστήματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης της ΕΕ παγκόσμια συστήματα αναφοράς μέχρι το 2010.

Στις 14 Φεβρουαρίου 2002, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ενέκριναν από κοινού **λεπτομερές πρόγραμμα εργασίας για την επιδίωξη των στόχων των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρώπη**⁵⁰. Το πρόγραμμα εστιάζεται στους τρεις ακόλουθους στόχους: τη βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ΕΕ, τη διευκόλυνση της πρόσβασης όλων στα συστήματα αυτά και το άνοιγμα των συστημάτων στο ευρύ κοινό. Η ανάπτυξη των απαραίτητων δεξιοτήτων για την κοινωνία της γνώσης είναι ένας από τους βασικούς στόχους του.

Επίσης το Φεβρουάριο του 2002, η Επιτροπή ενέκρινε το **σχέδιο δράσης της για τις δεξιότητες και την κινητικότητα**⁵¹ που αποσκοπεί στη βελτίωση της επαγγελματικής και γεωγραφικής κινητικότητας στο εσωτερικό της ΕΕ. Το σχέδιο έχει στόχο μεταξύ άλλων, την καταπολέμηση της έλλειψης δεξιοτήτων στη βιομηχανία, την ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων και την ενθάρρυνση της εφαρμογής από τους κοινωνικούς εταίρους στρατηγικών ανάπτυξης των ικανοτήτων των εργαζομένων. Οι ετήσιες αξιολογήσεις της εφαρμογής θα υποβληθούν στην εαρινή σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Πέντε έτη μετά τη θέσπισή της από τη Σύνοδο Κορυφής του Λουξεμβούργου για την απασχόληση, η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση (ΕΕΑ) επανεξετάστηκε το

⁵⁰ Έγγραφο του Συμβουλίου αριθ. 6365/02, 20.2.2002. Το πρόγραμμα εργασίας έγινε δεκτό με ικανοποίηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης της 15-16 Μαρτίου 2002.

⁵¹ Σχέδιο Δράσης της Επιτροπής για τις δεξιότητες και την κινητικότητα. COM (2002) 72 τελικό, 13.2.2002, http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2002/feb/034_en.html

2002⁵². Από το 1997, παρατηρείται μετατόπιση του κέντρου βάρους προς ένα φιλικότερο για την απασχόληση φορολογικό σύστημα, δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στη δια βίου κατάρτιση και στο να ανταποκρίνονται περισσότερο τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Επιπλέον, τα κράτη μέλη ανέπτυξαν μέτρα για την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών και τις μικρές επιχειρήσεις βάσει του πυλώνα των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση που αφορούν την επιχειρηματική δραστηριότητα. Επιπλέον, το σχέδιο της Κοινής Έκθεσης για την Απασχόληση⁵³ αναλύει την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών από τα κράτη μέλη.

Επιπλέον, σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής για τη δια βίου μάθηση⁵⁴, τέθηκε σε εφαρμογή η «**διαδικασία της Bruges**», για τη βελτίωση της συνεργασίας στους τομείς της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, των υποψήφιων χωρών και της Επιτροπής.

Το **Σχέδιο Δράσης eEurope 2002**⁵⁵ δίνει μεγάλη έμφαση σε μέτρα για τη βελτίωση της χρησιμοποίησης των τεχνολογιών της κοινωνίας της πληροφορίας (ΤΚΠ) στην εκπαίδευση, προσέγγιση που επαναλαμβάνεται στην πρωτοβουλία eEurope 2005⁵⁶. Υλοποιούνται έργα ΤΚΠ στους τομείς της «αυτοτελούς μάθησης για εργασία» και «της κατάρτισης στο χώρο εργασίας για τις ΜΜΕ». Η χρησιμοποίηση των ΤΚΠ για τη στήριξη της εικονικής μάθησης θα αποτελέσουν σημαντικό στοιχείο του έκτου προγράμματος πλαισίου για την Ε&ΤΑ (βλέπε κατωτέρω σημείο 8).

Τον Οκτώβριο του 2002, σε διάσκεψη υψηλού επιπέδου που οργανώθηκε στην Κοπεγχάγη, σε συνεργασία με τη δανική προεδρία, η Επιτροπή παρουσίασε την τελική έκθεση της **ομάδας παρακολούθησης των δεξιοτήτων ΤΠΕ στο πλαίσιο της διαδικασίας Best**, (τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών), για τις «δεξιότητες στον ηλεκτρονικό τομέα στην Ευρώπη: συγκριτική αξιολόγηση των πολιτικών πρωτοβουλιών των κρατών μελών»⁵⁷. Τον Απρίλιο του 2002 αναλήφθηκε συμπληρωματική πρωτοβουλία για τις «Τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών και δεξιότητες ηλεκτρονικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων για τις βιομηχανίες και ΜΜΕ χρήστες» για να εντοπιστούν οι δεξιότητες ΤΠΕ και ηλεκτρονικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και να περιγραφούν τα καθήκοντα διαφόρων θέσεων εργασίας σε διάφορους βιομηχανικούς τομείς. Η πρωτοβουλία αυτή θα συμβάλει στην ανάπτυξη και προσαρμογή των δεξιοτήτων ΤΠΕ για να ικανοποιηθούν οι ειδικές ανάγκες των ΜΜΕ. Επιπλέον, στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης eLearning⁵⁸, έχει δοθεί ειδική έμφαση στην έλλειψη δεξιοτήτων ΤΠΕ. Σε αυτό το πλαίσιο, στις 19 Οκτωβρίου 2002, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση προγράμματος σχετικά με τη χρησιμοποίηση των ΤΠΕ με στόχο να βελτιωθεί η πρόσβαση στην εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση (το

⁵² Ανακοίνωση της Επιτροπής «Απολογισμός πέντε ετών ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση» COM (2002) 416 τελικό, 17.7.2002.

⁵³ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο. Σχέδιο κοινής έκθεσης για την απασχόληση 2002. COM (2002) 621 της 13.11.2002.

⁵⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Η πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής δια βίου μάθησης», COM (2001) 678 τελικό, 21.11.2001.

⁵⁵ eEurope 2002, Κοινωνία της Πληροφορίας για όλους, Σχέδιο δράσης, 14.6.2002, διατίθεται στη διεύθυνση: <http://europa.eu.int/eeurope>.

⁵⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής «eEurope 2002: Κοινωνία της Πληροφορίας για όλους», COM (2002) 263 τελικό 28.5.2002.

⁵⁷ Περισσότερες πληροφορίες για την ομάδα παρακολούθησης δεξιοτήτων στον τομέα των ΤΠΕ παρέχονται στη διεύθυνση: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/ict/policy/ict-skills/wshop/synthesis-report-v1.pdf>

⁵⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Σχέδιο Δράσης eLearning: Να σκεφτούμε την εκπαίδευση του αύριο», COM(2001), 172 τελικό, 28.3.2001.

πρόγραμμα eLearning⁵⁹). Επιπλέον, η Επιτροπή παρουσίασε τις απαιτούμενες δράσεις που θα διασφαλίσουν την προσφορά ειδικευμένου εργατικού δυναμικού σε έκθεση με τίτλο «Αύξηση της συμμετοχής του εργατικού δυναμικού και προώθηση της παράτασης του ενεργού επαγγελματικού βίου», που εγκρίθηκε από τη Διάσκεψη Κορυφής της Βαρκελώνης⁶⁰.

Το Μάρτιο του 2002, οι ευρωπαίοι κοινωνικοί εταίροι υπέβαλαν πλαίσιο δράσης για την ανάπτυξη των επαγγελματικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων, αναλαμβάνοντας τη δέσμευση να παρακολουθούν την εφαρμογή του και να πραγματοποιήσουν αξιολόγηση το 2006. Οι κοινωνικοί εταίροι ενέκριναν επίσης ένα πολυετές πρόγραμμα εργασίας (2003-2005) που αφορά, μεταξύ άλλων, την υλοποίηση της ΕΣΑ, τη δια βίου κατάρτιση, την αντιμετώπιση των κοινωνικών συνεπειών της αλλαγής και πιθανά μέτρα για τη στήριξη του Σχεδίου Δράσης για τις δεξιότητες και την κινητικότητα.

Τα περισσότερα κράτη μέλη αναπτύσσουν δραστηριότητες στο πλαίσιο προγραμμάτων του **Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ)** για την περίοδο 2000-2006, από τις οποίες οι ΜΜΕ επωφελούνται αποκλειστικά ή παράλληλα με άλλες ομάδες στόχους στον τομέα της κατάρτισης και της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού. Γενικά παρέχεται στήριξη με τη μορφή κατάρτισης σε εργαζόμενους σε ΜΜΕ.

5. Βελτίωση της ηλεκτρονικής πρόσβασης

«Οι δημόσιες αρχές πρέπει να παροτρυνθούν να αυξήσουν την ηλεκτρονική επικοινωνία τους με τον τομέα των μικρών επιχειρήσεων. Έτσι, οι εταιρείες θα είναι σε θέση να λαμβάνουν συμβουλές, να υποβάλουν αιτήσεις, να καταθέτουν φορολογικές δηλώσεις ή να λαμβάνουν απλές πληροφορίες σε απευθείας σύνδεση και, επομένως, ταχύτερα και φθηνότερα. Η Επιτροπή πρέπει να δώσει το παράδειγμα σε αυτόν τον τομέα»

Κράτη μέλη

Η πρόσβαση των ΜΜΕ στο Διαδίκτυο αυξάνεται σημαντικά σε ορισμένα κράτη μέλη όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Ιταλία και το ΗΒ. Η πρόοδος είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακή στην Ελλάδα, όπου η πρόσβαση των ΜΜΕ στο Διαδίκτυο αυξήθηκε από 24% το 1999 σε 78% το 2001. Το 2001, το 70% όλων των πολύ μικρών ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και ποσοστό άνω του 80% των μικρών επιχειρήσεων είχε πρόσβαση στο Διαδίκτυο⁶¹.

Όλες οι κυβερνήσεις έχουν δεσμευθεί να βελτιώσουν την πρόσβαση στο Διαδίκτυο και η Γερμανία, η Πορτογαλία και το ΗΒ έχουν θέσει στόχο να προσφέρουν το 100% των κυβερνητικών υπηρεσιών μέσω του Διαδικτύου μέχρι το 2005 και η Ισπανία το 40% μέχρι το 2006⁶². Τα περισσότερα κράτη μέλη εστιάζουν τις προσπάθειές τους στη βελτίωση και

⁵⁹ Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πολυετούς προγράμματος (2004-2006) για την αποτελεσματική εισαγωγή των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στα συστήματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης στην Ευρώπη (Πρόγραμμα eLearning), COM (2002) 751 τελικό, 19.12.2002

⁶⁰ Έκθεση της Επιτροπής «Έκθεση που ζητήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης: Αύξηση της συμμετοχής του εργατικού δυναμικού και προώθηση της παράτασης του ενεργού επαγγελματικού βίου», COM (2002) 9, 24.01.2002.

⁶¹ Πηγή: Παρατηρητήριο των Ευρωπαϊκών ΜΜΕ 2002/1 «Τα σημαντικά στοιχεία της έρευνας του 2001».

⁶² Και η Ισπανία έχει υιοθετήσει το στόχο της παροχής του 40% των υπηρεσιών της στο Διαδίκτυο μέχρι το 2006. Πηγή: Ανακοίνωση για τη «Βελτίωση του περιβάλλοντος των επιχειρήσεων», COM (2002) 610 τελικό της 7.11.2002.

εξομάλυνση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών για τη καλύτερη ικανοποίηση των αναγκών των επιχειρήσεων (σύσταση που διατυπώνεται στην περυσινή έκθεση για τον Χάρτη), αυξάνοντας τη φιλική τους αντιμετώπιση προς τους χρήστες και διευρύνοντας το παρεχόμενο φάσμα υπηρεσιών. Ορισμένα κράτη μέλη αναπτύσσουν συστήματα ηλεκτρονικής υποβολής, υπογραφής και επεξεργασίας εντύπων.

Οι ακόλουθες χώρες έχουν αναφέρει ότι διαθέτουν **ιστότοπους στο Διαδίκτυο** που συμβουλεύουν τους επιχειρηματίες και παρέχουν αυξανόμενο αριθμό υπηρεσιών σε απευθείας σύνδεση: Βέλγιο, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Κάτω Χώρες, Αυστρία⁶³, Πορτογαλία, Φινλανδία, Σουηδία, ΗΒ και Νορβηγία. Το Λουξεμβούργο προετοιμάζει το νέο του ιστότοπο “*Guichet unique*” για την παροχή πληροφοριών σχετικά με την έναρξη της λειτουργίας, την ανάπτυξη και την αναδιάρθρωση μιας εταιρείας και έχει θέσει σε εφαρμογή σχέδιο για την ηλεκτρονική καταχώρηση όλων των διοικητικών εντύπων.

Ιδιαίτερα φιλική προς τους χρήστες είναι η διαδικτυακή πύλη⁶⁴ με **BASIS της Ιρλανδίας** (“*Business Access to State Information and Services*”) που παρέχει ένα ενιαίο σημείο πρόσβασης σε όλες τις κυβερνητικές υπηρεσίες που αφορούν τις επιχειρήσεις και οργανώνεται με άξονα «γεγονότα» που αφορούν τις επιχειρήσεις, όπως η έναρξη της λειτουργίας μιας εταιρείας, η απασχόληση προσωπικού, η πληρωμή φόρων, η πρόσβαση στη χρηματοδότηση και την καινοτομία.

Η **Δανία** αναπτύσσει διαδικτυακή πύλη που θα διευκολύνει τις επιχειρήσεις να διεκπεραιώνουν ηλεκτρονικά τις περισσότερες διοικητικές διαδικασίες χρησιμοποιώντας μια δωρεάν ψηφιακή υπογραφή. Η πύλη αυτή, που θα τεθεί σε λειτουργία στα μέσα του 2003, έχει στόχο να παρέχει αυτόματη ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των δημοσίων διοικήσεων, με τρόπο ώστε οι επιχειρήσεις να δηλώνουν την ίδια πληροφορία σε μία μόνο διοικητική υπηρεσία.

Ένα άλλο καλό παράδειγμα είναι η πύλη «Οδηγός επιχειρηματιών» (“*Företagarguiden*”), της **Σουηδίας**, που τέθηκε σε λειτουργία τον Οκτώβριο του 2001 και παρέχει απαντήσεις σε ηλεκτρονικές ερωτήσεις εντός 48 ωρών⁶⁵.

Οι δηλώσεις και πληρωμές ΦΠΑ είναι δυνατόν να πραγματοποιούνται ηλεκτρονικά στο Βέλγιο⁶⁶, την Ελλάδα⁶⁷, την Ιρλανδία⁶⁸, τη Φινλανδία και τη Σουηδία. Παρόμοιες διευκολύνσεις αναπτύσσονται στη Φλάνδρα του Βελγίου⁶⁹, στη Δανία και στο Λουξεμβούργο. Στην Αυστρία, περισσότερες από 7 000 δηλώσεις εισοδήματος υποβλήθηκαν ηλεκτρονικά από το Μάιο του 2001.

Οι άλλες **καινοτόμες ηλεκτρονικές υπηρεσίες** περιλαμβάνουν έναν ιρλανδικό ιστότοπο που επιτρέπει την ηλεκτρονική επεξεργασία αιτήσεων χορήγησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και

⁶³ Η Αυστρία εκτιμά ότι θα είναι σε θέση να διαθέσει τις περισσότερες διοικητικές διαδικασίες σε απευθείας σύνδεση το 2003. Ο αριθμός των ηλεκτρονικών διαδικασιών αυξήθηκε από 3 το 2001 σε 7 το 2002. Πηγή: Εθνική Έκθεση της Αυστρίας για τον Χάρτη.

⁶⁴ Βλέπε www.basis.ie

⁶⁵ Βλέπε www.foretagarguiden.se

⁶⁶ Έργα EDIFACT και INTERVAT του Βελγίου. Πηγή: Εθνική έκθεση του Βελγίου για το Χάρτη.

⁶⁷ Ιστότοπος TAXIS της Ελλάδας· είναι επίσης δυνατή η ηλεκτρονική υποβολή δηλώσεων εισοδήματος. Πηγή: Εθνική έκθεση της Ελλάδας για το Χάρτη.

⁶⁸ Ηλεκτρονική υποβολή δηλώσεων εισοδήματος ROS, ΦΠΑ και φόρου εισοδήματος της Ιρλανδίας. Πηγή: Εθνική έκθεση της Ιρλανδίας για το Χάρτη.

⁶⁹ Η ομοσπονδιακή βάση δεδομένων FISCONET του Βελγίου είναι διαθέσιμη στο Διαδίκτυο από την άνοιξη του 2002. Πηγή: Εθνική έκθεση του Βελγίου για το Χάρτη.

εμπορικών σημάτων, καθώς και την ανάπτυξη ενός φινλανδικού διαδικτυακού συστήματος που επιτρέπει στις πολύ μικρές επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν μέχρι 5 εργαζομένους να προβαίνουν στην ηλεκτρονική πληρωμή των μισθών από το φθινόπωρο του 2003. Πληροφορίες σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις παρέχονται ηλεκτρονικά σε ορισμένα κράτη μέλη, όπως η Γερμανία, η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Αυστρία και η Φινλανδία. Στη Φινλανδία, από τον Οκτώβριο του 2001 έχουν εισαχθεί 900 προκηρύξεις προμηθειών στον ιστότοπο “JULMA”. Η Ελλάδα επεκτείνει το Ολοκληρωμένο Σύστημα Τελωνειακής Πληροφόρησης (“ICIS”) για να διευκολύνει την υποβολή τελωνειακών διασαφηνίσεων.

Επιτροπή

Το Πρόγραμμα για τις Τεχνολογίες της Κοινωνίας της Πληροφορίας (ΤΚΠ)⁷⁰ αποτελεί μέρος του Πέμπτου και Έκτου Προγράμματος Πλαισίου για την Ε&ΤΑ. Συμπληρώνει την πρωτοβουλία **GoDigital**, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή τον Απρίλιο του 2001⁷¹, και αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, να κάνει ευρύτερα γνωστή και να διαδώσει τη βέλτιστη πρακτική για το ηλεκτρονικό εμπόριο μεταξύ των ΜΜΕ. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή εφαρμόζει περίπου 70 έργα αφομοίωσης ΤΚΠ στα οποία συμμετέχουν εκατοντάδες ευρωπαϊκών ΜΜΕ. Παρέχοντας ευρεία πρόσβαση στις εμπειρίες από τα έργα αφομοίωσης των τεχνολογιών, το πρόγραμμα ΤΚΠ συμβάλλει σημαντικά στην υλοποίηση της πρωτοβουλίας για τη μετάβαση στην ψηφιακή εποχή (eEurope Go Digital). Το Σχέδιο Δράσης eEurope 2005⁷² επισημαίνει την ανάγκη να προωθηθεί ένα δυναμικό περιβάλλον για τις ηλεκτρονικές επιχειρηματικές δραστηριότητες. Ορισμένες δράσεις για τις ΜΜΕ που περιλαμβάνονται στο Έκτο Πρόγραμμα Πλαίσιο Ε&ΤΑ στηρίζουν αυτή τη διαδικασία (βλέπε σημείο 8).

Τον Οκτώβριο του 2002 δημιουργήθηκε μια «πύλη νομικών συμβουλών για ηλεκτρονικές επιχειρηματικές δραστηριότητες» η διαχείριση της οποίας ασκείται από ένα δίκτυο 16 ευρωπαϊκών κέντρων πληροφόρησης σε 13 ευρωπαϊκές χώρες. Η πύλη είναι μια ηλεκτρονική υπηρεσία ενημέρωσης, που παρουσιάζει μια επισκόπηση της σχετικής νομοθεσίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο, για τις πρωτοβουλίες αυτορρύθμισης και παρέχει νομικές συμβουλές για διάφορα θέματα. Η πύλη αυτή θα βοηθήσει την Επιτροπή να εντοπίσει τα σημαντικότερα νομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εταιρείες όταν πραγματοποιούν επιχειρηματικές δραστηριότητες μέσω του Διαδικτύου. Προβλέπεται να επεκταθεί σε όλα τα κράτη μέλη και, ενδεχομένως, στις υποψήφιες χώρες.

Το 2001, στο πλαίσιο του προγράμματος IDA (Ανταλλαγή Δεδομένων μεταξύ Δημόσιων Διοικήσεων) αναλήφθηκε πρωτοβουλία για τη δημιουργία της πύλης public-services.eu (για τις δημόσιες υπηρεσίες). Η πύλη αυτή, που βρίσκεται σε πειραματικό στάδιο, θα εξασφαλίσει ένα ενιαίο σημείο εισόδου για όλες τις δημόσιες πληροφορίες και υπηρεσίες στο Διαδίκτυο, με στόχο να διευκολύνει τις επιχειρήσεις να πραγματοποιούν τις διασυννοριακές τους δραστηριότητες.

Το Νοέμβριο του 2001, η Επιτροπή και η Βελγική Προεδρία οργάνωσαν από κοινού υπουργική διάσκεψη υψηλού επιπέδου για τις αιτήσεις eGovernment (ηλεκτρονικής διακυβέρνησης). Με την ευκαιρία αυτή, θεσπίστηκε ένα βραβείο "ηλεκτρονική Ευρώπη για την καινοτομία στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης" και εκδόθηκε η πρώτη μελέτη

⁷⁰ www.cordis.lu/ist

⁷¹ “Βοήθεια προς τις ΜΜΕ για τη μετάβαση στην ψηφιακή εποχή”, COM (2001) 136 τελικό, 13.3.2001, www.europa.eu.int/godigital. Η πρωτοβουλία «Μετάβαση στην ψηφιακή εποχή» είναι μέρος του Σχεδίου Δράσης eEurope 2002.

⁷² Ανακοίνωση της Επιτροπής «eEurope 2005: Κοινωνία της πληροφορίας για όλους» COM(2002) 263 τελικό, 28.5.2002. www.europa.eu.int/information_society/eeurope.

συγκριτικής αξιολόγησης των δημοσίων υπηρεσιών που παρέχονται στο Διαδίκτυο. Η υπουργική δήλωση παρουσιάζει τα συμπεράσματα αυτής της εκδήλωσης⁷³.

6. Περισσότερα οφέλη από την ενιαία αγορά

«Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να συνεχίσουν τις μεταρρυθμίσεις που πραγματοποιούνται ήδη, με σκοπό τη ολοκλήρωση, στην Ένωση, μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς, φιλικής προς τις μικρές επιχειρήσεις, σε τομείς που έχουν ζωτική σημασία για την ανάπτυξη των μικρών επιχειρήσεων, περιλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου, των τηλεπικοινωνιών, των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας, των δημοσίων συμβάσεων και των συστημάτων διασυνοριακών πληρωμών.

Πρέπει να εφαρμόζονται αυστηρά οι ευρωπαϊκοί και εθνικοί κανόνες περί ανταγωνισμού για να εξασφαλιστεί ότι οι μικρές επιχειρήσεις θα έχουν όλες τις δυνατότητες να εισέρχονται σε νέες αγορές και να ανταγωνίζονται σε ισότιμη βάση».

Κράτη μέλη

Το φθινόπωρο του 2002, πέντε κράτη μέλη – Δανία, Κάτω Χώρες, Φινλανδία, Σουηδία και ΗΒ – ενσωμάτωσαν στο εθνικό τους δίκαιο ποσοστό άνω του 98,5% του συνόλου των οδηγιών για την εσωτερική αγορά, επιτυγχάνοντας με τον τρόπο αυτό το στόχο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Στοκχόλμης να μειωθεί το ποσοστό μη ενσωμάτωσης στο 1,5%. Την άνοιξη του 2002, το Βέλγιο και η Ισπανία πέτυχαν επίσης αυτόν το στόχο. Η Σουηδία παρουσιάζει σήμερα το χαμηλότερο ποσοστό μη ενσωμάτωσης (0,4%) και ακολουθούν η Φινλανδία (0,6%) και η Δανία (0,7%)⁷⁴.

Κατά τη διάρκεια του 2002 μεγάλωσε περαιτέρω η απόκλιση για τα κράτη μέλη που απείχαν περισσότερο από την εκπλήρωση αυτού του στόχου: Γαλλία, ακολουθούμενη από την Ελλάδα, την Πορτογαλία και την Αυστρία⁷⁵. Η Φινλανδία είναι το μόνο κράτος μέλος που θα ικανοποιήσει το νέο στόχο του ελλείμματος 0% (μέχρι την άνοιξη του 2003) ως προς την εφαρμογή των οδηγιών που έχουν εκδοθεί πριν από διάστημα μεγαλύτερο των δύο ετών. Για να επιτύχουν αυτόν το στόχο, τα άλλα κράτη μέλη πρέπει να ενσωματώσουν αριθμό οδηγιών που κυμαίνεται από 1 για τη Σουηδία μέχρι 14 για τη Γαλλία.

Η **Δανία** εφαρμόζει διαδικασία συγκριτικής αξιολόγησης για να αναλύσει τις διαφορές και τις ομοιότητες στον τρόπο με τον οποίο τα διάφορα κράτη μέλη ενσωματώνουν και εφαρμόζουν τις ίδιες οδηγίες της ΕΚ.

Το πρότυπο πρόγραμμα «Ευκαιρίες στην ενιαία αγορά» (“*Chance Binnenmarkt*”) της **Αυστρίας**⁷⁶, έχει στόχο να γνωρίσουν καλύτερα οι ΜΜΕ τις ευκαιρίες της ενιαίας αγοράς και να παρέχει δωρεάν συμβουλευτικές υπηρεσίες.

⁷³ Υπουργική διακήρυξη για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση της 29^{ης} Νοεμβρίου 2001, περισσότερες πληροφορίες στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/information_society/eeurope/egovconf/index_en.htm.

⁷⁴ Πίνακας επιδόσεων για την εσωτερική αγορά, αριθ. 11 του Νοεμβρίου 2002 και αριθ. 10 της 16^{ης} Μαΐου 2002.

⁷⁵ Γαλλία: το έλλειμμα είναι σήμερα 3,8% από 3,1% την άνοιξη του 2002· Ελλάδα: 3,3% από 2,7%· Πορτογαλία: 3,1% από 2,1%· Αυστρία 2,7% από 2,1%. Πηγή: Η ίδια με αυτήν της προηγούμενης υποσημείωσης.

⁷⁶ Το μέτρο αυτό είχε ήδη αναφερθεί στην έκθεση της Αυστρίας του 2001.

Ορισμένα κράτη μέλη ανέφεραν ότι εφαρμόζουν το πρόγραμμα SOLVIT (βλέπε κατωτέρω) σε εθνικό επίπεδο. Τα κράτη αυτά είναι η Γερμανία, η Πορτογαλία, η Φινλανδία, η Σουηδία, το ΗΒ και η Νορβηγία.

Ορισμένα μόνο κράτη μέλη ανέφεραν πρόοδο όσον αφορά την **απελευθέρωση των εθνικών αγορών**. Η Ιρλανδία και η Αυστρία εξέδωσαν νομοθετικές πράξεις για την περαιτέρω απελευθέρωση των αγορών φυσικού αερίου. Η Φινλανδία πρότεινε διάφορα μέτρα για την ανάπτυξη της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία είναι πλέον εξ ολοκλήρου ανοικτή στον ανταγωνισμό. **Η νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων** αναθεωρείται στην Ελλάδα και την Πορτογαλία και η Δανία έχει δημιουργήσει έναν ιστότοπο για τις εταιρείες που θεωρούν ότι τυγχάνουν άνισης μεταχείρισης στις υποθέσεις δημοσίων προμηθειών.

Όσον αφορά το δίκαιο ανταγωνισμού, η Δανία τροποποίησε το νόμο της περί ανταγωνισμού για να αυξηθεί το ποσό των προστίμων που επιβάλλονται για παραβάσεις, η Ιρλανδία κωδικοποίησε όλες τις καταστατικές ρυθμίσεις για τον ανταγωνισμό και τις συγκεντρώσεις επιχειρήσεων στο νόμο περί ανταγωνισμού του 2002 και η Αυστρία δημιούργησε μια Ομοσπονδιακή Αρχή Ανταγωνισμού. Η Σουηδία πρότεινε την έκδοση νέου κανονισμού με διατάξεις κατά των δημοσίων φορέων που βλάπτουν τον ανταγωνισμό. Επιπλέον, το νέο νομοσχέδιο του ΗΒ για τις επιχειρήσεις βελτιώνει την προστασία των μικρών επιχειρήσεων έναντι του αθέμιτου ανταγωνισμού⁷⁷.

Επιτροπή

Η τρέχουσα **Στρατηγική της Επιτροπής για την εσωτερική αγορά** είναι ένα πενταετές πρόγραμμα που αναθεωρήθηκε τελευταία φορά τον Απρίλιο του 2002⁷⁸ και εστιάζει την προσοχή σε τομείς όπου απαιτείται επείγοντως πρόοδος, έτσι ώστε να γίνουν οι επιχειρήσεις της ΕΕ περισσότερο ανταγωνιστικές και να είναι περισσότερο έτοιμες να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που προσφέρει η ενιαία αγορά.

Το σύστημα επαρκούς προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας θα στηρίζει τις προσπάθειες καινοτομίας των ΜΜΕ. Η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κανονισμού για τη δημιουργία του **Κοινοτικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας**⁷⁹ που αποτελεί στόχο προτεραιότητας της στρατηγικής για την εσωτερική αγορά. Ένα ενιαίο δίπλωμα θα επιτρέπει στις εταιρείες να ευθυγραμμίζουν τις δραστηριότητες παραγωγής και διανομής τους με τα ισχύοντα στην ΕΕ και να δέχονται τις προκλήσεις της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας με τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. Τα κοινοτικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας θα πρέπει να είναι προσιτά ως προς το κόστος και να εγγυώνται την ασφάλεια δικαίου. Επιπλέον, στις 20 Φεβρουαρίου 2002, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας σχετικά με τη δυνατότητα κατοχύρωσης με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας των εφευρέσεων που εφαρμόζονται σε υπολογιστή⁸⁰, η οποία εναρμονίζει και διασαφηνίζει τις διατάξεις σε αυτόν τον τομέα.

⁷⁷ Στο ΗΒ, οι αξιολογήσεις του αντίκτυπου των κανονιστικών ρυθμίσεων θα περιλαμβάνουν ανάλυση των επιπτώσεων του ανταγωνισμού. Πηγή: Εθνική έκθεση του ΗΒ για το Χάρτη.

⁷⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Επισκόπηση 2002 της στρατηγικής για την εσωτερική αγορά: Τήρηση της υπόσχεσης», COM (2002) 171, 11.4.2002.

⁷⁹ Πρόταση της Επιτροπής της 1.8.2000 για κανονισμό του Συμβουλίου σχετικά με το κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, COM (2000) 412 τελικό, CNS 2000/0177, ΕΕ C 337 Ε/45, 28.11.2000, σ. Ε/278.

⁸⁰ Πρόταση οδηγίας σχετικά με τη δυνατότητα κατοχύρωσης με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας των εφευρέσεων που εφαρμόζονται σε υπολογιστή. COM(2002) 92 τελικό, 20.02.2002.

Τον Ιούλιο του 2002, η Επιτροπή εξέδωσε τη δεύτερη διετή έκθεσή της σχετικά με την **εφαρμογή της αμοιβαίας αναγνώρισης στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς**⁸¹. Ο βασικός στόχος της έκθεσης είναι να αξιολογηθεί η πρόοδος κατά την εφαρμογή της αμοιβαίας αναγνώρισης⁸² στην ενιαία αγορά από το 1999 και να παρουσιάσει τους τομείς στους οποίους η αμοιβαία αναγνώριση εξακολουθεί να δημιουργεί προβλήματα. Η Επιτροπή σχεδιάζει να εκδώσει ανακοίνωση που θα περιλαμβάνει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή της αμοιβαίας αναγνώρισης για προϊόντα μεταξύ οικονομικών φορέων και εθνικών διοικήσεων.

Όσον αφορά την **αξιολόγηση της συμμόρφωσης**, το σύστημα των πολλαπλών δοκιμών και πιστοποίησης στο εσωτερικό της ΕΕ εξακολουθεί να είναι κοινή διαδικασία, παρά τις προσπάθειες να ενθαρρυνθεί η αμοιβαία αναγνώριση των αποτελεσμάτων των δοκιμών, των εμπορικών σημάτων και των πιστοποιητικών. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους για τη βιομηχανία, και ιδίως για τις ΜΜΕ, από τις οποίες ζητείται τώρα να πληρώσουν για περισσότερες από μια διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης. Για να υπάρξει μια εικόνα της κατάστασης αυτής, το φθινόπωρο του 2002 τέθηκε σε εφαρμογή το πρόγραμμα διαδικασίας Best με στόχο την παρουσίαση περιπτώσιολογικών μελετών για διάφορους τομείς. Οι μελέτες αυτές θα συγκρίνουν τις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης και της οικονομικής τους επίπτωσης σε συγκεκριμένους τομείς, την ανάπτυξη δεικτών για τη μέτρηση της επίπτωσής τους στις μεταποιητικές επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων των ΜΜΕ.

Ενώ η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς είναι γενικά ικανοποιητική, σε ορισμένες περιπτώσεις οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν δυσκολίες που οφείλονται ενδεχομένως στην κακή εφαρμογή των κανονισμών για την εσωτερική αγορά από τις δημόσιες διοικήσεις σε άλλα κράτη μέλη. Το **SOLVIT**⁸³ είναι ένα δίκτυο που δημιούργησε η Επιτροπή για την επίλυση προβλημάτων που συνδέονται με την λανθασμένη εφαρμογή των ρυθμίσεων, τα οποία θα μπορούσαν να εμφανιστούν σε διάφορες πτυχές της επαγγελματικής δραστηριότητας, π.χ. πρόσβαση αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά, δημόσιες συμβάσεις, φορολογία, ή ίδρυση μιας εταιρείας. Το Συμβούλιο εσωτερικής αγοράς, στο ψήφισμά του της 1^{ης} Μαρτίου 2002, επιβεβαίωσε τη δέσμευση των κρατών μελών για την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος. Το δίκτυο SOLVIT που τέθηκε σε λειτουργία στις 22 Ιουλίου 2002, θα συμβάλει σημαντικά στο να καταστεί η ΕΕ περισσότερο επιχειρησιακή και πρακτική για τις επιχειρήσεις, και κυρίως για τις μικρότερες.

Στις 11 Δεκεμβρίου 2002, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για τη βελτίωση του ελέγχου της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου⁸⁴. Στις 30 Ιουλίου, η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση σχετικά με την «Κατάσταση των υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά»⁸⁵. Η εν λόγω έκθεση περιέχει αναλυτική επισκόπηση των εμποδίων που εξακολουθούν να ταλαιπωρούν τις υπηρεσίες. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, μια δεκαετία μετά την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς,

⁸¹ Έκθεση της Επιτροπής, «Δεύτερη διετής έκθεση για την εφαρμογή της αμοιβαίας αναγνώρισης στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς», COM (2002) 419, 23.7.2002.

⁸² Αμοιβαία αναγνώριση σημαίνει ότι αν μια επιχείρηση (μικρή ή μεγάλη) μπορεί να πωλεί τα προϊόντα της νόμιμα στην εγχώρια αγορά της, τότε μπορεί να πωλεί τα προϊόντα αυτά σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁸³ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Αποτελεσματική επίλυση προβλημάτων στην εσωτερική αγορά ("SOLVIT")», COM (2001) 702, 27.11.2001. Σύσταση της Επιτροπής για τις «Αρχές σχετικά με τη χρήση του "SOLVIT" – του δικτύου επίλυσης προβλημάτων στην εσωτερική αγορά», 7.12.2002, ΕΕ L331, 15.12.2001, σ. 79.

⁸⁴ COM (2002) 725, 11.12.2002.

⁸⁵ Έκθεση «Η κατάσταση της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών» (COM (2002) 441), που καταρτίστηκε στο πλαίσιο της Στρατηγικής για την εσωτερική αγορά υπηρεσιών (COM (2000) 888).

εξακολουθεί να υπάρχει τεράστιο χάσμα ανάμεσα στο όραμα μιας ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής οικονομίας και στην πραγματικότητα που βιώνουν οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις.

Σημαντική εξέλιξη αποτέλεσε η έκδοση του **κανονισμού σχετικά με τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ για τη δημιουργία ενός ενιαίου χώρου πληρωμών**⁸⁶. Ο κανονισμός περιέχει διατάξεις για την εφαρμογή της αρχής της μη διάκρισης στις τραπεζικές επιβαρύνσεις για τις εθνικές και διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ. Η προθεσμία για να τεθεί σε εφαρμογή ήταν την 1^η Ιουλίου 2002 για τις συναλλαγές με πιστωτικές κάρτες και τις αναλήψεις μετρητών από μηχανήματα αυτόματης ανάληψης και την 1η Ιουλίου 2003 για τις διασυνοριακές μεταφορές πίστωσης. Από τις μελέτες της Επιτροπής συνάγεται ότι οι τράπεζες εξακολουθούν να εφαρμόζουν υψηλά και κυμαινόμενα έξοδα στις διασυνοριακές πληρωμές, παρά τις επανειλημμένες συστάσεις προς τις τράπεζες να καταργήσουν αυτήν την πρακτική. Σύμφωνα με τον κανονισμό, οι διασυνοριακές επιβαρύνσεις δεν πρέπει να διαφέρουν από τις εθνικές επιβαρύνσεις, θα πρέπει δηλαδή να εφαρμόζονται ενιαίες επιβαρύνσεις ανεξάρτητα από τη γεωγραφική απόσταση⁸⁷.

Το Δεκέμβριο του 2001, οι υπηρεσίες της Επιτροπής εξέδωσαν έγγραφο διαβούλευσης σχετικά με τους **«Συνεταιρισμούς επιχειρήσεων στην Ευρώπη»**. Το έγγραφο αυτό υποστηρίζει ότι οι συνεταιρισμοί χρειάζονται ένα νομικό πλαίσιο προσαρμοσμένο στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους και προσδιόρισε τις ευρωπαϊκές πολιτικές και πρωτοβουλίες που έχουν αντίκτυπο στους συνεταιρισμούς. Στις 3 Ιουλίου 2002, το Συμβούλιο εξέφρασε τη συμφωνία του για την πρόταση της Επιτροπής σχετικά με ένα **Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συνεταιρισμού**⁸⁸, που έχει παράλληλες διατάξεις με το καταστατικό της Ευρωπαϊκής Εταιρείας, αλλά είναι ιδιαίτερα προσαρμοσμένο στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συνεταιριστικής μορφής επιχειρήσεων. Η Επιτροπή επεξεργάζεται πρόταση για **Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Σωματείου**.

7. Φορολογία και χρηματοοικονομικά ζητήματα

«Τα φορολογικά συστήματα πρέπει να αναπροσαρμοστούν ώστε να επιβραβεύεται η επιτυχία, να ενθαρρύνεται η έναρξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, να ευνοείται η επέκταση των μικρών επιχειρήσεων και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης και να διευκολύνεται η δημιουργία και μεταβίβαση μικρών επιχειρήσεων. Τα κράτη μέλη πρέπει να εφαρμόζουν την βέλτιστη πρακτική όσον αφορά τη φορολογία και τα κίνητρα ατομικών επιδόσεων.

Οι επιχειρηματίες χρειάζονται χρηματοδότηση για να κάνουν τις φιλοδοξίες τους πραγματικότητα. Για να βελτιωθεί η πρόσβαση των μικρών επιχειρήσεων στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες:

θα εντοπίσουμε και θα άρουμε τα εμπόδια στη δημιουργία μιας πανευρωπαϊκής αγοράς κεφαλαίων και στην εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και του σχεδίου δράσης για τα επιχειρηματικά κεφάλαια·

θα βελτιώσουμε τη σχέση ανάμεσα στο τραπεζικό σύστημα και τις μικρές επιχειρήσεις, δημιουργώντας τους ενδεδειγμένους όρους πρόσβασης στις πιστώσεις και στο κεφάλαιο επιχειρηματικών συμμετοχών·

⁸⁶ Κανονισμός 2560/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19.12.2001 σχετικά με τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ.

⁸⁷ Δελτίο τύπου IP/01/1084 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

⁸⁸ Τροποποιημένη πρόταση COM(93) 252 τελικό, ΕΕ αριθ. C236 της 31/8/93.

θα βελτιώσουμε την πρόσβαση στα Διαρθρωτικά Ταμεία και θα θεωρήσουμε ευπρόσδεκτες τις πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για την αύξηση των χρηματοδοτήσεων που διατίθενται στις νεοπαγείς επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας, περιλαμβανομένων των τίτλων συμμετοχής στο κεφάλαιο».

Κράτη μέλη

Δύο κράτη μέλη **μειώνουν ουσιαστικά τη φορολογία επιχειρήσεων**. Η Ιρλανδία μειώνει όλους τους φόρους επιχειρήσεων σε ένα ενιαίο ποσοστό 12,5% το 2003, το οποίο εφαρμόζεται ήδη στις μικρές επιχειρήσεις με έσοδα κατώτερα από 254 000 €. Η Ιρλανδία έχει επίσης απλουστεύσει το σύστημα επιστροφής φόρου για εταιρείες με κύκλο εργασιών κατώτερο των 320 000 €. Το Ηνωμένο Βασίλειο μείωσε το ποσοστό φορολογίας επιχειρήσεων από 23% σε 19% για εταιρείες με κέρδη που κυμαίνονται από 50 000 £ έως 300 000 £. Ο φορολογικός συντελεστής του 19% για την ίδρυση επιχειρήσεων μειώθηκε στο 0% για επιχειρήσεις τα κέρδη των οποίων δεν υπερβαίνουν τις 10 000 £.

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν δηλώσει διάφορα **φορολογικά μέτρα για την ελάφρυνση της φορολογικής επιβάρυνσης μικρών επιχειρήσεων**. Το Βέλγιο έχει μειώσει τους φόρους για ΜΜΕ βάσει επιπέδων κύκλου εργασιών και απαλλάσσει τις εταιρείες με κύκλο εργασιών κατώτερο των 322 500 € από την καταβολή μέρους των φόρων τους⁸⁹. Η Δανία έχει αυξήσει το κατώτατο όριο κύκλου εργασιών για την υποχρέωση καταβολής ΦΠΑ από 20 000 DKK σε 50 000 DKK και επιτρέπει στις επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών κατώτερο των 15 εκατ. DKK να υποβάλλουν τριμηνιαίες αντί διμηνιαίες δηλώσεις ΦΠΑ. Οι νέοι νόμοι του HB επιτρέπουν στις μικρές επιχειρήσεις να εφαρμόζουν ένα κατ' αποκοπή ποσοστό ΦΠΑ επί του κύκλου εργασιών τους, αντί να αποδίδουν τον ΦΠΑ για κάθε πώληση. Τέλος, στη Νορβηγία, οι επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών κατώτερο των 125 000 € περίπου μπορούν να υποβάλλουν δηλώσεις ΦΠΑ μία φορά το έτος αντί κάθε δίμηνο. Η Πορτογαλία και η Νορβηγία θέσπισαν φορολογικά κίνητρα για την Ε&ΤΑ: η Πορτογαλία για τις ΜΜΕ στους τομείς της βιομηχανίας, του εμπορίου και της γεωργίας και η Νορβηγία παρέχει στις ΜΜΕ που απασχολούν μέχρι 100 εργαζομένους έκπτωση φόρου που αντιπροσωπεύει το 20% των ετήσιων δαπανών για Ε&ΤΑ μέχρι του ποσού των 500 000 € περίπου.

Σχεδιάζονται και άλλα μέτρα. Η Σουηδία αναπτύσσει φορολογικό σύστημα βάσει του μέσου εισοδήματος αντί του πραγματικού εισοδήματος. Τόσο η Ελλάδα⁹⁰ όσο και η Ιταλία επεξεργάζονται νομοθεσία για την απλούστευση των φορολογικών συστημάτων τους. Τέλος, η Ελλάδα μειώνει την υποχρέωση υποβολής δήλωσης ΦΠΑ από 6 σε 4 φορές ετησίως και η Γαλλία, η Ελλάδα⁹¹ και η Αυστρία μειώνουν τη φορολογία για μεταβιβάσεις εταιρειών, ενώ η Ιρλανδία εξετάζει το ενδεχόμενο εφαρμογής παρόμοιων μέτρων.

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν αναπτύξει **νέα μέτρα για τη χρηματοδότηση νεοπαγών επιχειρήσεων**.

⁸⁹ Το μέτρο αυτό εκτιμάται ότι θα συμβάλει στη μείωση φόρων κατά 70 εκατ. €. Πηγή: Εθνική έκθεση του Βελγίου για το Χάρτη.

⁹⁰ Το μέτρο αυτό εκτιμάται ότι θα συμβάλει στη μείωση φόρων κατά 280 εκατ. €. Πηγή: Εθνική έκθεση της Ελλάδας για το Χάρτη.

⁹¹ Στην Ελλάδα, αυτό αφορά τη μεταβίβαση ατομικών επιχειρήσεων σε συγγενικά πρόσωπα. Πηγή: Εθνική έκθεση της Ελλάδας για το Χάρτη.

Η Ιρλανδία διεύρυνε την αγορά κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών διαθέτοντας 95 εκατ. € σε τέσσερα νέα ταμεία κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών που έχουν ως ειδικό στόχο την ίδρυση επιχειρήσεων και τις νεοσυσταθείσες επιχειρήσεις.

Το Λουξεμβούργο ανέπτυξε το ταμείο “*prêt de démarrage*” για τη χρηματοδότηση κόστους εκκίνησης έως 250 000 € ή 40%.

Επιπλέον, η Αυστρία εκπόνησε ένα πρόγραμμα προώθησης νέων επιχειρήσεων “*Start up Förderung*” για τη χρηματοδότηση μικρών εταιρειών που βασίζονται στην τεχνολογία και απασχολούν μέχρι 50 εργαζομένους και επεξεργάζεται ένα νέο πρόγραμμα κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών για μικρές επιχειρήσεις στους τομείς της βιομηχανίας και του εμπορίου. Η Πορτογαλία έθεσε σε λειτουργία ένα νέο ταμείο κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών, δίνοντας προτεραιότητα στη χρηματοδότηση κεφαλαίου εκκίνησης και νέων επενδυτικών σχεδίων και μικρών επιχειρήσεων.

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν αναπτύξει συστήματα **μικροδανείων**.

Η Γερμανία έχει θέσει σε εφαρμογή πρόγραμμα μικροδανείων (“*DtA-Mikrodarlehensprogramm*”) σε συνεργασία με το ΕΤαΕ, παρέχοντας δάνεια μέχρι 25 000 € σε νεοπαγείς επιχειρήσεις και σε πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Η Ισπανία δημιούργησε ένα κονδύλιο μικροπιστώσεων (“*Línea de Microcréditos ICO*”) για πολύ μικρές επιχειρήσεις, με ειδικούς αποδέκτες κυρίως γυναίκες επιχειρηματίες, ηλικιωμένους, άτομα με ειδικές ανάγκες και μετανάστες. Με ποσό άνω των 12 εκατ. € χορηγεί δάνεια μέχρι 25 000 € με διάρκεια εξόφλησης δύο – τριών ετών. Έχουν χρηματοδοτηθεί σε συνεργασία με το ΕΤαΕ 480 επενδυτικά σχέδια. Η Ισπανία έχει επίσης εκπονήσει ένα πρόγραμμα μικροπιστώσεων για γυναίκες επιχειρηματίες (“*Programa de microcréditos para mujeres emprendedoras*”) για τη σύσταση εταιρείας ή για τη χρηματοδότηση του πρώτου έτους λειτουργίας της. Με συγχρηματοδότηση άνω των 6 εκατ. € από το ΕΚΤ, χορηγεί δάνεια ανώτατου ποσού 100 000 € με διάρκεια αποπληρωμής πέντε ετών.

Η Σουηδία έχει θέσει σε εφαρμογή σύστημα μικροδανείων που έχει κυρίως ως αποδέκτες γυναίκες επιχειρηματίες, τα οποία καλύπτουν το 50% των επενδύσεων με ανώτατο ποσό 250 000 SEK.

Η Ισπανία και η Φινλανδία αναπτύσσουν έντονη δραστηριότητα σε **νέα συστήματα κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών για τεχνολογικές επενδύσεις**. Η Ισπανία ενέκρινε ένα νέο σύστημα χρηματοδοτικής στήριξης για επενδύσεις μέχρι 500 000 € σε ΜΜΕ που βασίζονται στην τεχνολογία κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας τους· το κονδύλιο ICO για τη χρηματοδότηση τεχνολογικής καινοτομίας χορηγεί δάνεια μέχρι το 70% των επενδύσεων. Η Φινλανδία έθεσε σε εφαρμογή το πρόγραμμα “*LIKSA*” σχετικά με τη χρηματοδότηση επιχειρηματικών σχεδίων για τη δημιουργία επιχειρήσεων που βασίζονται στην τεχνολογία και την πρωτοβουλία σε “*INTRO*” που φέρνει σε επαφή νεοϊδρυόμενες επιχειρήσεις με επενδυτές. Η Γαλλία έχει θέσει ως στόχο την αύξηση των επενδύσεων σε επιχειρηματικό κεφάλαιο σε 1 δισεκατ. € μέχρι το 2010 και η Ιρλανδία ανέλαβε τη δέσμευση να αυξήσει τις επενδύσεις σε επιχειρηματικό κεφάλαιο στο 0,8% του ΑΕΠ μέχρι το 2006⁹².

⁹² Πηγή: Ανακοίνωση σχετικά με την «Βελτίωση του περιβάλλοντος των επιχειρήσεων», COM (2002) 610 τελικό της 07.11.2002.

Ελάχιστα κράτη μέλη υπέβαλαν αναφορά για τις εξελίξεις όσον αφορά τα **συστήματα αμοιβαίων εγγυήσεων**. Η Ελλάδα δημιουργεί μια διευκόλυνση κεφαλαίου εγγυήσεων για μικρές επιχειρήσεις και πολύ μικρές επιχειρήσεις (*“TEMIME”*) με κεφάλαιο 100 εκατ. €, για να καλυφθεί το 50% των εγγυήσεων δανείων που έχουν ζητήσει χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Η Πορτογαλία έχει συστήσει τρεις εταιρείες αμοιβαίων εγγυήσεων και ενίσχυσε το ταμείο αμοιβαίων ενισχύσεων, ενώ η Σουηδία δημιούργησε ένα νέο σύστημα εγγυήσης δανείων για MME **βασισμένη στις ορθές πρακτικές των Κάτω Χωρών και της Φινλανδίας**.

Άλλα **γενικά μέτρα** περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός οργανισμού χρηματοδότησης MME στη Φλάνδρα, όπου προετοιμάζεται η εφαρμογή ενός σχεδίου δημιουργίας επιχειρηματικού κεφαλαίου για ίδρυση επιχειρήσεων και η έναρξη της λειτουργίας ενός ταμείου *“Argentum”* με 335 εκατ. € για τη στήριξη ταμείων κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών που επενδύουν σε ομίλους επιχειρήσεων στη Νορβηγία. Η βελτίωση της χρηματοδότησης επιχειρήσεων είναι επίσης μία από τις προτεραιότητες του νέου γαλλικού νόμου *“Initiative economique”*. Επιπλέον το ταμείο στήριξης επιχειρήσεων του Τυρόλου στην Αυστρία παρέχει δάνεια με χαμηλό επιτόκιο σε εταιρείες που απασχολούν μέχρι 20 εργαζομένους.

Στα νέα μέτρα στον τομέα της πληροφόρησης για την πρόσβαση στη χρηματοδότηση περιλαμβάνονται μια γερμανική ομάδα δράσης, στην οποία συμμετέχουν εμπειρογνώμονες σε χρηματοοικονομικά θέματα από την ομοσπονδιακή διοίκηση και από τράπεζες για να παρέχουν συμβουλές σε MME σχετικά με την πρόσβαση στη χρηματοδότηση, και ένα γερμανικό φόρουμ MME που ασχολείται με τους όρους χρηματοδότησης βάσει της συμφωνίας II της Βασιλείας. Η Αυστρία αναπτύσσει μια υπηρεσία ολοκληρωμένης εξυπηρέτησης επιχειρήσεων (*«Wirtschaftsservice GmbH»*) που συνενώνει διάφορες υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε χρηματοδοτικά θέματα.

Στο Βέλγιο, η «εμπορική έκθεση επιχειρηματικού κεφαλαίου» στην περιοχή της Βαλλονίας φέρνει σε επαφή εν δυνάμει επιχειρηματίες με επενδυτές. Το Βέλγιο, η Δανία, η Αυστρία, η Πορτογαλία, η Σουηδία, το ΗΒ και η Νορβηγία υποβάλλουν έκθεση για τις εξελίξεις στα δίκτυα **ιδιωτών επενδυτών** («επιχειρηματικών αγγέλων»). Στη Δανία, δημιουργούνται τρία νέα δίκτυα και ένας ιστότοπος στο Διαδίκτυο φέρνει σε επαφή επιχειρηματίες με εν δυνάμει ιδιώτες επενδυτές. Η Πορτογαλία στηρίζει το νέο δίκτυό της μέσω του προγράμματος χρηματοδότησης της καινοτομίας και η Νορβηγία εξετάζει τη θέσπιση φορολογικών κινήτρων για ιδιώτες επενδυτές.

Επιτροπή

Τον Οκτώβριο του 2001, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση **«Προς μία εσωτερική αγορά χωρίς φορολογικά εμπόδια – Στρατηγική για την πρόβλεψη ενοποιημένης φορολογικής βάσης για τις δραστηριότητες των εταιρειών σε επίπεδο ΕΕ»**⁹³ και διεξοδική μελέτη για την «Φορολογία εταιρειών στην εσωτερική αγορά»⁹⁴. Τα έγγραφα αυτά ασχολούνται με τα τρέχοντα προβλήματα που συνδέονται με τη φορολογία επιχειρήσεων στην ΕΕ και περιλαμβάνουν ανάλυση της κατάστασης των MME.

⁹³ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Προς μια εσωτερική αγορά χωρίς φορολογικά εμπόδια: Στρατηγική για την πρόβλεψη ενοποιημένης φορολογικής βάσης για τις δραστηριότητες των εταιρειών σε επίπεδο ΕΕ», COM (2001) 582 τελικό, 23.10.2001, http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/taxation/company_tax/policy_proposals.htm.

⁹⁴ Έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, φορολογία εταιρειών στην εσωτερική αγορά, SEC(2001)1681, 23.10.2001.

Δυο πρόσφατες οδηγίες στον τομέα του **ΦΠΑ** διευκολύνουν τις διασυνοριακές εμπορικές συναλλαγές για τις ΜΜΕ και περιορίζουν τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά τον ΦΠΑ (παραδείγματος χάρι τις απαιτήσεις έκδοσης τιμολογίων)⁹⁵. Η Επιτροπή συντάσσει μελέτη για τις υποχρεώσεις σχετικά με τον ΦΠΑ, με στόχο να προτείνει την απλούστευσή τους (καταχώριση, δηλώσεις, πληρωμή), ιδίως για τις ΜΜΕ.

Το 2002, η Επιτροπή πραγματοποίησε μελέτη για τα **δικαιώματα προαίρεσης των εργαζομένων σε μετοχές** στην ΕΕ και στις ΗΠΑ. Η μελέτη έδειξε ότι τα συστήματα των κρατών μελών εξακολουθούν να παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές μεταξύ τους όσον αφορά τη φορολογία, το εργατικό δίκαιο, την προστασία των δεδομένων και την ασφάλεια των εργαζομένων. Απαιτείται, λοιπόν, από τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε περισσότερες χώρες να διαθέτουν ένα διαφορετικό σχέδιο για την προαιρετική επιλογή μετοχών των εργαζομένων τους για κάθε χώρα. Αυτό συνεπάγεται μεγάλες διοικητικές δαπάνες και αποτρέπει ιδίως τις μικρές εταιρείες από το να εφαρμόζουν σχέδια προαιρετικής επιλογής μετοχών.

Το Σεπτέμβριο του 2002, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα του **Σχεδίου διαδικασίας Best για τη μεταβίβαση επιχειρήσεων** σε σεμινάριο στη Βιέννη⁹⁶. Η παρουσίαση αυτή περιείχε τα συμπεράσματα της ομάδας εμπειρογνομόνων που συστάθηκε το 2000 για να παρακολουθήσει την εφαρμογή των συστάσεων του 1994 για το θέμα αυτό⁹⁷, και ιδίως για να αξιολογήσει τα μέτρα που ελήφθησαν βάσει της ανακοίνωσης του 1998⁹⁸ και να προτείνει νέα μέτρα. Από τα αποτελέσματα του σχεδίου συνάγεται ότι έχουν εφαρμοστεί λιγότερα από τα μισά μέτρα που ορίζονται στη σύσταση της Επιτροπής. Παρουσιάστηκαν επίσης παραδείγματα ορθής πρακτικής στα διάφορα κράτη μέλη⁹⁹. Τον Οκτώβριο του 2002, η Επιτροπή έθεσε σε εφαρμογή νέο σχέδιο για τη μεταβίβαση επιχειρήσεων βάσει των προτάσεων της ομάδας εμπειρογνομόνων για να βοηθήσουν τα κράτη μέλη να σημειώσουν περαιτέρω πρόοδο.

Τον Οκτώβριο του 2002, η Επιτροπή εξέδωσε την τέταρτη έκθεση προόδου για το **Σχέδιο Δράσης Επιχειρηματικού Κεφαλαίου (ΣΧΕΚ)**¹⁰⁰ του 1998, η οποία αναλύει την κοινοτική στρατηγική για το επιχειρηματικό κεφάλαιο. Τέσσερα έτη μετά την έγκριση του σχεδίου, ακόμα και σε μια περίοδο κατά την οποία σημειώνεται σοβαρή διόρθωση στην αγορά επιχειρηματικού κεφαλαίου, υπάρχει σημαντική πρόοδος στην εφαρμογή του σχεδίου δράσης. Το επιχειρηματικό κεφάλαιο είναι βασική πηγή χρηματοδότησης νέων καινοτόμων επιχειρήσεων και τα διαδοχικά ευρωπαϊκά συμβούλια ζήτησαν την εφαρμογή του μέχρι το 2003. Ο εκσυγχρονισμός του κανονιστικού πλαισίου συνεχίστηκε σε ένα χρηματοοικονομικό πλαίσιο στο οποίο κυριάρχησε η επιτυχής κυκλοφορία των χαρτονομισμάτων και κερμάτων του ευρώ. Στις σημαντικές εξελίξεις περιλαμβάνονται η υποχρεωτική εισαγωγή διεθνών

⁹⁵ Οδηγία 2001/115/ΕΚ της 20.12.2001 για την τροποποίηση της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ με στόχο την απλοποίηση, τον εκσυγχρονισμό και την εναρμόνιση των όρων που επιβάλλονται στην τιμολόγηση όσον αφορά το φόρο προστιθέμενης αξίας· οδηγία 2000/65/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17.10.2000 για την τροποποίηση της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ όσον αφορά τον προσδιορισμό του υπόχρεου φόρου προστιθέμενης αξίας.

⁹⁶ http://europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/support_measures/transfer_business/seminar.htm

⁹⁷ ΕΕ L 385, 31.12.1994, σ. 14 και συνοδευτική ανακοίνωση που περιέχει τα κίνητρα της σύστασης, ΕΕ C 400, 31.12.1994, σ. 1.

⁹⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής για τη μεταβίβαση μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ C 93, 28.03.1998).

⁹⁹ Τα αποτελέσματα του προγράμματος διαδικασίας Best διατίθενται στη διεύθυνση:

http://europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/support_measures/transfer_business/best_project.htm

¹⁰⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Επιχειρηματικό κεφάλαιο: Κλειδί για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση». SEC(1998) 522.

προτύπων λογιστικής μέχρι το 2005 και η επικείμενη νομοθεσία για τα επικουρικά συνταξιοδοτικά ταμεία. Αυτό έχει άμεση επίπτωση στην προσφορά χρηματοδοτήσεων για ΜΜΕ με υψηλή αναπτυξιακή δυναμική.

Όσον αφορά τη δημόσια χρηματοδότηση των επιχειρήσεων, η έκδοση από την Επιτροπή της ανακοίνωσης για τις κρατικές ενισχύσεις και το επιχειρηματικό κεφάλαιο¹⁰¹ έχει διασαφηνίσει τις συνθήκες συμβατότητας της δημόσιας χρηματοδότησης μέτρων επιχειρηματικού κεφαλαίου με τις διατάξεις της Συνθήκης περί των κρατικών ενισχύσεων. Η έγκαιρη εφαρμογή του **Σχεδίου Δράσης για τις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες (ΣΔΧΥ)**¹⁰² θα απαιτήσει μακρά περίοδο για την ενίσχυση μιας περισσότερο ολοκληρωμένης αγοράς επιχειρηματικού κεφαλαίου της ΕΕ. Η Επιτροπή εξακολουθεί να παροτρύνει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν τις απαραίτητες δημοσιονομικές και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για να προωθήσουν τις επενδύσεις σε Ταμεία Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών.

Τα τρία **χρηματοδοτικά μέσα** που διαχειρίζεται το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΑΕ) στο πλαίσιο του Πολυετούς Προγράμματος για τις Επιχειρήσεις και την Επιχειρηματικότητα (2001-2005)¹⁰³ τέθηκαν σε λειτουργία το πρώτο τρίμηνο του 2002. Τα μέσα αυτά είναι **οι ενισχύσεις εκκίνησης του ΕΜΤ, ο Μηχανισμός Εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ και η Δράση «κεφάλαια αρχικής ώθησης»**, τα οποία παρέχονται όλα μέσω χρηματοοικονομικών ενδιάμεσων. Τα μέσα αυτά βασίζονται στα χρηματοδοτικά μέσα της πρωτοβουλίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση της περιόδου 1998-2000. Η ετήσια έκθεση του 2001 γι' αυτά τα χρηματοδοτικά μέσα¹⁰⁴ δείχνει ότι κυρίως οι μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 10 εργαζομένους, έχουν ωφεληθεί από το μηχανισμό εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ. Εντούτοις, ήταν αργός ο ρυθμός αφομοίωσης του τέταρτου χρηματοδοτικού μέσου του προγράμματος JEV που παρέχει στήριξη για τη δημιουργία διεθνικών κοινών επιχειρήσεων μεταξύ ΜΜΕ.

Το Σεπτέμβριο του 2002, η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση προόδου όσον αφορά το **Σχέδιο Δράσης για τα κεφάλαια αρχικής ώθησης CREA**. Το σχέδιο που χρηματοδοτείται από το Τρίτο Πολυετές Πρόγραμμα για τις ΜΜΕ (1997-2000)¹⁰⁵, χρηματοδότησε τα νεοσυσταθέντα ταμεία κεφαλαίου εκκίνησης με τουλάχιστον 4 εκατ. € επενδυτικού κεφαλαίου για να ξεπεραστεί η έλλειψη χρηματοδότησης στο αρχικό στάδιο. Τα 19 ενεργά ταμεία που επελέγησαν το 1998-1999 έχουν επενδύσει 92,7 εκατ. ευρώ σε 140 εταιρείες, συμβάλλοντας στη δημιουργία 1985 νέων θέσεων απασχόλησης. Τα περισσότερα από αυτά τα ταμεία επενδύουν σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο στους κλάδους της τεχνολογίας των πληροφοριών, των επικοινωνιών, της ηλεκτρονικής και των βιολογικών επιστημών.

Σύμφωνα με το αίτημα του Συμβουλίου Βιομηχανίας του Δεκεμβρίου 2001, τον Ιανουάριο του 2002 άρχισαν οι εργασίες για την προετοιμασία ενός πιθανού **Ευρωπαϊκού Κώδικα Δεοντολογίας για τις Τράπεζες και τις ΜΜΕ**. Το σχέδιο αφορά, *μεταξύ άλλων*, τις τρεις

¹⁰¹ Πληροφορίες από το έγγραφο της Επιτροπής για την κρατική ενίσχυση και το επιχειρηματικό κεφάλαιο, ΕΕ C 235, 21.8.2001, σ.3.

¹⁰² Ανακοίνωση της Επιτροπής «Εφαρμογή του πλαισίου για της χρηματοπιστωτικές αγορές: Πρόγραμμα δράσης», COM (1999) 232, 11.05.1999.

¹⁰³ Απόφαση του Συμβουλίου 2000/819/ΕΚ της 20.12.2000 σχετικά με ένα «Πολυετές πρόγραμμα για τις επιχειρήσεις και την επιχειρηματικότητα, ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) (2001-2005)».

¹⁰⁴ Έκθεση της Επιτροπής «Πρωτοβουλία για την ανάπτυξη και την απασχόληση: Μέτρα χρηματοδοτικής συνδρομής υπέρ των καινοτόμων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που δημιουργούν θέσεις απασχόλησης», COM (2002) 345 τελικό, της 1. 7.2002.

¹⁰⁵ Απόφαση του Συμβουλίου 97/15/ΕΚ της 9.12.1996 για τη θέσπιση τρίτου πολυετούς προγράμματος για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) στην Ευρωπαϊκή Ένωση (1997-2000).

σημαντικότερες ενώσεις ευρωπαϊκών τραπεζών¹⁰⁶ και τις τρεις κυριότερες οργανώσεις των ΜΜΕ¹⁰⁷. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής επανεξέτασαν ορισμένους υφιστάμενους κώδικες δεοντολογίας, εντός και εκτός της ΕΕ.

Στο πλαίσιο των εργασιών για τις **ορθές πρακτικές στον τομέα των μικροδανείων**, το 2002, η Επιτροπή συνέστησε μια μεικτή ομάδα εργασίας με εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη, τις υποψήφιες χώρες, τις ΜΜΕ, τις οργανώσεις τραπεζών και τις οργανώσεις ΜΜΕ.

Το 2001-2002, η **Τέταρτη Στρογγυλή Τράπεζα Τραπεζίτων και ΜΜΕ** πραγματοποίησε συνεδριάσεις σε εννέα υποψήφιες χώρες. Σε αυτές τις συνεδριάσεις Στρογγυλής Τραπέζης, που άρχισαν τον Οκτώβριο του 2000 και θα ολοκληρωθούν το 2003, συμμετέχουν τοπικοί και κοινοτικοί σύμβουλοι σε χρηματοοικονομικά θέματα για να συζητήσουν ένα ευρύ φάσμα μέτρων πρόσβασης στη χρηματοδότηση, για να ανταλλάσσουν ορθές πρακτικές και να επισημαίνουν τα προβλήματα πρόσβασης στη χρηματοδότηση που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ σε κάθε υποψήφια χώρα. Παρατηρείται γενική έλλειψη πιστώσεων στον ιδιωτικό τομέα σε αυτές τις χώρες, οι τράπεζες έχουν πολύ περιορισμένη εμπειρία δανειοδότησης ΜΜΕ και οι απαιτήσεις ασφαλειών για τη χορήγηση δανείων είναι συχνά μεγάλες.

Για να προωθήσει τη χρηματοδότηση από **ιδιώτες επενδυτές**, η Επιτροπή, στο πλαίσιο της διαδικασίας Best, δημοσίευσε έκθεση για τη συγκριτική αξιολόγηση των πολιτικών που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη στον τομέα των ιδιωτών επενδυτών¹⁰⁸. Η έκθεση επισημαίνει ότι η προσφορά χρηματοδότησης για συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο νεοϊδρυόμενων επιχειρήσεων και σε αρχικό στάδιο εξαρτάται ολοένα και περισσότερο από ιδιώτες επενδυτές. Αυτό οφείλεται στις αλλαγές του τραπεζικού τομέα που έχουν καταστήσει μη ελκυστική τη δανειοδότηση για τις τράπεζες, λόγω χαμηλών περιθωρίων κέρδους και υψηλών γενικών εξόδων. Επιπλέον, τα ταμεία κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών δεν είναι συχνά σε θέση να εξυπηρετούν μεγάλο αριθμό μικρών συναλλαγών με υψηλές απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας.

Για να καλυφθούν τα υφιστάμενα κενά αντιστοίχησης επιχειρηματικού κεφαλαίου και για να συμπληρωθούν οι τρέχουσες πρωτοβουλίες (π.χ. δίκτυα ιδιωτών επενδυτών, επενδυτικά φόρουμ, διαγωνισμοί επιχειρηματικών σχεδίων), η Επιτροπή στηρίζει μια πανευρωπαϊκή **βάση δεδομένων επενδυτικών ευκαιριών**, “www.Gate2Growth”. Αυτή η βάση δεδομένων διευκολύνει την πρόσβαση καινοτόμων επιχειρηματιών στα υφιστάμενα δίκτυα χρηματοδοτών, συμβούλων σε θέματα ανάπτυξης επιχειρήσεων και φυτωρίων επιχειρήσεων και αρμόδιων σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Ύστερα από αίτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αυτός ο ιστότοπος ολοκληρωμένης εξυπηρέτησης σχετικά με το επιχειρηματικό κεφάλαιο θα αναπτυχθεί περαιτέρω το 2003¹⁰⁹.

Η Επιτροπή παρακολούθησε στενά τις πιθανές επιπτώσεις που θα έχουν στις ΜΜΕ οι διαπραγματεύσεις της επιτροπής της Βασιλείας για το νέο **Πλαίσιο Κεφαλαιακής Επάρκειας** για τις τράπεζες. Οι προτάσεις της Επιτροπής αναγνωρίζουν το σημαντικό ρόλο των ΜΜΕ για την οικονομία και θα ενσωματωθούν στην οδηγία περί κεφαλαιακής επάρκειας που αναμένεται να εκδοθεί το 2004.

¹⁰⁶ Πρόκειται για την Ομοσπονδία Τραπεζών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τον Ευρωπαϊκό Όμιλο Ταμειοτηρίων και την Ευρωπαϊκή Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών.

¹⁰⁷ Είναι οι UNICE, UEAPME και Eurochambres.

¹⁰⁸ Συγκριτική αξιολόγηση ιδιωτών επενδυτών, Γενική Διεύθυνση Επιχειρήσεων, 4.11.2002, διατίθεται στη διεύθυνση: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/financing/index.htm>.

¹⁰⁹ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Ψήφισμα της 11.04.2002, Έκθεση A5-0020/2002, σημείο 17.

8. Ενίσχυση των τεχνολογικών δυνατοτήτων των μικρών επιχειρήσεων

«Θα ενισχύσουμε τόσο τα υφιστάμενα προγράμματα που αποσκοπούν στην προώθηση της διάδοσης της τεχνολογίας προς τις μικρές επιχειρήσεις, όσο και τη δυνατότητα των μικρών επιχειρήσεων να εντοπίζουν, να επιλέγουν και να προσαρμόζουν τις τεχνολογίες.

Θα καλλιεργήσουμε τη συνεργασία και τις ανταλλαγές στον τομέα της τεχνολογίας ανάμεσα σε εταιρείες διαφορετικών μεγεθών και ειδικότερα ανάμεσα στις ευρωπαϊκές μικρές επιχειρήσεις, θα αναπτύξουμε αποτελεσματικότερα ερευνητικά προγράμματα που θα εστιάζονται στην εμπορική εφαρμογή της γνώσης και της τεχνολογίας και θα αναπτύξουμε και θα προσαρμόσουμε τα συστήματα ποιότητας και πιστοποίησης για τις μικρές επιχειρήσεις. Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι θα υπάρχει κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και θα είναι εύκολα προσιτό στις μικρές επιχειρήσεις.

Θα καλλιεργήσουμε τη συμμετοχή των μικρών επιχειρήσεων στη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, σε τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, καθώς και τη συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων και ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και ερευνητικών ιδρυμάτων.

Συνεπώς, πρέπει να υποστηριχθούν οι δράσεις σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο που αποσκοπούν στην ανάπτυξη ομίλων και δικτύων μεταξύ επιχειρήσεων, να αυξηθεί η πανευρωπαϊκή συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν τεχνολογίες της πληροφορίας, να διαδοθεί η βέλτιστη πρακτική σε συμφωνίες συνεργασίας και να υποστηριχθεί η συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων, έτσι ώστε να βελτιωθούν οι δυνατότητές τους να διεισδύουν σε πανευρωπαϊκές αγορές και να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους σε αγορές τρίτων χωρών».

Κράτη μέλη

Η τελευταία έκθεση για το Χάρτη επεσήμανε την έλλειψη πρωτοβουλιών συνεργασίας μεταξύ εταιρειών και ομίλων επιχειρήσεων. Από τότε, ορισμένα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει νέα μέτρα ή διεύρυναν τις πρωτοβουλίες τους σε αυτόν τον τομέα. Επιπλέον, εννέα κράτη μέλη καθόρισαν στόχους αύξησης των δαπανών για την έρευνα ως ποσοστό του ΑΕΠ, οι οποίοι κυμαίνονται από 1% έως 3,5%¹¹⁰. Τα περισσότερα κράτη μέλη, περιλαμβανομένων του Βελγίου, της Γερμανίας, της Ελλάδας, της Ισπανίας, της Ιρλανδίας, της Αυστρίας, της Πορτογαλίας, της Σουηδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, στηρίζουν τεχνολογικούς **ομίλους επιχειρήσεων** και τη συνεργασία μεταξύ ΜΜΕ.

Η Γερμανία έθεσε σε εφαρμογή το πρόγραμμα “NEMO” (Netzwerkmanagement - Ost - NEMO) για την προώθηση περιφερειακών δικτύων με χρηματοδοτικές διευκολύνσεις της έρευνας για τις ΜΜΕ της Ανατολικής Γερμανίας.

Η Αυστρία εκπόνησε το πρόγραμμα “protec 2002+” για τη βελτίωση της ικανότητας καινοτομίας των ΜΜΕ, μέσω της προώθησης μεταφοράς τεχνολογίας. Το πρόγραμμα

¹¹⁰ Τα κράτη μέλη έχουν καθορίσει τους ακόλουθους στόχους όσον αφορά τις γενικές δαπάνες για Ε&ΤΑ: Αυστρία (2,5% το 2005), Δανία, Γερμανία και Γαλλία (3% το 2010), Ιρλανδία (2% το 2006), Κάτω Χώρες (θα είναι από τα πρωτοπόρα κράτη μέλη της ΕΕ το 2010), Πορτογαλία (1% το 2003) και Φινλανδία (3,5% το 2004). Επιπλέον, η Ισπανία έχει θέσει το στόχο να αυξήσει τις δαπάνες για τις επιχειρήσεις (BERD) στο 0,84% το 2003. Πηγή: Ανακοίνωση για τη «Βελτίωση του περιβάλλοντος των επιχειρήσεων», COM (2002) 610 τελικό, της 7.11.2002.

στηρίζει τόσο τα μεμονωμένα επενδυτικά σχέδια ΜΜΕ για την ανάπτυξη νέων προϊόντων καθώς και τα δίκτυα δημιουργίας επαφών μεταξύ επιχειρήσεων και ιδρυμάτων μεταφοράς τεχνολογίας.

Η περιφέρεια της Φλάνδρας του **Βελγίου** έθεσε σε λειτουργία το δίκτυο συνεργασίας στον τομέα της καινοτομίας “*Vlaamse Innovatiesamenwerkingsverbanden*” για τη στήριξη καινοτόμων επενδυτικών σχεδίων δικτύων επιχειρήσεων. Επιπλέον, η Σουηδία εισήγαγε πρόγραμμα 2002-2004 για ομίλους επιχειρήσεων προκειμένου να ενθαρρύνει τα καινοτόμα περιφερειακά συστήματα. Παρέχεται στήριξη σε ομίλους επιχειρήσεων στην περιφέρεια της Βαλλονίας του **Βελγίου**, **κατά τα πρότυπα των ομίλων επιχειρήσεων της Δανίας, της Γαλλίας, των Κάτω Χωρών και της Αυστρίας**. Η Ιρλανδία έθεσε σε εφαρμογή τα “*Shannon Development Network*” και την “*e-cluster initiative*” για να βοηθήσει την ανάπτυξη σχεδίων ΤΠ. Λειτουργούν πλέον **επωαστήρια** τεχνολογίας στις περισσότερες χώρες, περιλαμβανομένων, του Βελγίου, της Δανίας, της Γερμανίας, της Ελλάδας, της Γαλλίας¹¹¹, του Λουξεμβούργου, της Αυστρίας, της Πορτογαλίας, της Φινλανδίας, της Σουηδίας, του ΗΒ και της Νορβηγίας¹¹². Επιπλέον, το ΗΒ δημιούργησε το Ταμείο Επωαστηρίων Επιχειρήσεων.

Ορισμένα κράτη μέλη έθεσαν σε εφαρμογή νέα προγράμματα ή επέκτειναν την εφαρμογή πρόσφατων μέτρων για την **προώθηση της μεταφοράς τεχνολογίας από πανεπιστήμια σε ΜΜΕ** και για να ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων.

Η **Δανία** έθεσε σε λειτουργία το “*Industrial Innovator Scheme*” για τη συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων και πανεπιστημίων, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα σε “φορείς καινοτομίας” να αναπτύξουν μια νέα τεχνολογία ή σχέδιο σε μια μικρή εταιρεία.

Η **Ελλάδα** εκπόνησε το πρόγραμμα “*ΠΙABET-NE*” για την ανάπτυξη μεθόδων μεταφοράς έρευνας σε παραδοσιακούς τομείς.

Η **Ιρλανδία** εκπόνησε το “*Technology Transfer Initiative programme*” για να διευκολύνει τη μεταφορά και εμπορική αξιοποίηση τεχνολογίας μεταξύ πανεπιστημίων και ιρλανδικών ΜΜΕ.

Στις άλλες νέες πρωτοβουλίες περιλαμβάνεται το γερμανικό πρόγραμμα “*Η γνώση δημιουργεί αγορές*” (“*Wissen schafft Märkte*”) ώστε να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση των πανεπιστημίων για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και για τη μεταφορά των συμπερασμάτων της έρευνας. Επιπλέον, η νέα πρωτοβουλία της Αυστρίας “*ΑσύνΒ*” στηρίζει νέους αποφοίτους επιστημονικών σπουδών να δημιουργήσουν τεχνολογικές επιχειρήσεις και το νέο πρόγραμμα “*IDELA*” στηρίζει την κοινή εφαρμοσμένη έρευνα. Τέλος, το ΗΒ υλοποιεί 89 έργα για την ενίσχυση εταιρικών σχέσεων μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων.

Στα νέα μέτρα για την προώθηση της **απασχόλησης τεχνολογικά ειδικευμένου προσωπικού** στις ΜΜΕ περιλαμβάνονται το πρόγραμμα “*ΗΡΩΝ*” στην Ελλάδα (απασχόληση επιστημόνων σε μικρές επιχειρήσεις), το “Σύμβουλος καινοτομίας” (*Innovationsassistenten*) στην Κάτω Αυστρία, το πρόγραμμα “*QUADROS*” στην Πορτογαλία (πρόσληψη αποφοίτων επιστημονικών σπουδών σε επιχειρήσεις) και το πρόγραμμα “*SME Competence strategy*” στη Νορβηγία (που έχει ως αποδέκτες ΜΜΕ οι οποίες απασχολούν μέχρι 100 εργαζομένους).

¹¹¹ Ο στόχος της Γαλλίας είναι να δημιουργεί 865 τεχνολογικές επιχειρήσεις ετησίως σε φυτώρια επιχειρήσεων. Πηγή: Ανακοίνωση σχετικά με τη «Βελτίωση του περιβάλλοντος των επιχειρήσεων», COM (2002) 610 τελικό, της 07.11.2002.

¹¹² Η Νορβηγία διαθέτει φυτώρια επιχειρήσεων σε αγροτικές περιοχές, τα «Φυτώρια επιχειρήσεων» για μικρές επιχειρήσεις που βασίζονται στη γνώση και συνδέονται με επιστημονικά πάρκα.

Έχει τεθεί επίσης σε εφαρμογή μια δέσμη μέτρων γενικότερου χαρακτήρα.

Η **Ισπανία** δημιούργησε την πρωτοβουλία “*NEOTEC*” (“*Iniciativa Neotec para la creación y consolidación de empresas de base tecnológica*”) για να στηρίξει τη δημιουργία εταιρειών που βασίζονται στην τεχνολογία.

Η **Σουηδία** έθεσε σε εφαρμογή την “*Regional growth through dynamic innovation systems*” (Περιφερειακή ανάπτυξη μέσω δυναμικών συστημάτων καινοτομίας) για την ανάπτυξη περιφερειακής καινοτομίας και «Πόλων τεχνολογίας» για τη στήριξη επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας που δημιουργούνται από νέους.

Τέλος, η Ιταλία αναθεώρησε το “*Ταμείο Τεχνολογικής Καινοτομίας*” (“*Fondo per l’innovazione tecnologica*”) για να διευκολύνει τις αιτήσεις ΜΜΕ και το ισπανικό πρόγραμμα “*PROFIT*” χρηματοδότησε περισσότερα από 2 700 έργα για να διευκολύνει την αφομοίωση της τεχνολογίας από τις επιχειρήσεις το 2001, το 40% των οποίων ήταν μικρές επιχειρήσεις. Οι Κάτω Χώρες χορηγούν χρηματοδοτήσεις για να βοηθήσουν τις ΜΜΕ να αφομοιώσουν την τεχνολογία.

Ορισμένα κράτη μέλη θέσπισαν επίσης **μέτρα περιφερειακού χαρακτήρα**. Πρόκειται για την πρωτοβουλία της Δανίας να βελτιώσει τη συνεργασία μεταξύ παραδοσιακών επιχειρήσεων και πανεπιστημίων στις περιφέρειες Jutland και Fyn, και την πρωτοβουλία της Σουηδίας “*REG.IT*” για να βοηθήσει επιχειρήσεις τομέων περιφερειακής ανάπτυξης να εφαρμόσουν τεχνολογία ΤΠ. Έχουν θεσπιστεί **φορολογικά κίνητρα** για να προωθηθεί η αφομοίωση της τεχνολογίας από επιχειρήσεις στη Δανία (νέα έκπτωση φόρου για επενδύσεις των επιχειρήσεων στην έρευνα), την Ιταλία και την Αυστρία (επίδομα έρευνας 10 % για τις ΜΜΕ).

Επιτροπή

Το **Έκτο Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Ε&ΤΑ**¹¹³ προσδίδει μεγάλη σημασία στη συμμετοχή των ΜΜΕ, περιλαμβανομένων των πολύ μικρών επιχειρήσεων και των βιοτεχνικών επιχειρήσεων σε όλους τους τομείς της έρευνας. Διαθέτει για τις επιχειρήσεις αυτές τον μεγαλύτερο μέχρι τώρα προϋπολογισμό (σχεδόν 2,2 δισεκατ. €) που αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα χρηματοδοτικά μέσα στήριξης των ΜΜΕ στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας. Τουλάχιστον το 15% του προϋπολογισμού που διατίθεται στους τομείς προτεραιότητας θεματικής έρευνας του ειδικού προγράμματος FP6 για την ολοκλήρωση και ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας¹¹⁴ θα διατεθεί στις ΜΜΕ. Το Έκτο Πρόγραμμα Πλαίσιο θα βελτιώσει τις υφιστάμενες τεχνολογίες που αποσκοπούν στην απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών και την παροχή βοήθειας στις ΜΜΕ. Ειδικότερα, το δίκτυο **Εθνικών Σημείων Επαφής (ΕΣΕ)** για την παροχή πληροφοριών και βοήθειας στις ΜΜΕ θα αναπτυχθεί περαιτέρω, έτσι ώστε να εξασφαλισθεί μια συνεπής προσέγγιση και ένα υψηλό επίπεδο υπηρεσιών. Επιπλέον, θα διευκολυνθεί η συμμετοχή ΜΜΕ στα νέα μέσα του Έκτου Προγράμματος Πλαισίου, το **Δίκτυο Αριστείας** και **τα ολοκληρωμένα έργα**.

¹¹³ Απόφαση αριθ. 1513/2002/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27.6. 2002 για το Έκτο Πρόγραμμα Πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, με σκοπό τη συμβολή στη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και στην Καινοτομία (2002-2006), ΕΕ L 232, 29.8.2002, σ. 1.

¹¹⁴ Περισσότερες πληροφορίες για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας στη διεύθυνση http://europa.eu.int/comm/research/era/index_en.html

Η Επιτροπή έθεσε σε λειτουργία ένα σύστημα δωρεάν παροχής βοήθειας για τα Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΔΠΙ) για να βοηθήσει τις ευρωπαϊκές ΜΜΕ να συμμετάσχουν στη χρηματοδοτούμενη από την Κοινότητα Ε&ΤΑ¹¹⁵.

Η νέα γενιά **καινοτόμων δράσεων** για την περίοδο 2000-2006 που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) έχει ιδιαίτερη σημασία για τις μικρές επιχειρήσεις και τη συμμετοχή τους στην οικονομία που βασίζεται στη γνώση. Έχουν επιλεγεί τρία θέματα για την τρέχουσα περίοδο: μια περιφερειακή οικονομία που να βασίζεται στη γνώση και την τεχνολογική καινοτομία· eEurope-regio: η κοινωνία της πληροφορίας και η περιφερειακή ανάπτυξη· και τέλος, η περιφερειακή ταυτότητα και η βιώσιμη ανάπτυξη. Το 2001 περίπου 80 περιφέρειες άρχισαν να εφαρμόζουν τα περιφερειακά τους προγράμματα καινοτόμων δράσεων, κυρίως στους τομείς της τεχνολογικής καινοτομίας και της κοινωνίας της πληροφορίας, με συγχρηματοδότηση της ΕΕ άνω των 200 εκατ. €. Για το 2002, η Επιτροπή ενέκρινε και άλλα 40 περίπου περιφερειακά προγράμματα.

Το φθινόπωρο του 2002 τέθηκε σε εφαρμογή το πρόγραμμα **Διαδικασίας Best για τα Ιδρύματα Μεταφοράς Τεχνολογίας**, για να συμβάλει στη βελτίωση της μεταφοράς τεχνολογίας από τα ερευνητικά ιδρύματα στις επιχειρήσεις. Το έργο θα καλύψει διάφορες δραστηριότητες όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ βιομηχανίας και επιστήμης, ιδίως θέματα για τα ΔΠΙ, την κινητικότητα των ερευνητών και την εμπορική εκμετάλλευση καινοτομιών.

Η Επιτροπή έχει παρατείνει για δύο ακόμη έτη τη λειτουργία των 68 Κέντρων Μεταφοράς Τεχνολογίας (ΚΜΤ) που παρέχουν υπηρεσίες μεταφοράς τεχνολογίας σε ευρωπαϊκές ΜΜΕ. Τα κέντρα αυτά θα λειτουργούν εντός του έκτου προγράμματος πλαισίου 2002-2006¹¹⁶.

Στο πλαίσιο της δράσης “PAXIS”, τον Απρίλιο του 2002, η Επιτροπή οργάνωσε στη Στοκχόλμη το Τρίτο Ευρωπαϊκό Φόρουμ για τις Καινοτόμες Επιχειρήσεις. Το Φόρουμ συζήτησε τις τελευταίες τάσεις και τις επιτυχείς μεθόδους για την ίδρυση καινοτόμων επιχειρήσεων καθώς και θέματα όπως ο ρόλος των ακαδημιών ως φορέων δημιουργίας επιχειρήσεων και των πόλεων ως εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων. Τέλος, η Επιτροπή έθεσε σε εφαρμογή 16 στρατηγικά έργα καινοτομίας στις νεοσυνδεδεμένες χώρες, με στόχο την εφαρμογή περιφερειακών στρατηγικών καινοτομίας. Έχουν συσταθεί 14 θεματικά δίκτυα με περισσότερους από 250 ευρωπαϊκούς φορείς καινοτομίας για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών στον τομέα της περιφερειακής πολιτικής για την καινοτομία¹¹⁷.

9. Επιτυχημένα πρότυπα ηλεκτρονικών επιχειρήσεων και υποστήριξη κορυφαίων μικρών επιχειρήσεων

«Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να ενθαρρύνουν τις μικρές επιχειρήσεις να εφαρμόσουν τη βέλτιστη πρακτική και να υιοθετούν επιτυχημένα επιχειρηματικά πρότυπα που θα τους παρέχουν τη δυνατότητα να ευδοκιμήσουν πραγματικά στη νέα οικονομία.»

Θα συντονίσουμε τις δραστηριότητες των κρατών μελών και της ΕΕ για τη δημιουργία συστημάτων, δικτύων και υπηρεσιών πληροφόρησης και επιχειρηματικής υποστήριξης, τα οποία είναι ευκόλως προσβάσιμα και κατανοητά και ανταποκρίνονται στις επιχειρηματικές ανάγκες. Θα διασφαλίσουμε πρόσβαση σε ευρωπαϊκό επίπεδο σε ό,τι αφορά την καθοδήγηση και υποστήριξη από συμβούλους – καθοδηγητές και ιδιώτες

¹¹⁵ Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στον ιστότοπο: www.ipr-helpdesk.org.

¹¹⁶ Συμπληρωματικές πληροφορίες για το δίκτυο IRC μπορείτε να βρείτε στον ιστότοπο: irc.cordis.lu.

¹¹⁷ Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στον ιστότοπο: www.innovating-regions.org.

επενδυτές, μεταξύ άλλων και μέσω ιστοσελίδων, και θα εκμεταλλευθούμε το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για τις ΜΜΕ.»

Από την προηγούμενη έκθεση, αρκετά κράτη μέλη έχουν θέσει σε εφαρμογή **γενικά σχέδια δράσης ή στρατηγικές ηλεκτρονικού εμπορίου**. Πέντε κράτη μέλη έχουν ορίσει στόχους σε αυτόν τον τομέα¹¹⁸. Η Γερμανία επιθυμεί το 20% των ΜΜΕ της να διαθέτουν στρατηγική για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές μέχρι το 2005. Η Γαλλία και η Ιρλανδία επιθυμούν το 90 και 95% αντίστοιχα των ΜΜΕ τους να έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο μέχρι το 2006. Οι Κάτω Χώρες επιθυμούν το 66% των ΜΜΕ τους να πραγματοποιούν ηλεκτρονικές συναλλαγές μέχρι το 2005 και η Ισπανία επιθυμεί το 99% των επιχειρήσεων της που απασχολούν περισσότερους από 10 εργαζομένους να έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο μέχρι το 2010.

Οι **Κάτω Χώρες** ανέπτυξαν το σχέδιο δράσης “*SMEs in the Dutch Digital Delta*” για την ενθάρρυνση του ηλεκτρονικού εμπορίου στις ΜΜΕ.

Η **Ισπανία** εισήγαγε την πρωτοβουλία “*PRINCE XXI*”¹¹⁹ για να στηρίξει τη χρησιμοποίηση του ηλεκτρονικού εμπορίου σε μικρές βιομηχανικές επιχειρήσεις με λιγότερους από 25 απασχολούμενους.

Επιπλέον, η Δανία έθεσε σε εφαρμογή το σχέδιο δράσης 2002, για τις ηλεκτρονικές επιχειρηματικές δραστηριότητες, ώστε να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση και να βελτιωθεί η υποδομή για ηλεκτρονικό εμπόριο, ενώ η Στυρία της Αυστρίας έθεσε σε εφαρμογή ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικού εμπορίου “*Aktionsprogramm E-Business neu*” για να ενισχύσει τις ηλεκτρονικές επιχειρηματικές δραστηριότητες στις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τις μικρές επιχειρήσεις. Η Σουηδία παρέτεινε την εφαρμογή του έργου “*SVEA*” μέχρι το 2006, για να εξασφαλιστεί ότι το 80% των επιχειρήσεων με περισσότερους από ένα απασχολούμενους θα κάνουν χρήση του ηλεκτρονικού εμπορίου μέχρι το έτος αυτό. Το Ηνωμένο Βασίλειο δημιούργησε ένα δίκτυο “*ebusiness clubs*” στο Εμπορικό του Επιμελητήριο και επέκτεινε το σχέδιο αυτό για να βοηθήσει τις ΜΜΕ να δημιουργήσουν τις ιστοσελίδες τους.

Στα **υπό εκτέλεση προγράμματα** σε αυτόν τον τομέα περιλαμβάνονται το σχέδιο δράσης του Βελγίου *eFl@nders* στη περιφέρεια της Φλάνδρας και το “*e-business programme*” του Εμπορικού Επιμελητηρίου της Ιρλανδίας για την ανάπτυξη ικανότητας ηλεκτρονικού εμπορίου από τις ΜΜΕ. Περισσότερες από 800 μικρές επιχειρήσεις δημιούργησαν ιστότοπους με τη βοήθεια της πρωτοβουλίας “*Empower*” στην Ιρλανδία, (ολοκληρώθηκε στο τέλος του 2001). Στη βελγική περιφέρεια της Βαλλονίας, στην πρωτοβουλία “*eCapital Breakfasts*” για ΜΜΕ συμμετέχουν επιχειρηματίες με ειδικούς συμβούλους σε θέματα ηλεκτρονικού εμπορίου και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, για να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση για τις ΤΚΠ και να προωθηθεί η χρησιμοποίησή τους.

Ορισμένα κράτη μέλη χορηγούν **χρηματοδοτική στήριξη για επενδύσεις ηλεκτρονικού εμπορίου**. Αυτό αφορά τόσο τη διαδικασία “*UCIP*” της Γαλλίας και τα νέα κεφάλαια της Ιταλίας για τη χρηματοδότηση κοινών πρωτοβουλιών ηλεκτρονικού εμπορίου των ΜΜΕ. Επίσης, η βελγική περιφέρεια της Βαλλονίας¹²⁰ χορηγεί μη επιστρεπτές ενισχύσεις για τη

¹¹⁸ Πηγή: Ανακοίνωση «Βελτίωση του περιβάλλοντος των επιχειρήσεων», COM (2002) 610 τελικό, της 7.11.2002.

¹¹⁹ Το PRINCE XXI είναι μέρος του προγράμματος INFO XXI 2001-3 που αναφέρεται στην έκθεση του 2002 για το Χάρτη. Πηγή: Εθνική έκθεση της Ισπανίας για το Χάρτη.

¹²⁰ Νόμος του Ιουλίου 2002 για τη χρησιμοποίηση του ηλεκτρονικού εμπορίου. Πηγή: Εθνική έκθεση του Βελγίου για το Χάρτη.

δημιουργία συστημάτων ηλεκτρονικού εμπορίου στις ΜΜΕ με λιγότερους από 100 απασχολούμενους. Τα νέα **μέσα ανάλυσης** περιλαμβάνουν το νέο κατάλογο ΤΚΠ της Δανίας για την ανάλυση του τρόπου με τον οποίο οι επιχειρήσεις χρησιμοποιούν την ΤΠ στις επιχειρηματικές τους μεθόδους και το νέο “*tableau de bord*” ηλεκτρονικού εμπορίου της Γαλλίας για να αναλύεται ο βαθμός αφομοίωσης των ΤΚΠ από τις επιχειρήσεις της χώρας.

Ορισμένα κράτη μέλη δηλώνουν ότι υπήρξε σημαντική πρόοδος όσον αφορά τις **υπηρεσίες στήριξης επιχειρήσεων**.

Νέες υπηρεσίες που έχουν ως ειδικούς αποδέκτες τις **μικρές επιχειρήσεις και πολύ μικρές επιχειρήσεις** της **Ιρλανδίας** είναι το “*Community Enterprise Centre Scheme 2002*” για την παροχή χρηματοδοτικών διευκολύνσεων ώστε να στηριχθεί η δημιουργία και ανάπτυξη μικροεπιχειρήσεων. Η Σκωτία στο **ΗΒ** έχει δημιουργήσει υπηρεσίες στήριξης μικρών επιχειρήσεων μέσω του πλαισίου πολιτικής “*Smart successful Scotland*”.

Στα πρόσφατα μέτρα περιλαμβάνονται ένα σύστημα κουπονιών για την παροχή συμβουλών σε ΜΜΕ στη Φλάνδρα του Βελγίου, η υπό εξέλιξη δημιουργία Κέντρων Επιχειρήσεων και Τεχνολογικής Ανάπτυξης στην Ελλάδα και η σχεδιαζόμενη επέκταση του “*Guichet Unique Transfrontalier des Entreprises*” για την παροχή βοήθειας σε επιχειρηματίες να δημιουργήσουν εταιρεία στο Λουξεμβούργο, το Βέλγιο και τη Γαλλία. Επιπλέον, η Ιταλία έχει θέσει σε εφαρμογή πρόγραμμα για τη δημιουργία 30 εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων με ταμείο επενδυτικών κινήτρων¹²¹, και το ΗΒ έθεσε σε εφαρμογή την “*Opportunity Wales initiative*” που προσφέρει υπηρεσίες στήριξης στις ΜΜΕ στις περιοχές του στόχου 1 της Ουαλίας.

Η **Φινλανδία** έχει θέσει σε εφαρμογή ένα “*Regional Business Services Project*” 2002–2007 για τη δημιουργία ενός δικτύου 50 περιφερειακών σημείων παροχής υπηρεσιών σε επιχειρήσεις. Τα σημεία αυτά θα παρέχουν τυποποιημένες και ειδικά προσαρμοσμένες υπηρεσίες στις ανάγκες των μικρών και νεοϊδρυόμενων επιχειρήσεων σε περιφερειακό επίπεδο. Η Φινλανδία έχει αναπτύξει επίσης διάφορες μεθόδους “*Branded Expert Services*” που βοηθούν, μεταξύ άλλων, ΜΜΕ να αναπτύξουν επιχειρηματικές δραστηριότητες και βιοτεχνικές επιχειρήσεις να καταστούν περισσότερο ανταγωνιστικές.

Παρέχονται ολοένα και περισσότερες υπηρεσίες στήριξης σε άμεση σύνδεση. Η Γερμανία, παραδείγματος χάρι, δημιούργησε υπηρεσία ηλεκτρονικής παροχής συμβουλών σε επιχειρηματίες για τη διαχείριση καταστάσεων κρίσης, τις διαδικασίες πτώχευσης και την επανέναρξη της λειτουργίας¹²². Στην Ισπανία, παρέχονται ηλεκτρονικά διάφορες υπηρεσίες, όπως η βοήθεια σε επιχειρηματικά σχέδια και η αναζήτηση επιχειρηματικών ευκαιριών μέσω του “*Portal PYME*”. Τέλος, το Βέλγιο, άρχισε μελέτη για να αναλύσει την προβολή, τη συνοχή και την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών στήριξης επιχειρήσεων¹²³. Μια πρόσφατη νορβηγική μελέτη αποκάλυψε ότι το 70% των μικροεπιχειρήσεων και μικρών επιχειρήσεων δεν γνωρίζουν την ύπαρξη αυτών των υπηρεσιών, οι οποίες χρησιμοποιούνται μόνο από το 3% του συνόλου των επιχειρήσεων.

¹²¹ 18 φυτώρια με 665 επιχειρήσεις έχουν δημιουργηθεί με τη βοήθεια αυτού του μέτρου. Πηγή: Εθνική έκθεση της Ιταλίας για το Χάρτη.

¹²² <http://www.aus-fehlern-lernen.info>. Πηγή: Εθνική έκθεση της Γερμανίας για το Χάρτη.

¹²³ Μελέτη στο πλαίσιο των μέτρων αξιολόγησης και παρακολούθησης του “*4X4 pour entreprendre*”. Τα αποτελέσματα αναμένονται την άνοιξη του 2003. Πηγή: Εθνική έκθεση του Βελγίου για το Χάρτη.

Πρέπει να παρέχονται περισσότερες ευκαιρίες στην εσωτερική αγορά για τις ΜΜΕ που παρέχουν ηλεκτρονικές υπηρεσίες, βάσει της **οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο**¹²⁴ (η προθεσμία ενσωμάτωσής της ήταν η 17^η Ιανουαρίου 2002).

Σύμφωνα με το **Σχέδιο Δράσης eEurope 2002**, και ειδικότερα με την ανακοίνωση και το **Σχέδιο Δράσης της Επιτροπής “Βοήθεια στις ΜΜΕ για τη μετάβαση στην ψηφιακή εποχή”**¹²⁵, οι υπηρεσίες της Επιτροπής έχουν αναλάβει ειδικές δράσεις για την ικανοποίηση των αναγκών των ΜΜΕ όσον αφορά την υιοθέτηση των ΤΚΠ και του ηλεκτρονικού εμπορίου. Η «Έκθεση προόδου σχετικά με τη μετάβαση στην ψηφιακή εποχή 2001-2002» παρουσιάζει συνοπτικά την πρόοδο που έχει επιτευχθεί όσον αφορά τις διάφορες δράσεις¹²⁶.

Το **πρόγραμμα διαδικασίας Best για τις εθνικές και περιφερειακές πολιτικές στήριξης των ηλεκτρονικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των ΜΜΕ**, που ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2002, εντόπισε 19 παραδείγματα ορθών εθνικών και περιφερειακών πολιτικών που βοηθούν τις ΜΜΕ στην προσπάθεια «μετάβασης στην ψηφιακή εποχή». Η τελική έκθεση¹²⁷ παρουσιάζει 15 παραδείγματα χάραξης πολιτικής και εντοπίζει περισσότερες από 150 πολιτικές πρωτοβουλίες που στηρίζουν τις ηλεκτρονικές επιχειρηματικές δραστηριότητες για τις ΜΜΕ. Στις ενθαρρυντικές πρωτοβουλίες ηλεκτρονικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που εντοπίζονται στο σχέδιο περιλαμβάνονται οι ενέργειες για την αύξηση της ευαισθητοποίησης, για την προώθηση των δικτύων στήριξης ΜΜΕ και την προώθηση παρεχόμενων υπηρεσιών από το Διαδίκτυο για τις ΜΜΕ. Κατά συνέπεια η τελική έκθεση συνιστά την ανταλλαγή ορθών πρακτικών σε αυτόν τον τομέα. Ικανοποιώντας αυτή τη σύσταση, η Επιτροπή δημιούργησε ένα «Ευρωπαϊκό δίκτυο υποστήριξης ηλεκτρονικών δραστηριοτήτων για ΜΜΕ» στο οποίο συμμετέχουν ευρωπαϊκοί, εθνικοί και περιφερειακοί φορείς, με στόχο την ενίσχυση των μέτρων στήριξης των ΜΜΕ σε αυτόν τον τομέα.¹²⁸

Στις 13 Μαΐου 2002, η Επιτροπή δημοσίευσε την «Έκθεση προόδου σχετικά με τη μετάβαση στην ψηφιακή εποχή» που αναλύει τα αποτελέσματα της **εκστρατείας ευαισθητοποίησης για τη μετάβαση στην ψηφιακή εποχή**¹²⁹. Η εκστρατεία αυτή, που άρχισε τον Απρίλιο του 2001, έχει στόχο να ενθαρρύνει τις οργανώσεις επιχειρήσεων να πραγματοποιήσουν εκδηλώσεις και εργαστήρια για την πρωτοβουλία Go Digital σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Στα εργαστήρια αυτά θα πρέπει να αναδεικνύονται τα εν δυνάμει οφέλη της άσκησης ηλεκτρονικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, να προωθηθεί η αποτελεσματική χρησιμοποίηση των ηλεκτρονικών δραστηριοτήτων από τις ΜΜΕ και να δοθεί στις επιχειρήσεις πρακτική βοήθεια για να εκμεταλλευθούν πλήρως την ηλεκτρονική οικονομία.

¹²⁴ Οδηγία 2000/31/ΕΚ της 8.6.2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο»), ΕΕ L 178, 17.07.2000, σ. 1.

¹²⁵ «Βοήθεια προς τις ΜΜΕ για τη μετάβαση στην ψηφιακή εποχή», COM(2001) 136, 13.3.2001.

¹²⁶ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, «Η πρόοδος προς τη μετάβαση στην ψηφιακή εποχή 2001-2002», SEC(2002) 566, 13.5.2002.

¹²⁷ Τελική έκθεση συγκριτικής αξιολόγησης των εθνικών και περιφερειακών πολιτικών για τη στήριξη των ηλεκτρονικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των ΜΜΕ:
<http://europa.eu.int/comm/enterprise/ict/policy/benchmarking.htm>

¹²⁸ Πρόκειται για δράση του προγράμματος eEurope 2005· πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση:
<http://europa.eu.int/comm/enterprise/ict/policy/e-bus-snfsm.htm>

¹²⁹ Περισσότερες πληροφορίες στη διεύθυνση:
http://europa.eu.int/information_society/topics/ebusiness/godigital/background/index_en.htm

Σύμφωνα με το **πρόγραμμα διαδικασίας Best για τις υπηρεσίες υποστήριξης των επιχειρήσεων**¹³⁰, η Επιτροπή παρουσίασε τα αποτελέσματα της εργασίας για τις υπηρεσίες στήριξης με κύριο άξονα τις **πολύ μικρές επιχειρήσεις**, τις μικρές και τις ατομικές επιχειρήσεις σε ένα ευρωπαϊκό σεμινάριο που πραγματοποιήθηκε στη Βιέννη τον Απρίλιο του 2002. Η μελέτη αυτή παρέχει μεθοδολογία για ενδεχόμενες πολιτικές ενέργειες που αποσκοπούν στη δημιουργία υπηρεσιών υποστήριξης κορυφαίων μικρών επιχειρήσεων.

Τα μέτρα αυτά και οι πρωτοβουλίες παρουσιάζονται στη **βάση δεδομένων SMIE**¹³¹, η οποία περιλαμβάνει περισσότερα από 2.500 μέτρα και 100 ορθές πρακτικές από 25 χώρες (ΕΕ, ΕΟΧ και έξι υποψήφιες χώρες). Η βάση δεδομένων έχει στόχο να διευκολύνει τη συγκριτική ανάλυση, την κατάρτιση προτύπων αναφοράς και την αξιολόγηση των μέτρων υποστήριξης.

Το **πρόγραμμα διαδικασίας Best για τα φυτώρια επιχειρήσεων**¹³² συμπέρανε ότι το 90% των επιχειρήσεων που δημιουργήθηκαν στο εσωτερικό ενός φυτωρίου επιχειρήσεων εξακολουθούν να λειτουργούν μετά από τρία έτη και ότι το δημόσιο κόστος για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης εντός των φυτωρίων είναι πολύ χαμηλό σε σύγκριση με τα άλλα δημόσια μέτρα. Αν συνεχιστεί η προσπάθεια για τη στήριξη των φυτωρίων επιχειρήσεων κατά την επόμενη οκταετία, αυτό θα επιτρέψει στα φυτώρια επιχειρήσεων να συμβάλουν στην επίτευξη του στόχου της Λισσαβώνας για τη δημιουργία 15 εκατομμυρίων νέων θέσεων απασχόλησης. Από τότε που ολοκληρώθηκε το σχέδιο, τον Ιανουάριο 2002, οι υπηρεσίες της Επιτροπής έχουν παρουσιάσει τα συμπεράσματά τους¹³³ και δημιούργησαν μια ηλεκτρονική βάση δεδομένων για τα φυτώρια επιχειρήσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

10. Ανάπτυξη ισχυρότερης και αποτελεσματικότερης εκπροσώπησης των συμφερόντων των μικρών επιχειρήσεων σε επίπεδο της Ένωσης και σε εθνικό επίπεδο

«Θα ολοκληρώσουμε την επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο εκπροσωπούνται τα συμφέροντα των μικρών επιχειρήσεων σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο, μεταξύ άλλων, μέσω του κοινωνικού διαλόγου».

Κράτη μέλη

Ελάχιστα κράτη μέλη έχουν αναλάβει νέες πρωτοβουλίες σε αυτόν τον τομέα μετά την έκδοση της περυσινής έκθεσης.

Η περιφέρεια της Βαλλονίας στο **Βέλγιο** υπέγραψε χάρτη εταιρικής σχέσης με οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων για την κατάρτιση, την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών και την ανάπτυξη επιχειρήσεων.

¹³⁰ Έγγραφο εργασίας της Επιτροπής, «Δημιουργία υπηρεσιών στήριξης κορυφαίων επιχειρήσεων», SEC (2001) 1937, 28.11.2001.

¹³¹ <http://europa.eu.int/comm/enterprise/smie/index.htm>

¹³² Συγκριτική αξιολόγηση της διαχείρισης των φυτωρίων επιχειρήσεων, η τελική έκθεση διατίθεται στη διεύθυνση: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/support_measures/incubators/index.htm>. Πληροφορίες στη βάση δεδομένων για τα φυτώρια επιχειρήσεων στη διεύθυνση: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/bi>.

¹³³ Παραδείγματος χάρι το Φόρουμ ACE στο Παρίσι το Μάρτιο 2002, και η 16^η Διάσκεψη της Διεθνούς Ένωσης για τα Αμερικανικά Εθνικά Φυτώρια Επιχειρήσεων (NBIA) στο Τορόντο του Καναδά τον Απρίλιο του 2002.

Η **Ελλάδα** δημιούργησε το «*Εθνικό Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας*», ένα συμβουλευτικό όργανο για την πολιτική επιχειρήσεων και ανταγωνιστικότητας στο Υπουργείο Ανάπτυξης, που εκπροσωπεί την κοινότητα των επιχειρήσεων και άλλους ενδιαφερομένους.

Το 2002 ενισχύθηκε το «*Συμβούλιο Μικρών Επιχειρήσεων*» (SBC) του **ΗΒ**, ένα ανεξάρτητο όργανο από είκοσι επιχειρηματίες που παρέχουν συμβουλές σε διευθυντικά στελέχη. Ο πρόεδρός του παρίσταται στις συνεδριάσεις υπουργικών επιτροπών που συζητούν ρυθμιστικά θέματα και έχει πρόσβαση στον πρωθυπουργό. Το SBC συνεννοείται με μικρές επιχειρήσεις και εκδίδει ετήσια έκθεση με συστάσεις προς την κυβέρνηση.

Μια ομάδα χωρών – η Δανία, η Φινλανδία, η Σουηδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Νορβηγία κυρίως – ζητούν συστηματικά τη γνώμη εκπροσώπων των μικρών επιχειρήσεων στο πλαίσιο των περιοδικών τους αξιολογήσεων του αντίκτυπου. Τα συνηθέστερα μέτρα είναι οι άτυπες διαβουλεύσεις με τις νομοπαρασκευαστικές επιτροπές του υπουργείου, οι δημόσιες ακροάσεις, η ανοικτή γραπτή διαβούλευση και οι πειραματικές ομάδες εκπροσώπησης των επιχειρήσεων. Στη Φινλανδία, εκπρόσωποι επιχειρήσεων συμμετέχουν επίσης σε νομοπαρασκευαστικές ομάδες εργασίας και στη Σουηδία οργανώσεις επιχειρήσεων εκπροσωπούνται σε μόνιμες «ομάδες αναφοράς».

Στην Ισπανία, νομοσχέδια διανέμονται σε οργανώσεις ενδιαφερομένων για γνωμοδότηση. Επιπλέον, τόσο η Γερμανία όσο και το Λουξεμβούργο πραγματοποιούν υποχρεωτική διαβούλευση με ενδιαφερομένους, περιλαμβανομένων των μικρών επιχειρήσεων, πριν από την θέσπιση νομοθεσίας. Η Αυστρία συμβουλευείται τακτικά τα εμπορικά της επιμελητήρια πριν από την έκδοση νομοθεσίας. Η Δανία, ζητεί τη γνώμη περισσότερων από 1000 «πρότυπες εταιρείες» κάθε έτος για τις διοικητικές επιβαρύνσεις. Στη Νορβηγία, στο Φόρουμ για την απλούστευση της νομοθεσίας συμμετέχουν κυβερνητικοί αξιωματούχοι και οργανώσεις επιχειρήσεων για να συζητήσουν τρόπους μείωσης των επιβαρύνσεων στις επιχειρήσεις.

Η Ελλάδα δημιουργεί ένα Παρατηρητήριο για ΜΜΕ που θα συλλέγει δεδομένα σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο για τις **πολύ μικρές επιχειρήσεις**, τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις. Αναδιοργανώνεται το Ισπανικό Παρατηρητήριο για τις ΜΜΕ που έχει στόχο να παρακολουθεί τις εθνικές πολιτικές για τις ΜΜΕ και να πραγματοποιεί μελέτες.

Όσον αφορά τις εξελίξεις σχετικά με τις πρωτοβουλίες που αναφέρθηκαν στην περυσινή έκθεση, το 2002 πραγματοποιήθηκαν τακτικές συνεδριάσεις της στρογγυλής τραπέζης της Ιρλανδίας για τις ΜΜΕ, όπου συζητήθηκαν θέματα από την εσωτερική αγορά μέχρι τη διεύρυνση της ΕΕ, ενώ ο υπεύθυνος συνδέσμου του «smallbusiness|Europe» του Ηνωμένου Βασιλείου στις Βρυξέλλες ενέτεινε στις δραστηριότητές του. Στη Σουηδία, η ομάδα εκπροσώπων μικρών επιχειρήσεων συζήτησε θέματα πολιτικής από την πλευρά των μικρών επιχειρήσεων και πρότεινε τις αντίστοιχες αλλαγές της νομοθεσίας.

Επιτροπή

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας “e-Commission”¹³⁴, και σε συνδυασμό με τις πρωτοβουλίες της Επιτροπής για τη βελτίωση της διακυβέρνησης και των κανονιστικών ρυθμίσεων, η **πρωτοβουλία Διαλογικής Χάραξης Πολιτικής (ΔΧΠ)**¹³⁵ έχει δημιουργήσει δύο νέα μέσα στο Διαδίκτυο, το «μηχανισμό ανατροφοδότησης» και τις «διαβουλεύσεις σε απευθείας σύνδεση». Η πρωτοβουλία ΔΧΠ έχει στόχο να βοηθήσει τους ενδιαφερόμενους να

¹³⁴ Διατίθεται στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/di/pubs/e-comm/sec_2001_0924_en.pdf

¹³⁵ <http://ipmmarkt.homestead.com/>.

συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία χάραξης πολιτικής της Επιτροπής. Ο «μηχανισμός ανατροφοδότησης» έχει συλλέξει πληροφορίες από περισσότερες από 17 000 περιπτώσεις, κυρίως από μικρές επιχειρήσεις, σχετικά με διάφορα προβλήματα, όπως η έλλειψη ενημέρωσης, το υψηλό κόστος συμμόρφωσης με τη νομοθεσία, η ασυνέπεια της νομοθεσίας, οι ανεπαρκείς δυνατότητες ανάκαμψης και οι πιθανές περιπτώσεις παραβίασης της νομοθεσίας, που αντιμετωπίζουν συχνά οι μικρές επιχειρήσεις. Αυτό παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να χαράζει πολιτική με βάση «δύσκολα» πραγματικά περιστατικά. Με τη βοήθεια του μηχανισμού διαβουλεύσεων σε απευθείας σύνδεση, το ευρύ κοινό, ειδικές ομάδες στόχου καθώς και οι μικρές επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να παρουσιάσουν τις απόψεις τους στο πλαίσιο της διαδικασίας χάραξης πολιτικής.

Το Δεκέμβριο του 2001, η Επιτροπή όρισε ως **Εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις** τον κ. Timo Summa, Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Επιχειρήσεων αρμόδιο για την προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος και των ΜΜΕ. Η λειτουργία του εκπροσώπου για τις ΜΜΕ έχει στόχο να αποκαταστήσει μια ενεργό επικοινωνία με την κοινότητα των ΜΜΕ, έτσι ώστε να εντοπίζονται καλύτερα και σαφέστερα τα συμφέροντα και οι ανάγκες αυτών των επιχειρήσεων, να παρουσιάζονται στις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής και να λαμβάνονται υπόψη στα κοινοτικά προγράμματα, τις πολιτικές και τις δράσεις¹³⁶.

Η Επιτροπή πραγματοποιεί **τακτικές συνεδριάσεις με ευρωπαϊκές οργανώσεις επιχειρήσεων**, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις οργανώσεις που εκπροσωπούν ΜΜΕ και ακολουθούν μια οριζόντια προσέγγιση. Σκοπός των συνεδριάσεων είναι η ανταλλαγή πληροφοριών, στο πλαίσιο της οποίας η Επιτροπή ενημερώνει τις ευρωπαϊκές οργανώσεις επιχειρήσεων για τρέχοντα θέματα. Αυτό πραγματοποιείται και με στόχο τη διάδοση πληροφοριών στις οργανώσεις μέλη τους και για να ζητείται η γνώμη τους για τις μελλοντικές πρωτοβουλίες. Οι εκπρόσωποι επιχειρήσεων, με τη σειρά τους, ενημερώνουν την Επιτροπή για τις ανησυχίες και τα συμφέροντα των μελών τους.

Όπως προαναφέρθηκε (βλέπε σημείο 3), η Επιτροπή βρίσκεται στο στάδιο του εκσυγχρονισμού των **πειραματικών ομάδων εκπροσώπησης των επιχειρήσεων**, που θα επεκταθούν για να περιλάβουν 4 000 επιχειρήσεις από ένα ευρύ φάσμα τομέων και από όλα τα κράτη μέλη. Οι μικρές επιχειρήσεις θα αποτελούν σημαντικό στοιχείο αυτής της ομάδας.

Η συμμετοχή των ΜΜΕ στην **ευρωπαϊκή διαδικασία τυποποίησης** έχει καθοριστική σημασία για την ανταγωνιστικότητά τους. Εντούτοις, πολλές αποφάσεις για τα πρότυπα δεν λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες τους. Έχοντας αυτό κατά νου, οι υπηρεσίες της Επιτροπής έχουν αναθέσει σε έναν εργολήπτη να παρέχει πληροφορίες στις ΜΜΕ και στις βιοτεχνικές επιχειρήσεις σχετικά με τα πρότυπα, την πιστοποίηση, την ποιότητα και τις προδιαγραφές και με την οργάνωση της συμμετοχής των ΜΜΕ στους οργανισμούς τυποποίησης σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο¹³⁷.

Ορισμένα από τα πολλά παραδείγματα διαβούλευσης των υπηρεσιών της Επιτροπής με μικρές επιχειρήσεις είναι η επιτροπή του προγράμματος Leonardo da Vinci και της διαδικασίας της Bruges (βλέπε σημείο 4), όπου συμμετέχουν ενεργά οι κοινωνικοί εταίροι, περιλαμβανομένων των ευρωπαϊκών οργανώσεων ΜΜΕ. Ομοίως, για το κοινοτικό σύστημα

¹³⁶ Βλέπε “Ο Εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις ΜΜΕ: μια ενεργός διάδραση μεταξύ της Επιτροπής και της κοινότητας των ΜΜΕ», SEC (2003) 60

¹³⁷ Αυτό εφαρμόζεται σε περιορισμένο αριθμό προτύπων.

απονομής του οικολογικού σήματος¹³⁸, έχει καταβληθεί σημαντική προσπάθεια για να συμμετάσχουν οι εκπρόσωποι κατασκευαστών στις ομάδες εργασίας, μέσω διαφόρων τομεακών ομοσπονδιών, για τον καθορισμό κριτηρίων για μια ομάδα προϊόντων, ενώ οι αντιπρόσωποι των ΜΜΕ καλούνται ειδικά μέσω της UEAPME.

¹³⁸

Το πρόγραμμα απονομής του οικολογικού σήματος έχει στόχο να προωθήσει τα προϊόντα που έχουν μικρή επίπτωση στο περιβάλλον κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους και να δώσει στους καταναλωτές καλύτερη πληροφόρηση σχετικά με την περιβαλλοντική επίπτωση των προϊόντων.